

Inspraak- en reactiebundel

**Zienswijzen en reacties op concept Notitie Reikwijdte en
Detailniveau 'WINDPARK WINDPLAN BLAUW (FLEVOLAND)'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	1
KENNISGEVING.....	3
MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN :	
OPZOEKTABEL	
REGISTRATIENUMMER VERSUS REACTIE- EN ZIENSWIJZENUMMER.....	6
ALFABETISCH OVERZICHT ORGANISATIES EN REACTIES / ZIENSWIJZEN.....	7
REACTIENUMMER R003 EN R005.....	8
ZIENSWIJZENUMMER 0001 TOT EN MET 0007.....	16

Woord vooraf

Van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor 'WINDPARK WINDPLAN BLAUW (FLEVOLAND)'. Een ieder kon naar aanleiding van de concept-NRD een zienswijze inbrengen. Overheden konden een reactie geven.

Waarom dit windpark?

In internationaal verband streeft Nederland naar een energievoorziening die in 2050 CO₂-arm is. Dat betekent dat we moeten overstappen naar hernieuwbare energie om de CO₂-uitstoot terug te dringen en om klimaatverandering tegen te gaan. Voor de korte termijn zijn de doelstellingen van het kabinet 14% duurzame energie in 2020 en 16% in 2023. Windenergie is een belangrijke vorm van energie om die doelstellingen te bereiken. Rijk, provincies, de energiesector en natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van het Energieakkoord. Het Rijk heeft in overleg met de provincies 11 grote gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het plangebied van Windplan Blauw maakt daar deel van uit.

Windplan Blauw

De Vereniging SwifterwinT en Nuon nemen het initiatief om een windpark te realiseren in projectgebied Noord in de provincie Flevoland. De naam van het windpark is 'Windplan Blauw'. Het park heeft een beoogde omvang van 200-300 Megawatt (MW) en voorziet hiermee circa 172.000 huishoudens van groene stroom. Het initiatief omvat de realisatie van circa 65 nieuwe windturbines en de sanering van de huidige windturbines binnen de grenzen van het projectgebied. Naast het opwekken van duurzame energie levert het vernieuwen van de turbines ook een bijdrage aan de landschappelijke inpassing van het windpark in het buitengebied van Lelystad en Dronten. Het lidmaatschap van de Vereniging SwifterwinT staat open voor alle woningeigenaren, grondeigenaren, windturbine-eigenaren en grondgebruikers binnen het projectgebied. De initiatiefnemers werken nauw samen met de gemeenten Dronten en Lelystad, de provincie Flevoland en het Rijk.

Middels een kennisgeving informeerde EZ het publiek over het voornemen tot dit project. De concept-NRD werd ter inzage gelegd. Hierin is onder andere aangegeven welke aspecten in het MER nader onderzocht worden.

Informatieavond

Er is één inloopavond georganiseerd, waar medewerkers van de verschillende betrokken overheden en van Vereniging SwifterwinT en Nuon aanwezig waren om vragen te beantwoorden. De inloopavond vond plaats op woensdag 14 december 2016 van 19.00 uur tot 21.00 uur in Kerkcentrum De Hoeksteen, De Poort 19, 8255 AA Swifterbant. Men kon hier formeel een zienswijze of reactie geven op de concept-NRD.

Zienswijzen en reacties

Op de concept-NRD zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 5 zienswijzen binnengekomen (waarvan 5 uniek) en 2 reacties van overheden. De zienswijzen en reacties zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraak- en reactiebundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Registratie en verwerking

De ontvangen zienswijzen en reacties zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabelen op pagina 6 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende reactie- of zienswijzennummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Ook de Commissie voor de milieueffectrapportage is om advies gevraagd over reikwijdte en detailniveau. De Commissie heeft de ontvangen zienswijzen en reacties bij haar advies betrokken.

Alle zienswijzen en reacties van de betrokken overheden en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage worden bekeken door de minister van EZ en verwerkt in een definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarin wordt vastgelegd welke informatie in het MER opgenomen dient te worden.

Als het MER is afgerond, worden mede op basis daarvan de ontwerpbesluiten voorbereid. Deze ontwerpbesluiten zullen samen met het MER ter inzage worden gelegd. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere lokale huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Kennisgeving windpark Windplan Blauw, Ministerie van Economische Zaken

Voornemen om een milieueffectrapport op te stellen

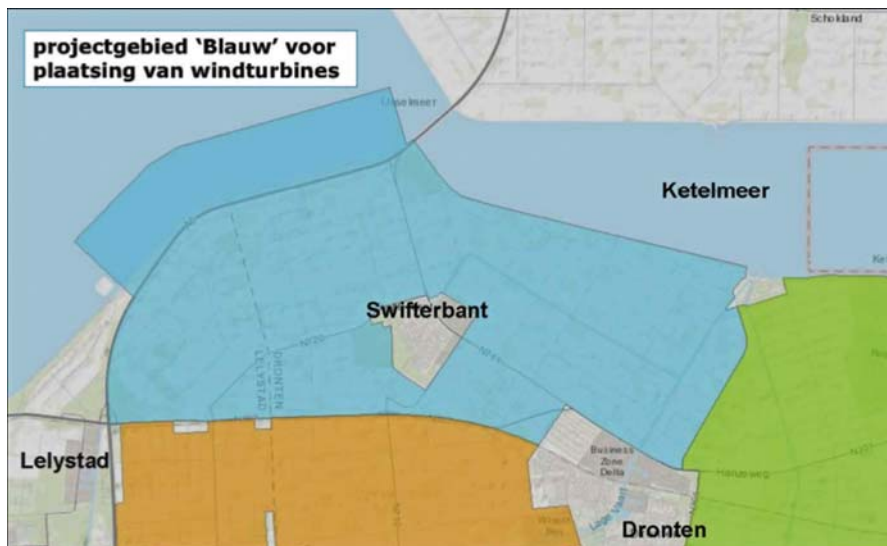
Van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage voor het windpark Windplan Blauw (Flevoland). Hierin staan de kaders voor de op te stellen milieueffectrapportage voor windpark Windplan Blauw. Iedereen kan op de notitie reageren met een zienswijze.

Waarom dit windpark?

In internationaal verband streeft Nederland naar een energievoorziening die in 2050 CO₂-arm is. Dat betekent dat we moeten overstappen naar hernieuwbare energie om de CO₂-uitstoot terug te dringen en om klimaatverandering tegen te gaan. Voor de korte termijn zijn de doelstellingen van het kabinet 14% duurzame energie in 2020 en 16% in 2023. Windenergie is een belangrijke vorm van energie om die doelstellingen te bereiken. Rijk, provincies, de energiesector en natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van het Energieakkoord. Het Rijk heeft in overleg met de provincies 11 grote gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het plangebied van Windplan Blauw maakt daar deel van uit.

Windplan Blauw

De Vereniging SwifterwinT en Nuon nemen het initiatief om een windpark te realiseren in projectgebied Noord in de provincie Flevoland (zie onderstaande kaart). De naam van het windpark is 'Windplan Blauw'. Het park heeft een beoogde omvang van 200-300 Megawatt (MW) en voorziet hiermee circa 172.000 huishoudens van groene stroom. Het initiatief omvat de realisatie van circa 65 nieuwe windturbines en de sanering van de huidige windturbines binnen de grenzen van het projectgebied. Naast het opwekken van duurzame energie levert het vernieuwen van de turbines ook een bijdrage aan de landschappelijke inpassing van het windpark in het buitengebied van Lelystad en Dronten. Het lidmaatschap van de Vereniging SwifterwinT staat open voor alle woningeigenaren, grondeigenaren, windturbine-eigenaren en grondgebruikers binnen het projectgebied. De initiatiefnemers werken nauw samen met de gemeenten Dronten en Lelystad, de provincie Flevoland en het Rijk.

De procedure

Op de besluitvorming over Windplan Blauw is de rijkscoördinatieregeling van toepassing. Dit betekent dat de locatie van de windmolens wordt vastgelegd in een (rijks)inpassingsplan. De ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu stellen het plan vast. Het inpassingsplan wordt voorbereid in één gecoördineerde procedure samen met een aantal andere besluiten dat voor het

project nodig is, zoals vergunningen en ontheffingen. De Minister van Economische Zaken coördineert de procedure.

Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapport (MER) brengt de milieueffecten in beeld zoals de effecten op leefomgevingskwaliteit (mens), gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. Op deze wijze kunnen eventuele effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming. Het MER bevat ook onderzoeken om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. Het MER wordt een gecombineerd besluit-MER/plan-MER. Het MER wordt gebruikt als onderbouwing voor de besluitvorming over het inpassingsplan, vergunningen en ontheffingen. In de concept-NRD staat beschreven welke alternatieven in het MER worden onderzocht en op welke wijze het milieuonderzoek plaatsvindt.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de conceptnotitie van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017 inzien op www.bureau-energieprojecten.nl en tijdens reguliere openingstijden (op papier) op de volgende locaties:

- gemeente Lelystad, Stadhuisplein 2, 8232 ZX Lelystad;
- gemeente Dronten, De Rede 1, 8251 ER Dronten.

Inloopbijeenkomst

De ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu organiseren samen met de Vereniging SwifterwinT, Nuon, provincie Flevoland en de gemeenten Dronten en Lelystad een inloopbijeenkomst. Op deze inloopbijeenkomst vindt u alle informatie over het project en de procedure van de rijkscoördinatie-regeling.

Deze inloopbijeenkomst vindt plaats op:

- woensdag 14 december 2016, Kerkcentrum De Hoeksteen, De Poort 19, 8255 AA Swifterbant.

Tussen 19.00 uur en 21.00 uur is de zaal open en heeft u de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de aanwezige medewerkers van de overheid, de Vereniging SwifterwinT en Nuon. U kunt vrij in- en uitlopen en op ieder moment met de diverse medewerkers spreken. U hoeft zich niet van tevoren aan te melden.

Waarover kunt u uw mening geven?

In uw zienswijze kunt u ingaan op het voornemen, met inbegrip van alle onderdelen van de conceptnotitie.

Wanneer en hoe kunt u reageren?

U kunt van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017 reageren.

Wij ontvangen uw zienswijzen bij voorkeur digitaal. Dat kan via www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Windplan Blauw'. U kunt niet reageren via e-mail.

Per post kan ook: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Windplan Blauw, Postbus 248, 2250 AE Voorschoten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres noemen? Dan kunnen wij in een later stadium contact met u opnemen.

Wilt u uw zienswijze mondeling geven? Dat kan tijdens de inloopbijeenkomst op 14 december 2016 (er is een notulist aanwezig) of via Bureau Energieprojecten op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur via telefoonnummer (070) 379 89 79.

Wat gebeurt hierna?

De conceptnotitie wordt ook voorgelegd aan de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschap) en de adviseurs met een wettelijke taak. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden bekeken door de ministers en verwerkt in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Mede op basis van deze notitie wordt het MER opgesteld.

Als het MER is afgerond, wordt mede op basis daarvan de locatiekeuze voorbereid en een ontwerp-inpassingsplan opgesteld. Het MER is ook onderbouwing voor de omgevingsvergunning en de

---

watervergunning. Het MER wordt samen met dit ontwerpingsplan en andere ontwerpbesluiten ter inzage gelegd. Hierop kan iedereen dan reageren. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant, huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Meer informatie

Uitgebreide informatie vindt u op www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u na het bezoeken van de website nog vragen? Dan kunt u bellen met Bureau Energieprojecten via telefoonnummer (070) 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties en zienswijzen

In onderstaande tabellen kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie of zienswijze opzoeken. De reacties zijn vanaf pagina 8 opgenomen. De zienswijzen vindt u vanaf pagina 16.

Zienswijzen en reacties op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'WINDPARK WINDPLAN BLAUW (FLEVOLAND)'

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
c10-SN-0001	0001	
c10-SN-0002	0002	
c10-SN-0003		R003
c10-SN-0004	0004	
c10-SN-0005		R005
c10-SN-0006	0006	
c10-SN-0007	0007	

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties / zienswijzen

Zienswijzen en reacties op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'WINDPARK WINDPLAN BLAUW (FLEVOLAND)'

Zienswijze- / reactienummer	Organisatie
0002	Dorpsbelangen Swifterbant, SWIFTERBANT
0004	Gasunie Transport Services B.V., GRONINGEN
R003	Gemeente Urk, College van Burgemeester en Wethouders, URK
0006	IJsselmeervereniging, LEIDEN
0007	Stichting Flevo-Landschap, LELYSTAD
R005	Waterschap Zuiderzeeland, Dagelijks Bestuur, LELYSTAD
0001	WERTHEIM ADVOCATUUR B.V., ZWOLLE, namens ENGIE Energie Nederland N.V., ZWOLLE

Reacties R003 en R005

Verzonden: Donderdag 12 januari 2017 12:15
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Voornemen windpark Windplan Blauw

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Singel
Huisnummer: 9
Postcode:
Woonplaats: URK
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Gemeente Urk, College van Burgemeester en Wethouders

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerp-notitie?

Zie bijgevoegde brief

Zijn er grote zaken/belangen over het hoofd gezien?

Zie bijgevoegde brief

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Zie bijgevoegde brief

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijgevoegde brief

Reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windplan Blauw
 Postbus 248
 2250 AE VOORSCHOTEN

<p>Onderwerp Zienswijze 'NRD Windplan Blauw'</p> <p>Uw kenmerk</p>	<p>Ons kenmerk</p> <p>2017.00225</p>	<p>Bijlage -</p> <p>Inlichtingen R&B</p>	<p>Datum 12 JAN 2017</p> <p>Doorkiesnummer</p>
--	--	---	--

Geachte heer/mevrouw,

Door middel van het ter inzage leggen van het concept NRD voor het Windplan Blauw heeft u een ieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Hierbij maakt ook de gemeente Urk van deze gelegenheid gebruik.

Zienswijze

Dat wordt gewerkt aan vervanging van veel relatief kleine windmolens (welke verspreid door het landschap zijn opgesteld) door minder, maar grotere windmolens welke in lijnopstelling zo goed mogelijk passend in het landschap worden opgesteld, wordt door de gemeente Urk als positief ervaren.

In de beantwoording van onze zienswijze op het ontwerp regioplan wind wordt beweerd dat *".....De schaal van het windpark aan de IJsselmeerdijk moet in overeenstemming zijn met de grote schaal van de omgeving. Het projectplan zal uitwijzen hoeveel molens hier exact geplaatst worden en tot welke omgevingskwaliteit dat leidt. ...."*. Vanuit Urker perspectief is echter naar onze mening nog steeds geen sprake van een aanvaardbare omgevingskwaliteit; er wordt beoogd de enkele rij relatief kleine windmolens langs de A6 te saneren en vervolgens te vervangen door grotere windmolens welke in twee (!) rijen langs de dijk en in het IJsselmeer worden geplaatst.

Omdat in dit geval eerder sprake is van landschappelijke verslechtering en een toename (zeker qua visibiliteit) van het aantal windmolens en de visuele impact hiervan, verzoeken wij u dan ook om de plaatsingszone langs de A6 tussen de Ketelbrug en Lelystad te heroverwegen. Het zal (althoewel buiten de reikwijdte van onderhavig initiatief) geen toelichting behoeven dat ook plaatsing van windmolens op of langs de Houtribdijk ons inziens op dezelfde landschappelijke bezwaren stuit.

Het voorgaande gelezen hebbende zult u begrijpen dat de voorkeur van de gemeente Urk uitgaat naar variant 3, waarbij een landschappelijke verbetering wellicht tot de mogelijkheden behoort (dit hangt uiteraard af van de alternatieve plaatsingszones welke nog niet bepaald zijn), ook vanuit Urker perspectief.

In dat kader zouden wij het op prijs stellen dat de landschappelijke effecten welke in paragraaf 4.3.2 zijn genoemd met beelden uit (3D)visualisaties tevens worden toegepast vanuit het Urker gezichtspunt (en dan vooral het verschil weergeven tussen de verschillende alternatieven).

Wij vertrouwen erop dat u de voornoemde zienswijzen zult overnemen zodat we in Flevoland samen verder kunnen werken aan de ruimtelijke en economische ontwikkeling van deze unieke provincie.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Urk,
namens dezen,

Manager Eenheid R&B

Kopie aan: -

Verzonden: Donderdag 12 januari 2017 13:43
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Voornemen windpark Windplan Blauw

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat: Postbus

Huisnummer: 229

Postcode: 8200 AE

Woonplaats: LELYSTAD

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: Waterschap Zuiderzeeland, Dagelijks Bestuur

Reactie

DATUM
6 januari 2017

BEHANDELD DOOR

DIRECT NUMMER

Ministerie van Economische Zaken

Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Geachte mevrouw

ONDERWERP

Zienswijze Notitie
Reikwijdte en
Detailniveau Windplan
Blauw

ONS KENMERK

SO491044

ONS ZAAKNUMMER

490940

BIJLAGEN

UW BRIEF VAN

13 december 2016

UW KENMERK

DGETM-EO/16193187

VERZONDEN

12 januari 2017

Waterschap Zuiderzeeland heeft met veel interesse kennisgenomen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor Windplan Blauw. Als waterschap staan we volledig achter de ambitie om het aandeel duurzaam opgewekte energie te vergroten. Waterschap Zuiderzeeland denkt graag mee over de mogelijkheden om invulling te geven aan de provinciale opgave van saneren en opschalen. In dit kader start Waterschap Zuiderzeeland zelf ook een onderzoek naar de mogelijkheden voor het combineren van windturbines met een deltadijk.

Windturbines brengen specifieke risico's met zich mee voor de waterveiligheid. Belangrijk aandachtspunt bij het plaatsen van windturbines is dat Flevoland voldoende beschermd blijft tegen overstroming. Ook in relatie tot het watersysteem en de waterkwaliteit gelden specifieke aandachtspunten. In deze brief zijn de relevante milieueffecten beschreven die een plek moeten krijgen in de NRD.

Daarnaast zijn er mogelijk kansen om samen op te trekken bij het verwezenlijken van Windplan Blauw en de energieambities van Waterschap Zuiderzeeland. Mogelijk biedt ook de versterkingsopgave voor de IJsselmeerdijk een meekoppelkans. Ook dit is hieronder toegelicht.

Wettelijk- en beleidskader

Hoofdstuk 2 van de NRD beschrijft het Wettelijk en beleidskader. Het beleid van Waterschap Zuiderzeeland ontbreekt hier. Relevant zijn:

- Keur en het beleid waterkeringen (voor windmolens en kabels en leidingen);
- Beleidsregel compensatie toename verharding en versnelde afvoer.

Waterschap Zuiderzeeland verzoekt, als bevoegd gezag, verwijzing naar en een beschrijving van het relevante waterschapsbeleid toe te voegen.

Milieueffecten

Paragraaf 4.3.4 gaat over trillingen.

Hier wordt gerefereerd aan trillingen als gevolg van heiwerkzaamheden in de aanlegfase. Daarnaast veroorzaken windturbines ook trillingen gedurende de exploitatie. Ook het verwijderen van bestaande windturbines veroorzaakt trillingen. Waterschap Zuiderzeeland verzoekt ook deze trillingen te beschouwen als relevant milieueffect.

ADRES WATERSCHAPSHUIS

Postbus 229 - 8200 AE Lelystad
Lindelaan 20 - 8224 KT Lelystad
www.zuiderzeeland.nl

T (0320) 274 911
waterschap@zuiderzeeland.nl

Paragraaf 4.3.6 gaat over veiligheid.

Voor de bescherming tegen overstroming is vooral van belang waar in de plaatsingszones de beoogde windturbines komen te staan. Pas wanneer hier duidelijkheid over is, kan iets worden gezegd over het effect op de waterkeringen. Waterschap Zuiderzeeland hoort graag hoe hiermee in het mer-proces wordt omgegaan.

In de NRD wordt op een heel hoog abstractieniveau gesproken over het effect van windturbines op waterkeringen. Dit effect kent echter verschillende dimensies. Voor het effect stelt Waterschap Zuiderzeeland voor onderscheid te maken naar veiligheid, beheersbaarheid en versterkbaarheid. De belangrijkste elementen hiervan zijn:

Veiligheid:

- Het effect van trillingen op de waterkeringen, in alle levensfasen van een windturbine (aanleg, exploitatie en sloop), rekening houdend met de aanwezige slappe ondergrond;
- De risico's van omvallen van een molen of afbreken van onderdelen voor de waterkering;
- De risico's van de benodigde kabels voor de waterkering;

Beheersbaarheid:

- De gevolgen van het plaatsen van windturbines voor het beheer en onderhoud van de waterkering;
- De gevolgen van het plaatsen van windturbines voor de toegankelijkheid van de waterkering in geval van storm (irt het risico dat een turbine omvalt of een onderdeel afbreekt);

Versterkbaarheid:

- De gevolgen van het plaatsen van windturbines voor de toekomstige versterkbaarheid van de waterkering.

Waterschap Zuiderzeeland verzoekt de genoemde punten in de NRD expliciet te benoemen als te onderzoeken milieueffecten. Daarbij verzoekt Waterschap Zuiderzeeland ook expliciet aandacht te besteden aan de gevolgen voor de waterveiligheid van het verwijderen van de bestaande windturbines.

Paragraaf 4.3.7 gaat over bodem en water.

Naast de gevolgen van verhardingen vormen de gevolgen voor de grondwaterstroming en het doorboren van grondlagen een belangrijk milieueffect. Zowel de aan te brengen als de te verwijderen funderingen kunnen hierop grote invloed hebben. Waterschap Zuiderzeeland vraagt u ook dit milieueffect te beschouwen en hierbij expliciet aandacht te besteden aan kwel.

Daarnaast verzoekt het waterschap ook de benodigde bemaling mee te nemen als milieueffect.

Voor windturbines zijn grote funderingen nodig. Over het algemeen blijven deze, ook na verwijdering van de windturbine, in de grond achter. Het waterschap vraagt u ook dit milieueffect te beschouwen.

Ten slotte vraagt Waterschap Zuiderzeeland aandacht voor de consequenties van de plaatsing van windturbines voor het beheer en onderhoud van de vaarten en tochten.

Geheel terecht refereert u ook aan de watertoets. Naast de effecten in kwantitatieve zin maken ook de effecten van het project op de waterkwaliteit onderdeel uit van het watertoetsproces. Waterschap Zuiderzeeland verzoekt u ook hierin te voorzien.

Energieambities

Waterschap Zuiderzeeland werkt toe naar klimaatneutraliteit in 2050. Hiertoe worden ook de mogelijkheden op het gebied van windenergie onderzocht. Waterschap Zuiderzeeland ziet graag dat de gemalen die Flevoland droog houden zoveel mogelijk gaan draaien op windenergie. Daarnaast onderzoekt Waterschap Zuiderzeeland in 2017 de mogelijkheden voor windturbines in combinatie met een deltadijk. Naast de technische haalbaarheid wordt in 2017 ook gesproken over de wenselijkheid van deze ontwikkeling. Graag onderzoekt Waterschap Zuiderzeeland met u de mogelijkheden om samen met u op te trekken in het onderzoek naar de combinatie van windturbines met een deltadijk.

Nieuwe normering

1 januari 2017 treedt de nieuwe Waterwet in werking. In deze wet staan onder andere nieuwe normen voor de primaire waterkeringen en een nieuw beoordelingsinstrumentarium. De nieuwe normen zijn gebaseerd op een nieuwe veiligheidssystematiek. In 2050 moeten de primaire waterkeringen voldoen aan de nieuwe normen. Het is de verwachting dat de waterkeringen in het gebied van Windplan Blauw versterkt moeten worden. De planning van de versterkingen kent een andere termijn dan de planning voor Windplan Blauw. Bij de ontwikkeling van Windplan Blauw moet rekening worden gehouden met de versterkingsopgave. Op termijn zijn er wellicht mogelijkheden om de plaatsing van windturbines mee te nemen bij de versterking van waterkeringen.

Te onderzoeken varianten

Tot nu toe wordt nog gesproken over plaatsingszones. Voor Waterschap Zuiderzeeland is de plek binnen de plaatsingszones waar de windturbines komen te staan van groot belang. Zoals beschreven beraadt Waterschap Zuiderzeeland zich momenteel over windturbines op de waterkeringen. Daarnaast staat Waterschap Zuiderzeeland open voor het onderzoeken van mogelijkheden voor windturbines in of over de tochten. Of dit haalbaar en wenselijk is, is nog niet duidelijk. Waterschap Zuiderzeeland gaat hierover graag met u in gesprek.

Waterschap Zuiderzeeland vertrouwt erop dat de milieueffecten in relatie tot de waterveiligheid, het watersysteem en de waterkwaliteit een volwaardige plek krijgen in het mer-proces. Daarbij gaat het waterschap graag met u in gesprek om te onderzoeken of het mogelijk is om samen op te trekken bij het verwezenlijken van de ambities voor windenergie in Flevoland.

Met vriendelijke groet,

het college van Dijkgraaf en Heemraden
van Waterschap Zuiderzeeland,

de secretaris-directeur,

ir. J.B. van der Veen.

de dijkgraaf,

ir. H.C. Klavers.

Zienswijzen 0001 tot en met 0007

Verzonden: Woensdag 11 januari 2017 18:18
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Voornemen windpark Windplan Blauw

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 1474
Postcode: 8001 BL
Woonplaats: ZWOLLE
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: WERTHEIM ADVOCATUUR B.V.

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerp-notitie?
zie bijlage

Zijn er grote zaken/belangen over het hoofd gezien?
zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?
zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie bijlage

Reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windplan Blauw
 Postbus 248
 2250 AE VOORSCHOTEN

Postbus 1474
 8001 BL ZWOLLE

Jufferenwal 30
 8011 LE ZWOLLE

info@wertheimadvocatuur.nl
 T 038 7601383
 F 038 8450170

verzendingwijze: gewone post, aangetekende post en uploaden

KvK-nr. 62228943
 BTW-nr. NL854716798B01

Zwolle, 11 januari 2017

Dossiernaam: ENGIE Energie NL/MinEZ MinlenM (Swifterwint, NUON) № 20160077

Uw kenmerk:

Behandeld door: _____, advocaat

Mobiel: _____

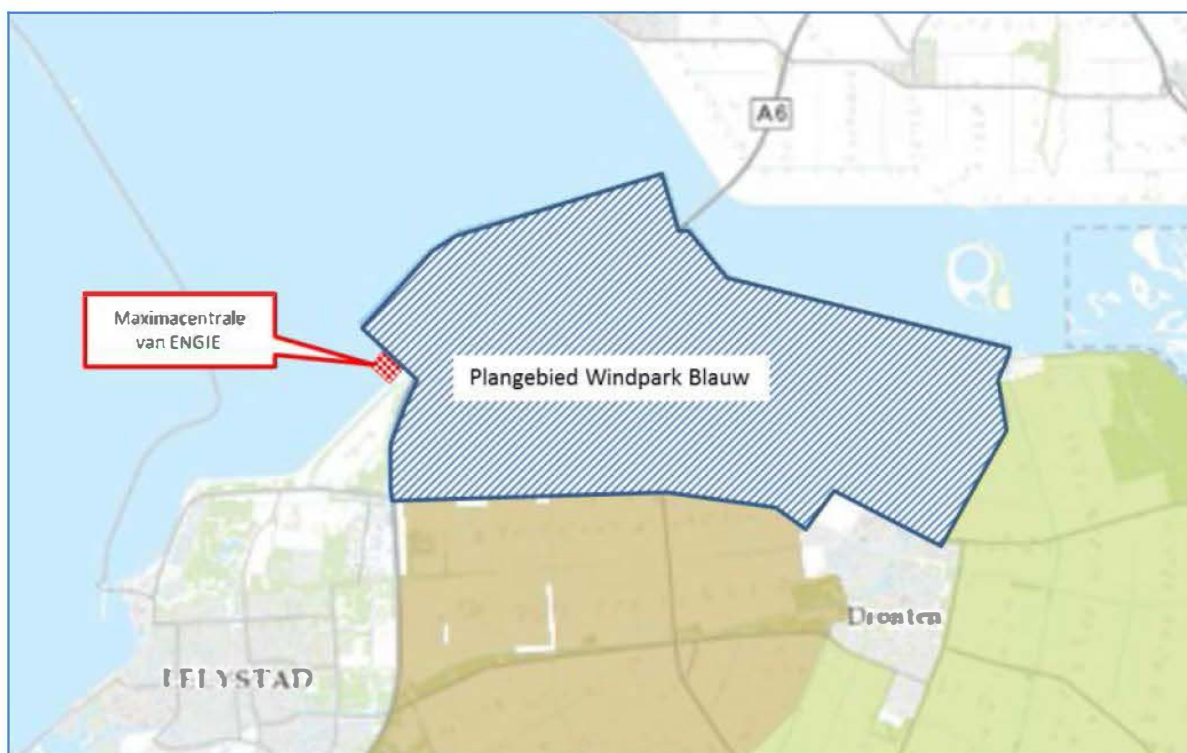
E-mail: _____

Geachte heer/mevrouw,

- Als advocaatgemachtigde van ENGIE Energie Nederland N.V. (**ENGIE**), gevestigd aan de Grote Voort 291 te Zwolle (8041 BL), dien ik hierbij een zienswijze in over de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: Concept-NRD) die blijkt de kennisgeving in de Staatscourant 2016, 63774 (**productie 1**) ter inzage ligt van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017. Blijkens de kennisgeving kan een zienswijze worden ingediend gedurende de termijn van terinzagelegging. Gelet hierop is deze zienswijze tijdig ingediend.

1 Inleiding

- De Concept-NRD is opgesteld ten behoeve van de milieueffectrapportage voor Windplan Blauw. Het beoogde windpark heeft een omvang van circa 200-300 MW en dient te worden gerealiseerd in de noordwesthoek van Flevoland (gemeente Dronten en Lelystad). Het beoogde windpark komt te liggen in de nabije omgeving van de Maximacentrale. Zie onderstaande Figuur 1.

Figuur 1

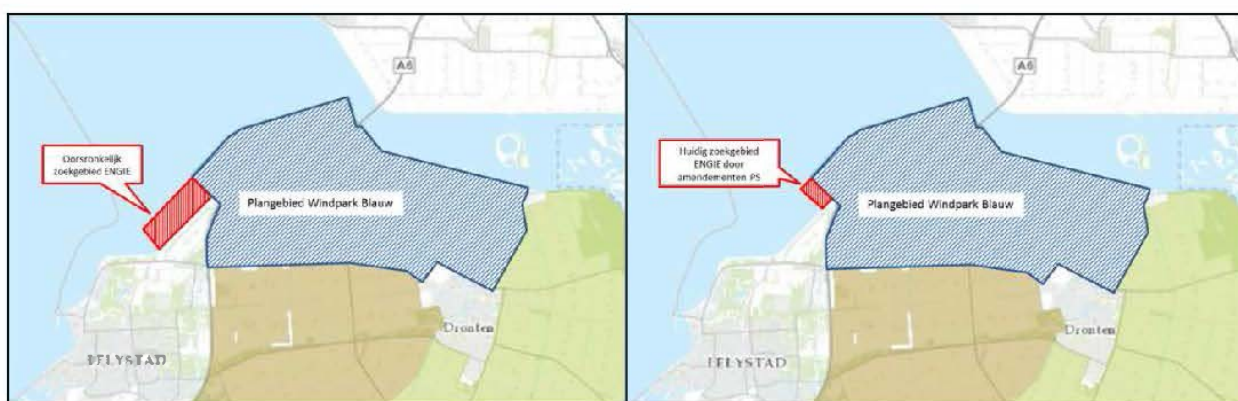
3. ENGIE is eigenaar van een eiland in het IJsselmeer (de Maxima-centrale) en heeft op deze locatie twee gasgestookte elektriciteitsproductie-eenheden met een vermogen van samen 870 MWe die qua rendement tot de absolute wereldtop behoren. Zie de volgende Figuur 2:

Figuur 2

4. Het zoekgebied van windpark Blauw grenst onder andere aan de perceelgrenzen van ENGIE en overlapt het koelwateruitstroomgebied van de beide gasgestookte elektriciteitsproductie-eenheden.
5. ENGIE is al langere tijd bezig met het ontwikkelen en realiseren van duurzame plannen onder andere ter vergroting van haar productiecapaciteit voor het opwekken van duurzame energie (zie bijvoorbeeld de niet limitatieve lijst met plannen in § 3.4 hieronder). ENGIE is bijvoorbeeld

voornemens 4 tot 8 windturbines te realiseren in de onmiddellijke nabijheid van de Maximacentrale. Het zoekgebied dat ENGIE hanteert voor haar windpark valt binnen de desbetreffende zoekgebieden van Structuurvisie Wind op Land ("SvWOL") en het Omgevingsplan Flevoland. Het grenst aan het gebied behorend bij het provinciale "Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland" en aan het daarin opgenomen zoekgebied voor Windplan Blauw. Het zoekgebied van het windpark van ENGIE is weergegeven in onderstaande Figuur 3. Het zoekgebied en projectomvang was in eerdere plannen groter maar door opgelegde beperkingen door Provinciale Staten (zie § 3.5 hieronder) ligt de focus in de projectontwikkeling nu op het oostelijke deel rondom de Maximacentrale, in het zoekgebied waar conform het Omgevingsplan Flevoland wind is toegestaan. Dat laatste zal ook in § 3.5 hieronder nader worden toegelicht.

Figuur 3

Links het oorspronkelijke zoekgebied van ENGIE, rechts het zoekgebied binnen de mogelijkheden van het Omgevingsplan Flevoland.

6. In deze zienswijze wordt in hoofdstuk 2 hieronder het juridische kader geschetst. Vervolgens zal uiteengezet worden dat de realisering van een aantal windmolens op en/of in de directe omgeving van de Maximacentrale als een autonome ontwikkeling dient te worden aangemerkt waarmee in het MER ten behoeve van Windplan Blauw rekening moet worden gehouden. Daarna worden overige punten besproken waarmee in het MER ten behoeve van Windplan Blauw rekening dient te worden gehouden en tot slot volgt de conclusie.

2 Juridisch kader

7. De Elektriciteitswet 1998 bepaalt kort gezegd dat voor windenergieprojecten die 100 MW te boven gaan, de rijkscoördinatieregeling (RCR) wordt ingezet. In dat geval coördineert de Minister van Economische Zaken het project en is hij tevens het bevoegde coördinerende gezag. Artikel 9b Elektriciteitswet 1998 luidt, voor zover relevant, als volgt:

“1. De procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening, is van toepassing op de aanleg en uitbreiding van:

a. een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie;

(...)

3 De producent meldt een voornemen tot aanleg of uitbreiding van een productie-installatie als bedoeld in het eerste of tweede lid, zo spoedig mogelijk schriftelijk aan Onze Minister. Bij ministeriële regeling kan voor het doen van de melding en de daarbij te verstrekken gegevens een formulier worden vastgesteld.

(...)"

8. De melding krachtens lid 3 wordt in de praktijk aangeduid als RCR-melding.

9. In artikel 7.7, lid 1, Wet milieubeheer (Wm) is bepaald:

1 Het milieueffectrapport dat betrekking heeft op een plan, wordt opgesteld door het bevoegd gezag en bevat ten minste:

- a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
- h. een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- i. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

10. Artikel 7.23 lid 1 Wm bevat een soortgelijke bepaling voor milieueffectrapporten die betrekking hebben op besluiten. Artikel 7.23 lid 1 Wm luidt als volgt:

“Een milieueffectrapport bevat de volgende gegevens:

- a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c. een aanduiding van het besluit of de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen beslissingen van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige milieueffecten van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
- h. een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- i. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven;
- j. alsmede de gegevens die zijn aangewezen in bijlage IV van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling, voor zover het milieueffectrapport deze gegevens niet reeds op grond van de onderdelen a tot en met i bevat.”

11. De “te verwachten ontwikkeling van het milieu indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen” in zin van de artikelen 7.7, lid 1, onder d, en 7.23, lid 1, onder d, Wm wordt in de praktijk ook wel aangeduid als de “autonome ontwikkeling”.

3 Autonome ontwikkeling

3.1 Inleiding

12. ENGIE stelt zich op het standpunt dat de plannen op en/of in de directe omgeving van de Maximacentrale dienen te worden gekwalificeerd als een autonome ontwikkeling. Om deze reden dient met de plannen van ENGIE bij het opstellen van het MER in kader van Windplan Blauw rekening te worden gehouden.
13. De Concept-NDR is opgesteld als eerste stap voor de procedure voor de milieueffectrapportage voor Windplan Blauw. Door Windplan Blauw kunnen effecten op het milieu en omgeving optreden. Om deze effecten te bepalen worden in het MER de varianten vergeleken met de referentiesituatie. De referentiesituatie omvat de huidige situatie en autonome ontwikkeling van de onderzochte milieuaspecten in het plan- en studiegebied. Volgens de Concept-NDR omvat de huidige situatie de situatie zoals die momenteel is, en de autonome ontwikkeling is de ontwikkeling in het plan- en studiegebied waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden, die zonder Windplan Blauw ook zou plaatsvinden.¹
14. De beschrijving van de huidige situatie inclusief autonome ontwikkeling dient als basis voor de uitwerking van Windplan Blauw en als referentiekader voor de beschrijving van de effecten van Windplan Blauw. Zowel de huidige situatie als de autonome ontwikkelingen worden in het MER nader beschreven.
15. Onjuist is de stelling in het Concept-NDR dat de besluitvorming volledig moet hebben plaatsgehad. Bij de vraag welke ontwikkelingen als autonoom moeten worden aangemerkt, is maatgevend of de ontwikkelingen al dan niet in voldoende concrete mate zijn voorzien. Ontwikkelingen uit indicatieve ruimtelijke plannen waarin plannen van derden zijn opgenomen, dienen tot de autonome ontwikkeling te worden gerekend. Zo wordt in de wetsgeschiedenis over het begrip "autonome ontwikkeling" het volgende opgemerkt:
- "Om een referentiekader te verkrijgen voor de beschrijving van de te verwachten milieugevolgen bij het doorgaan van de activiteit c.q. de in beschouwing genomen alternatieven is het voorts van belang dat de ontwikkeling die het milieu zonder die activiteit zou doormaken zo goed mogelijk wordt beschreven. In verband daarmee zal ook informatie moeten worden vergaard over andere ontwikkelingen die in de toekomst te verwachten zijn en die invloed zullen hebben op het desbetreffende milieu. Als bronnen van informatie kunnen bijvoorbeeld streekplannen of beleidsnota's dienen."²
16. Hierna wordt puntsgewijs uiteengezet op basis waarvan de realisering van 4 tot 8 windmolens op en/of in omgeving van de Maximacentrale als autonome ontwikkeling dient te worden

¹ Zie Concept-NDR, p. 21-22.

² Kamerstukken II 1980/81, 16 814, nr. 3, p. 42. Zie <http://resolver.kb.nl/resolve?urn=sgd%3Ampg21%3A19801981%3A0007658>.

gekwalificeerd waarmee rekening dient te worden gehouden bij het opstellen van het MER in kader van Windplan Blauw.

3.2 RCR-melding

17. Om te beginnen heeft GDF SUEZ Energie Nederland N.V. (thans hernoemd naar ENGIE Energie Nederland N.V.) in 2012 bij uw minister van Economische Zaken een RCR-melding gedaan voor de ontwikkeling van windparken in het Markermeer en het IJsselmeer (**productie 2**). Op basis van een analyse heeft ENGIE een aantal varianten onderzocht. Deze varianten verschillen in omvang en karakter. In de varianten die zijn geschetst ging het onder andere om de Maximavariant.
18. Het vermogen van windpark “Maximavariant” was destijds geschat op 100 tot 110 MW. Voor deze plannen is niet alleen een RCR-melding gedaan, zij zijn ook besproken met de betrokken nationale, regionale en lokale overheden. Ook de initiatiefnemers van Windplan Blauw zijn ervan op de hoogte. Zie ook § 3.8 hieronder.

3.3 Zienswijze ontwerp “partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind” en ontwerp “Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland”

19. Ook in de zienswijze die ENGIE op 1 december 2015 over het ontwerp “partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind” en het ontwerp “Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland” bij het provinciebestuur van Flevoland heeft ingediend (**productie 3**), heeft ENGIE haar plannen genoemd. In haar zienswijze heeft ENGIE uiteengezet dat ENGIE voornemens is windprojecten te ontwikkelen op het terrein van en in de ruimere omgeving van de Maximacentrale. Op p. 5 van de desbetreffende zienswijze valt het volgende te lezen:

“13. Van volstrekte willekeur getuigt ook het feit dat het terrein van de Maximacentrale en de ruimere omgeving binnen de gebieden voor grootschalige windenergie van de SvWOL vallen, maar dat zij blijkens de kaarten ‘ph_wind_toegestaan’ en ‘ph_wind_uitgesloten’ van het ontwerp-Omgevingsplan voor een groot gedeelte buiten de projectgebieden van dat ontwerp-Omgevingsplan worden gelaten. GDF SUEZ Energie NL wil onder meer windprojecten ontwikkelen op het terrein van en in de ruimere omgeving van haar Maximacentrale. (...)”

Verderop in de zienswijze wordt nog het volgende naar voren gebracht:

“42. Inmiddels hebben Pondera en Royal HaskoningDHV in opdracht van GDF SUEZ Energie NL haalbaarheidsscans naar Windpark Maximacentrale verricht. Uit de scans blijkt dat de effecten van windturbines op en in de omgeving van de Maximacentrale, in aanvulling op de turbines die voorzien worden in het ontwerp-Regioplan, op de verschillende relevante aspecten positief zouden kunnen scoren. Dit is dus reden te meer om de posities en ontwikkelingswensen van GDF SUEZ Energie NL niet op willekeurige gronden buiten beschouwing te laten. GDF SUEZ Energie NL heeft verschillende plannen nabij de Maximacentrale al uitvoerig met de verschillende overheden gedeeld, maar haar plannen worden ten onrechte niet bij de autonome ontwikkelingen op p. 80 van de plan-MER genoemd.”

3.4 Uitvoeringsplan Duurzaamheid Lelystad 2017-2020

20. Ook in het uitvoeringsplan Duurzaamheid Lelystad 2017-2020 van de gemeente Lelystad (waarvan een uittreksel wordt overgelegd als **productie 4**)³ worden de plannen van ENGIE beschreven. Op p. 16 en 17 van dit plan wordt het volgende overwogen:

“ENGIE heeft uitgebreide plannen ontvouwd voor diverse activiteiten op en rondom haar locatie van de Maximacentrale. Zij ontwikkelt deze plannen voor eigen rekening en risico. De realisatie zal afhangen van de verdere uitwerking van de plannen en de medewerking daarbij van andere partijen zoals het Rijk en de provincie.

Trekker	ENGIE
Resultaat	<ol style="list-style-type: none"> 1) realisatie van een LNG-bunkerstation voor schepen op de Maxima-centrale; 2) realisatie van zonne-energie op en/of rondom de Maxima-centrale; 3) realisatie van windenergie op en/of rondom de Maxima-centrale en Flevokust in lijn met Omgevingsplan Flevoland; 4) realisatie van een LNG-bunkerstation voor trucks op Flevokust; 5) hoogspanningsaansluitingen tussen toekomstige bedrijven en Maxima-centrale; 6) smart-grid-oplossingen voor het gehele gebied Maxima-centrale / Flevokust; 7) realisatie van zonne-energie op en/of rondom Flevokust; 8) warmte- en/of stoomuitwisseling tussen Maxima-centrale en toekomstige bedrijven Flevokust; 9) koel- en/of demiwaterlevering van de Maxima-centrale naar Flevokust voor nieuwe bedrijven; 10) biogasproductie middels vergistingsinstallatie.” (curs. van mij, adv.)

21. Hieruit blijkt duidelijk dat de plannen van ENGIE bij diverse overheden bekend zijn, in dit geval bij het gemeentebestuur van Lelystad.

3.5 Brief van de colleges van B&W van 14 oktober 2016 aan PS Flevoland

22. Het relevante ruimtelijke beleid voor zowel de Maximacentrale als het zoekgebied van Windplan Blauw is onder meer te vinden in het provinciale Omgevingsplan. Op 13 juli 2016 hebben Provinciale Staten van Flevoland (PS Flevoland) de “partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind” gewijzigd vastgesteld. De partiële herziening heeft betrekking op het gehele grondgebied van de provincie Flevoland. Met de partiële herziening wordt het bestaande

³ Zie ook <https://besluitvorming.lelystad.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad-1/2016/04-oktober/18:45/19-00-20-50-uur-B-Sessie-3-RV-Uitvoeringsplan-Duurzaamheid-Raadzaal/UITVOERINGSPLAN-DUURZAAMHEID10aug.pdf>.

windbeleid uit het Omgevingsplan Flevoland geactualiseerd en in lijn gebracht met het Regioplan Zuidelijk en Oostelijk Flevoland.

23. Aanvankelijk was in het ontwerp van de bedoelde partiële herziening een zoekgebied voor windenergie opgenomen dat ook een gebied ten zuidwesten van de Maximacentrale besloeg. Op 13 juli 2016 hebben PS Flevoland echter een amendement E "Partiële herziening omgevingsplan – Zoekgebied Maximacentrale" aangenomen, dat luidt:

"De tekst van beslispunt(en), zijnde Beslispunt 5 De 'Partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind' inclusief het kaartbeeld met daarin verwerkt de wijzigingen die in de bijgevoegde "Lijst van wijzigingen" staan vermeld, vast te stellen.

te vervangen door

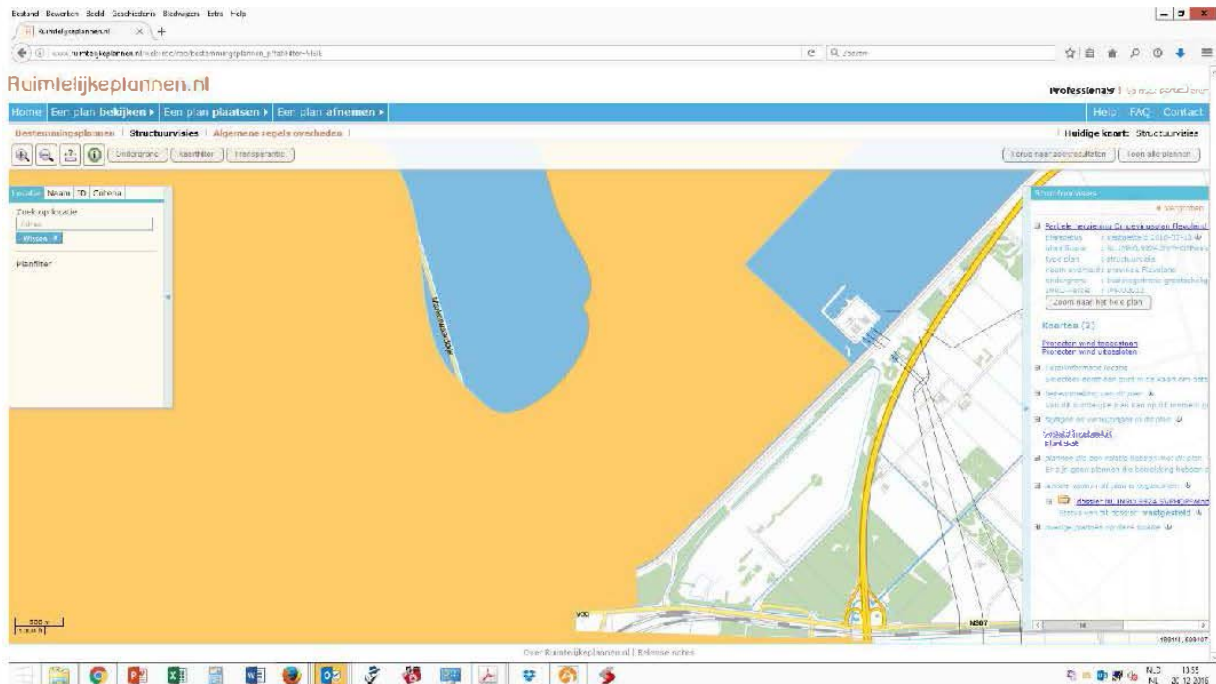
Beslispunt 5

De 'Partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind' inclusief het kaartbeeld met daarin verwerkt de wijzigingen die in de bijgevoegde "Lijst van wijzigingen" staan vermeld, vast te stellen, met dien verstande dat de terzake doende tekst in de Partiële Herziening op de pagina's 3 en 8 en 14 en de tekening van de bijbehorende plankkaart worden aangepast waarbij het watergebied ten zuiden van de Maximacentrale wordt gevrijwaard van de mogelijke plaatsing van windmolens."

24. Als gevolg van het aannemen van het amendement is het watergebied ten zuiden van de Maximacentrale gevrijwaard van de mogelijke plaatsing van windmolens.⁴ De Maximacentrale zelf en de directe omgeving daarvan hebben in de gewijzigd vastgestelde "partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind" echter nog steeds de aanduiding "Projecten wind toegestaan". Zie hierna Figuur 4, een schermafbeelding van ruimtelijkeplannen.nl:⁵

⁴ <https://flevoland.stateninformatie.nl/vergadering/244865/Provinciale%20Staten%202021-09-2016>, bij punt 7, Vaststellen besluitenlijst van 13 juli 2016).

⁵ En zie ook http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen_p?planid=NL.IMRO.9924.SVPHOPFwindenergie-VA01.

Figuur 4

25. Naar aanleiding van het amendement hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde aan PS Flevoland op 14 oktober 2016 een brief gestuurd (**productie 5**). Hierin schrijven zij onder meer:
- “Het amendement voor het vrijwaren van het zoekgebied nabij de Maximacentrale is een te ingrijpende wijziging in verhouding tot de genoemde overwegingen. Eventuele toekomstige goed op de havenontwikkeling afgestemde windplannen zijn nu onmogelijk.”
26. Met het zoekgebied nabij de Maximacentrale doelen de colleges derhalve op het gebied ten zuidwesten van de Maximacentrale dat thans de aanduiding “Projecten wind uitgesloten” heeft gekregen (de gele aanduiding in de figuur hierboven).
27. Dat de colleges hun zorgen hebben geuit, komt doordat zij op de hoogte zijn van de plannen van ENGIE om windturbines te realiseren op en vlakbij de Maximacentrale en eerder ook in het gebied ten zuidwesten van de Maximacentrale (hoewel windenergie gelet op de gewijzigd vastgestelde partiële herziening in dat gebied thans niet meer mogelijk is).
28. Te constateren valt dat het thans geldende Omgevingsplan Flevoland, zoals dat is komen te luiden met de partiële herziening, windenergieprojecten op en rond de Maximacentrale toestaat. Het Omgevingsplan is een structuurvisie in de zin van artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening en vergelijkbaar met de vroegere figuur van het streekplan, zoals die bijvoorbeeld ook wordt

genoemd in de bij randnummer 15 hierboven aangehaalde wetsgeschiedenis. Het Omgevingsplan is dus een bron voor het bepalen van de te verwachten autonome ontwikkeling.

3.6 Intentieovereenkomst gemeente Lelystad, provincie Flevoland en ENGIE

29. De gemeente Lelystad, de provincie Flevoland en ENGIE zullen op 18 januari 2017 een intentieovereenkomst "Gebiedsontwikkeling Flevokust/Maximacentrale" ondertekenen (**productie 6**). Uit deze intentieovereenkomst blijkt dat de provincie Flevoland, de gemeente Lelystad en ENGIE reeds geruime tijd in overleg zijn over diverse ontwikkelingen op/of in de directe omgeving van de Maximacentrale en de Flevokust. In artikel 2.2, aanhef en onder 1, van de intentieovereenkomst wordt bijvoorbeeld het volgende bepaald:

"Partijen zien de volgende kansen die kunnen bijdragen aan het bereiken van de in de overwegingen benoemde energieambities en spreken de intentie uit om die ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid - met inachtneming van het vigerend beleid - in goed onderling overleg te gaan onderzoeken op haalbaarheid:

- 1) realisatie van windenergie op en/of in de directe omgeving van de Maximacentrale en Flevokust in lijn met Omgevingsplan Flevoland. Dit overleg kan vanuit de provincie pas verder worden gevoerd nadat het Regioplan Wind en de Partiële Herziening van het Omgevingsplan definitief zijn vastgesteld."

30. Uit deze bepaling van de intentieovereenkomst blijkt dat de besturen van de gemeente Lelystad en de provincie Flevoland bekend zijn met de plannen van ENGIE op/of in de directe omgeving van de Maximacentrale.

3.7 Principe uitspraak college B&W van gemeente Lelystad

31. Op 15 juli 2016 heeft het college van burgemeester en wethouder van de gemeente Lelystad schriftelijk een principe-uitspraak gedaan. Ook daaruit blijkt dat ENGIE rondom de Maximacentrale voldoende concrete plannen heeft die in het MER van Windplan Blauw beschreven dienen te worden. In de desbetreffende brief (die met bijlagen als **productie 7** over wordt gelegd) overweegt het college van burgemeester en wethouders onder meer het volgende:

"Op 21 januari heeft u ons schriftelijk verzocht om over te gaan tot een principe-uitspraak inzake het steunen van uw windpark Maximacentrale te Lelystad. Daarnaast heeft u aangegeven open te staan voor suggesties bij de inhoud van het initiatief. Uw initiatief betreft een windmolenpark in het gebied rond de Maximacentrale. U heeft hiervoor een aantal varianten ontwikkeld.

Wij zijn in principe bereid medewerking te verlenen aan uw plannen. Aan deze medewerking liggen een aantal overwegingen ten grondslag en er zijn voorwaarden waar rekening mee gehouden dient te worden. (...)"

3.8 Bespreking met Nuon (Vattenfall) en windverenigingen

32. Op in ieder geval 17 maart 2015 heeft ENGIE gesproken met vertegenwoordigers van Nuon, te weten de heer Smink (CEO), mevrouw Deimel en de heer Bosman over onder andere samenwerken inzake i) de windplannen van ENGIE rondom de Maximacentrale en ii) de

windplannen rondom het bestaande windpark van Nuon, windpark Irene Vorrink, dat valt binnen de begrenzing van het thans voorliggende Windplan Blauw. Gesproken is over mogelijke aansluiting van de plannen van ENGIE bij de plannen/ontwikkelingen in deelgebied Noord uit het Regioplan, het deelgebied derhalve dat thans door Windplan Blauw wordt bestreken. Aan deze mogelijke samenwerking is geen vervolg gegeven. Tevens heeft ENGIE dergelijke gesprekken met windverenigingen in hetzelfde deelgebied gevoerd. Ook aan die gesprekken is uiteindelijk geen vervolg gegeven.

3.9 Besprekingen met Provincie Flevoland en gemeente Lelystad

33. ENGIE heeft haar windplannen rondom de Maximacentrale veelvuldig en reeds vele jaren met diverse ambtenaren van de provincie Flevoland en de gemeente Lelystad besproken. Op diverse momenten heeft ENGIE openheid gegeven over haar plannen en onderzoeksrapporten en visualisaties achtergelaten, zowel op papier als digitaal. Zo zijn haar plannen onder meer toegelicht aan de Flevolandse gedeputeerde Stuivenberg op 23 juni 2015 en tijdens een werkbezoek op 14 april 2016 waar ook wethouder van Wageningen van de gemeente Lelystad) en diverse ambtenaren van gemeente en provincie bij aanwezig waren. Daarnaast heeft ENGIE op 11 september 2014 al haar plannen en rapportages ingebracht in het kader van het plan-MER ten behoeve van het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Met gedeputeerde Appelman van de provincie Flevoland is op 16 mei 2014, 12 februari 2016 en op 8 september 2016 onder andere gesproken over onze duurzame plannen rondom Flevokust en de Maximacentrale (waaronder de ambities/plannen inzake het windpark Maximacentrale). Er is vrijwel wekelijks overleg en contact met gemeente en/of provincie over het windplan van ENGIE.

3.10 YouTube-film Maximacentrale

34. Tot slot blijkt uit een op 12 juni 2015 gepubliceerd YouTube-filmpje (<https://www.youtube.com/watch?v=gpxF-BBAOB4>) dat ENGIE werkt aan duurzame mogelijkheden op/of in de directe omgeving van de Maximacentrale.⁶ Onderdeel hiervan is de realisering van windmolens op en/of in de directe omgeving van de Maximacentrale. Het windpark van ENGIE dat in de film wordt gepresenteerd is echter door de opgelegde beperkingen uit de amendementen van Provinciale Staten (zie hierboven) momenteel afgeschaald naar een kleinere omvang tot de directe omgeving van de Maximacentrale.

3.11 Tussenconclusie en suggestie aan te houden afstand

35. Gelet op de bovenstaande uitzetting dienen de plannen van ENGIE voor circa 4 tot 8 windturbines op en rond het terrein van de Maximacentrale als autonome ontwikkeling te worden aangemerkt, die in het MER voor Windplan Blauw beschreven zal dienen te worden.
36. ENGIE is van oordeel dat de windturbines van Windplan Blauw gerealiseerd dienen te worden op een afstand van ten minste 750 (zevenhonderdvijftig) meter van de door ENGIE te bouwen windturbines en/of perceelgrenzen. Wordt deze afstand niet aangehouden, dan zal dat een

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=gpxF-BBAOB4>.

onevenredig nadelige invloed op de ontwikkel- en exploitatiemogelijkheden van de windturbines van ENGIE hebben.

4 Andere relevante mee te nemen omstandigheden

4.1 De grondpositie van ENGIE, bestaande eenheden Maximacentrale

37. ENGIE geeft voorts in overweging de eigendomsposities van ENGIE mee te nemen in de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu c.q. bij de beschrijving van de autonome ontwikkeling. De invloeden over en weer van het in bedrijf zijn van de elektriciteitsproductie-eenheden op de Maxima-centrale en de bouw en de exploitatie van de windturbines van Windplan Blauw zullen eveneens beschreven dienen te worden.

4.2 LNG-bunker, risicoverhogingen (QRA), scheepvaartbewegingen

38. ENGIE merkt op dat in het MER aandacht dient te worden besteed aan het in ontwikkeling zijnde LNG-bunkerstation op het Maxima-eiland. De markt voor LNG in de scheepvaart is volop in ontwikkeling. ENGIE ontwikkelt op de locatie Maximacentrale een LNG-bunkerstation voor met name binnenvaartschepen. Deze ontwikkeling is reeds in volle gang en is breed bekend in de sector en bij de overheden. Schepen zullen in de haven van de Maximacentrale bunkeren. De haven van ENGIE zal dus goed bereikbaar moeten blijven, waarbij bijzondere aandacht nodig is voor de impact van windturbines op de voorziene LNG-bunkerinstallatie en het in werking zijn van die installatie, onder meer in relatie tot het aspect veiligheid.

4.3 De realisatie van de netaansluiting via Maxima-eiland

39. ENGIE heeft op haar locatie Maximacentrale ten behoeve van de afvoer van elektriciteit naar het openbare elektriciteitsnet lijnverbindingen tussen de twee productie-eenheden en het binnendijks gelegen onderstation van Tennet. De ene productie-eenheid levert aan het 150kV-net en de andere eenheid levert aan het 380kV-net. De lijnverbindingen hangen thans beide boven het dijklichaam. Denkbaar is de elektriciteitskabels die nodig zijn voor het afvoeren van de door Windplan Blauw in het IJsselmeer geproduceerde elektriciteit op de Maximacentrale te bundelen om vervolgens van daaruit bijvoorbeeld (na omhoogtransformatie) met hoogspanningslijnen over het dijklichaam te voeren en aan te sluiten op het Tennet-onderstation. Dit is waarschijnlijk kosteneffectief en – zo vermoedt ENGIE – minder belastend voor het dijklichaam/kwael. Het alternatief is namelijk dat men legio of in ieder geval enkele heel forse boringen onder de dijklichamen moet uitvoeren, met alle bijbehorende risico's van dien; het

dijklichaam is een belangrijke waterkering. ENGIE ziet graag dat in het MER aandacht wordt besteed aan het hier beschreven vraagstuk.

4.4 De koelwaterproblematiek

40. ENGIE is als hierboven uiteengezet uitbater van twee gasgestookte elektriciteitsproductie-eenheden (samen 870 MWe) op de Maximacentrale. Het zoekgebied van Windplan Blauw heeft overlap met het koelwateruitstroomgebied van deze eenheden. De beide eenheden pompen meer dan 25m³ opgewarmd koelwater per seconde in het uitlaatkanaal dat uitstroomt in het zoekgebied van Windplan Blauw. Hiervoor is destijds een vergunning verleend na uitvoerige analyses van de impact van het koelwater op het gehele IJsselmeer en na vaststelling dat de koelwateruitstroom aan alle eisen voldoet (denk o.a. aan temperatuurverloop, stromingsnelheden, impact fauna en flora). Het plaatsen van windmolens in het uitstroomgebied zal bijvoorbeeld barrièrewerking kunnen veroorzaken of kunnen leiden tot plaatselijke verzanding. Hierdoor kan het koelwater gaan circuleren rondom het eiland en weer terugkomen bij de koelwaterinlaat. ENGIE meent daarom dat aan deze problematiek in het MER aandacht besteed dient te worden. Zie Figuur 5, die het koelwaterinlaat- en uitlaatprincipe en het koelwateruitstroomgebied weergeeft.

Figuur 5

Linker afbeelding: blauwe pijlen ten zuidwesten van de Maximacentrale: de richting van de koelwaterinlaat; de drie rode pijlen ten westen de richting van de koelwateruitlaat.

Rechter afbeelding: illustratief de uitstroom van koelwater op basis van watertemperatuur.

4.5 Vaarroutes

41. ENGIE heeft op het Maxima-eiland een eigen haven waar op- en overslag (containers, goederen, etc.) en het bunkeren van LNG voor de binnenvaartschepen plaatsvindt (zie ook § 4.2 hierboven). Hierover heeft ENGIE afspraken met de gemeente Lelystad en de provincie Flevoland (Flevokust). Met de exploitatie van de haven helpt ENGIE de plannen voor Flevokust (<https://www.flevoland.nl/Dossiers/Flevokust>) aan een goede start. De vaarroute naar de haven van de Maximacentrale ligt voor een deel in het (plan)gebied van het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland en Windplan Blauw. De toegang van de haven is voor ENGIE van

belang en de toegang dient dan ook geborgd te blijven. Schepen moeten ook voor en in de buurt van de haven voor anker kunnen liggen en manoeuvreren. ENGIE ziet graag dat de windturbines van Windplan Blauw voldoende afstand behouden tot de vaarroute en de haven en dat in het MER aandacht wordt besteed aan het hier beschreven vraagstuk.

4.6 VFR-corridor

42. ENGIE merkt voorts op dat in het MER aandacht dient te worden besteed aan VFR-corridor bij Luchthaven Lelystad. VFR route is een route voor vliegtuigen die vliegen op zicht (vooral kleinere vliegtuigen).
43. Door NLR Air Transport Safety Institute is onderzoek verricht, dat gedeeld is met de gemeente Lelystad, de provincie Flevoland en het Ministerie van Economische Zaken. Volgens dat onderzoek vormt de corridor een substantiële belemmering voor het plan 'partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind' en het ontwerp 'Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland'.⁷ In de VFR-corridor geldt een bouwhoogtebeperking van 100 m. Er is destijds bij de totstandkoming van deze VFR-route door de betrokken partijen zeer uitgebreid gesproken en de corridor is na veel wikken en wegen tot stand gekomen. ENGIE is van mening dat duidelijkheid verkregen dient te worden of niet in strijd wordt gehandeld met de VFR-route als Windplan Blauw wordt gerealiseerd.

5 Conclusie

44. ENGIE heeft verschillende plannen nabij de Maximacentrale uitvoerig met de verschillende overheden gedeeld. De "partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind" maakt deze plannen mogelijk. De plannen van ENGIE dienen daarom in het ten behoeve van Windplan Blauw op te stellen MER beschreven te worden als autonome ontwikkeling. Ook verschillende andere hierboven geschetste omstandigheden dienen in de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu c.q. als autonome ontwikkeling meegenomen te worden in de omschrijving. De Concept-NRD besteedt aan de plannen van ENGIE en de andere bedoelde omstandigheden ten onrechte geen aandacht.
45. Namens ENGIE verzoek ik u mij op de hoogte te houden van het vervolg.

Met vriendelijke groet,

_____, advocaat, namens deze,

_____, advocaat

⁷ De resultaten van het onderzoek zijn onder andere neergelegd in de volgende rapporten:

- Bouwhoogtebeperkingen geplande windparken nabij Maximacentrale en Houtribdijk, Flevoland, In verband met uitbreiding Luchthaven Lelystad, NLR Air Transport Safety Institute, juli 2014;
- Technische Notitie, De betekenis van de VFR Corridor bij Lelystad Airport voor windinitiatieven, NLR Air Transport Safety Institute, mei 2015.

productie 1

Kennisgeving windpark Windplan Blauw, Ministerie van Economische Zaken

Voornemen om een milieueffectrapport op te stellen

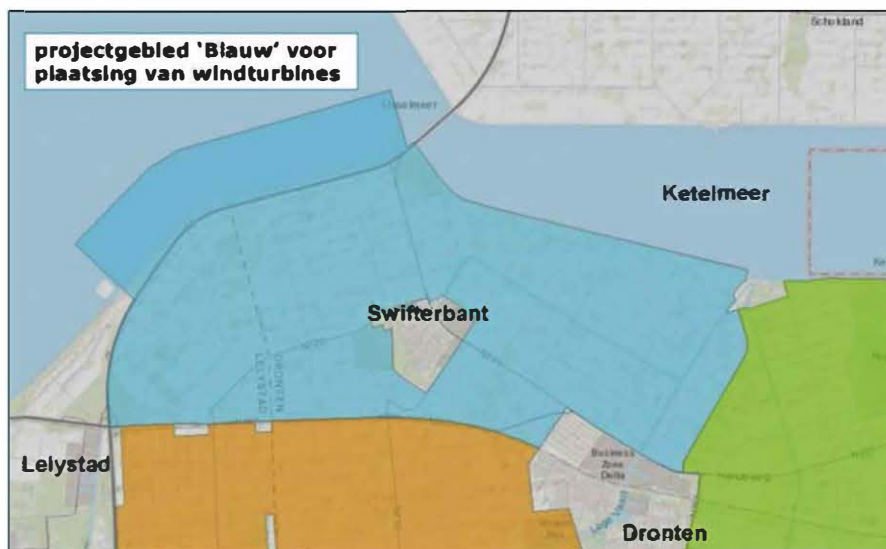
Van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage voor het windpark Windplan Blauw (Flevoland). Hierin staan de kaders voor de op te stellen milieueffectrapportage voor windpark Windplan Blauw. Iedereen kan op de notitie reageren met een zienswijze.

Waarom dit windpark?

In internationaal verband streeft Nederland naar een energievoorziening die in 2050 CO₂-arm is. Dat betekent dat we moeten overstappen naar hernieuwbare energie om de CO₂-uitstoot terug te dringen en om klimaatverandering tegen te gaan. Voor de korte termijn zijn de doelstellingen van het kabinet 14% duurzame energie in 2020 en 16% in 2023. Windenergie is een belangrijke vorm van energie om die doelstellingen te bereiken. Rijk, provincies, de energiesectoren natuur- en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren. De afspraak is een onderdeel van het Energieakkoord. Het Rijk heeft in overleg met de provincies 11 grote gebieden aangewezen die geschikt zijn voor windparken van minimaal 100 MW. Het plangebied van Windplan Blauw maakt daar deel van uit.

Windplan Blauw

De Vereniging SwifterwinT en Nuon nemen het initiatief om een windpark te realiseren in projectgebied Noord in de provincie Flevoland (zie onderstaande kaart). De naam van het windpark is 'Windplan Blauw'. Het park heeft een beoogde omvang van 200-300 Megawatt (MW) en voorziet hiermee circa 172.000 huishoudens van groene stroom. Het initiatief omvat de realisatie van circa 65 nieuwe windturbines en de sanering van de huidige windturbines binnen de grenzen van het projectgebied. Naast het opwekken van duurzame energie levert het vernieuwen van de turbines ook een bijdrage aan de landschappelijke inpassing van het windpark in het buitengebied van Lelystad en Dronten. Het lidmaatschap van de Vereniging SwifterwinT staat open voor alle woningeigenaren, grondeigenaren, windturbine-eigenaren en grondgebruikers binnen het projectgebied. De initiatiefnemers werken nauw samen met de gemeenten Dronten en Lelystad, de provincie Flevoland en het Rijk.

De procedure

Op de besluitvorming over Windplan Blauw is de rijkscoördinatieregeling van toepassing. Dit betekent dat de locatie van de windmolens wordt vastgelegd in een (rijks)inpassingsplan. De ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu stellen het plan vast. Het inpassingsplan wordt voorbereid in één gecoördineerde procedure samen met een aantal andere besluiten dat voor het

project nodig is, zoals vergunningen en ontheffingen. De Minister van Economische Zaken coördineert de procedure.

Milieu-effectrapportage

Een milieueffectrapport (MER) brengt de milieueffecten in beeld zoals de effecten op leefomgevingskwaliteit (mens), gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. Op deze wijze kunnen eventuele effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming. Het MER bevat ook onderzoeken om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. Het MER wordt een gecombineerd besluit-MER/plan-MER. Het MER wordt gebruikt als onderbouwing voor de besluitvorming over het inpassingsplan, vergunningen en ontheffingen. In de concept-NRD staat beschreven welke alternatieven in het MER worden onderzocht en op welke wijze het milieuonderzoek plaatsvindt.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de conceptnotitie van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017 inzien op www.bureau-energieprojecten.nl en tijdens reguliere openingstijden (op papier) op de volgende locaties:

- gemeente Lelystad, Stadhuisplein 2, 8232 ZX Lelystad;
- gemeente Dronten, De Reede 1, 8251 ER Dronten.

Inloopbijeenkomst

De ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu organiseren samen met de Vereniging SwifterwinT, Nuon, provincie Flevoland en de gemeenten Dronten en Lelystad een inloopbijeenkomst. Op deze inloopbijeenkomst vindt u alle informatie over het project en de procedure van de rijkscoördinatieregeling.

Deze inloopbijeenkomst vindt plaats op:

- woensdag 14 december 2016, Kerkcentrum De Hoeksteen, De Poort 19, 8255 AA Swifterbant.

Tussen 19.00 uur en 21.00 uur is de zaal open en heeft u de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de aanwezige medewerkers van de overheid, de Vereniging SwifterwinT en Nuon. U kunt vrij in- en uitlopen en op ieder moment met de diverse medewerkers spreken. U hoeft zich niet van tevoren aan te melden.

Waarover kunt u uw mening geven?

In uw zienswijze kunt u ingaan op het voornemen, met inbegrip van alle onderdelen van de conceptnotitie.

Wanneer en hoe kunt u reageren?

U kunt van 2 december 2016 tot en met 12 januari 2017 reageren.

Wij ontvangen uw zienswijzen bij voorkeur digitaal. Dat kan via www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Windplan Blauw'. U kunt niet reageren via e-mail.

Per post kan ook: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Windplan Blauw, Postbus 248, 2250 AE Voorschoten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres noemen? Dan kunnen wij in een later stadium contact met u opnemen.

Wilt u uw zienswijze mondeling geven? Dat kan tijdens de inloopbijeenkomst op 14 december 2016 (er is een notulist aanwezig) of via Bureau Energieprojecten op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur via telefoonnummer (070) 379 89 79.

Wat gebeurt hierna?

De conceptnotitie wordt ook voorgelegd aan de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschap) en de adviseurs met een wettelijke taak. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden bekeken door de ministers en verwerkt in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Mede op basis van deze notitie wordt het MER opgesteld.

Als het MER is afgerond, wordt mede op basis daarvan de locatiekeuze voorbereid en een ontwerp-inpassingsplan opgesteld. Het MER is ook onderbouwing voor de omgevingsvergunning en de

watervergunning. Het MER wordt samen met dit ontwerpingsplan en andere ontwerpbesluiten ter inzage gelegd. Hierop kan iedereen dan reageren. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant, huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Meer informatie

Uitgebreide informatie vindt u op www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u na het bezoeken van de website nog vragen? Dan kunt u bellen met Bureau Energieprojecten via telefoonnummer (070) 379 89 79.

productie 2

Bijlage 1 bij formulier melding RCR

In opdracht van GDF SUEZ Energie Nederland

BEDRIJFSVERTROUWELIJK

Januari 2012

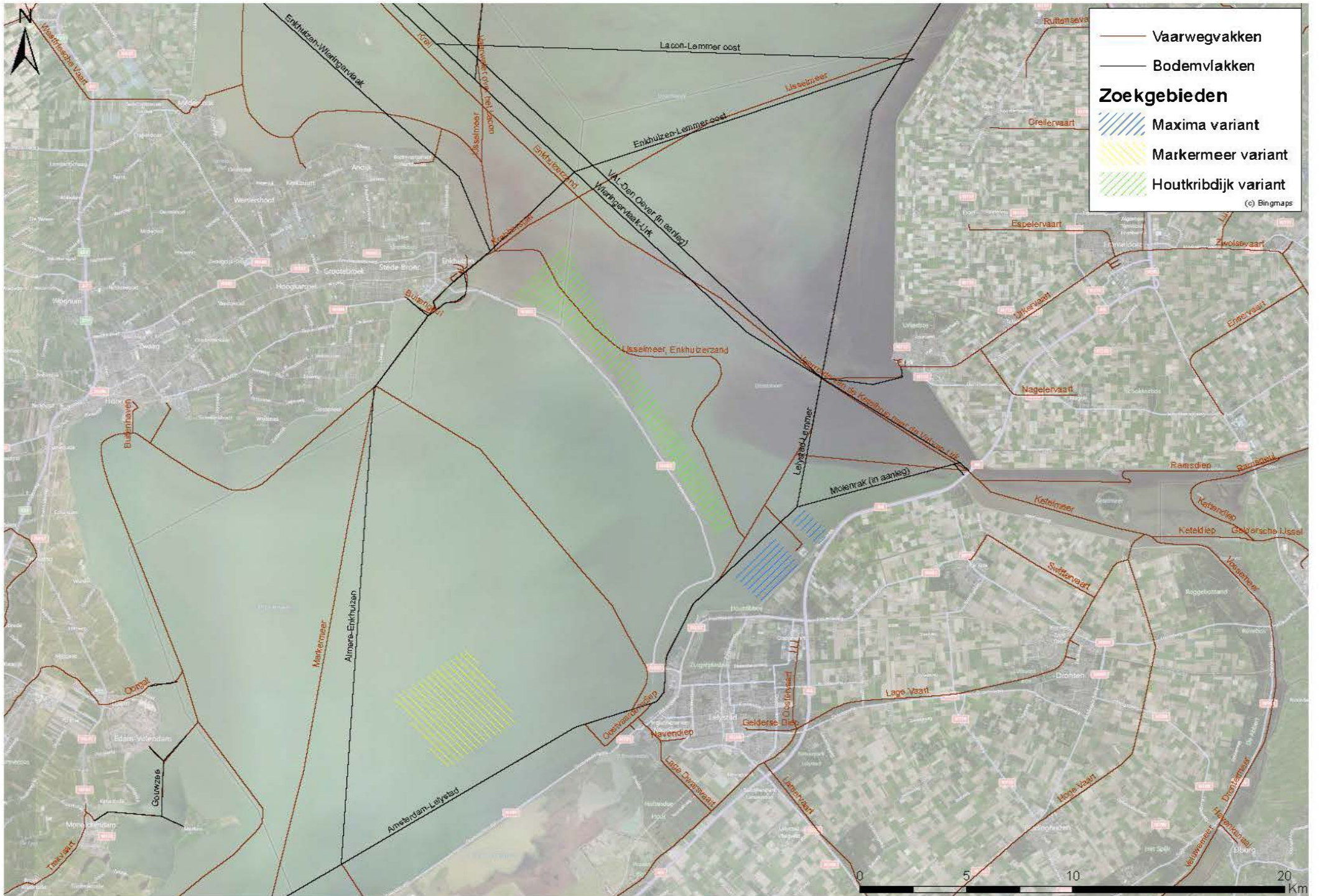
1 Achtergrond

GDF SUEZ is voornemens haar productie-capaciteit voor het opwekken van duurzame energie in Nederland te vergroten.

GDF SUEZ ziet vergroting van het aandeel windenergie als één van de opties dit doel te bereiken. Dit kan gebeuren op basis van eigen ontwikkeling of van aankoop van wind op land projecten. Hierbij hoort ook een grootschalige eigen ontwikkeling van een inshore of “wind in meer” project.

GDF SUEZ Energie Nederland kan bogen op de kennis en ervaring die wereldwijd is opgedaan met de productie van duurzame energie. In Europa produceren meer dan vijfhonderd windturbines van GDF SUEZ elektriciteit zonder CO₂. GDF SUEZ beschikt in Europa over een capaciteit van meer dan 800 MW (1.340 MW wereldwijd). Vooral in Frankrijk en Portugal staat veel vermogen opgesteld van onze dochterondernemingen Compagnie du Vent en Generg. In België heeft GDF SUEZ 48 windturbines met een capaciteit van 80 MW en het aantal groeit snel.

Om een windpark te kunnen realiseren is een langdurig traject van besluitvorming noodzakelijk. Een dergelijk traject kent componenten in de sfeer van verwerven van maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en kent ook diverse juridisch procedurele aspecten. De complexiteit en gevoeligheid van de materie noodzaakt tot het doordacht en planmatig zetten van de uiteenlopende stappen van het voorbereidings- en besluitvormingstraject. Deze bijlage bij het formulier ten behoeve van aanmelding voor de Rijkscoördinatieregeling geeft een beeld van de van de ontwikkelingsmogelijkheden, de aard, timing en uitvoering van deze stappen. Ook wordt ingegaan op het belang van stakeholdermanagement.

2 De ruimtelijke inpassing

GDF SUEZ heeft een analyse uitgevoerd van ontwikkelmogelijkheden in het Markermeer en IJsselmeer. In de selectie van opties is rekening gehouden met de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, het rapport Ruimtelijk Perspectief Wind op Land en de brief van het IPO van 28 februari 2011.

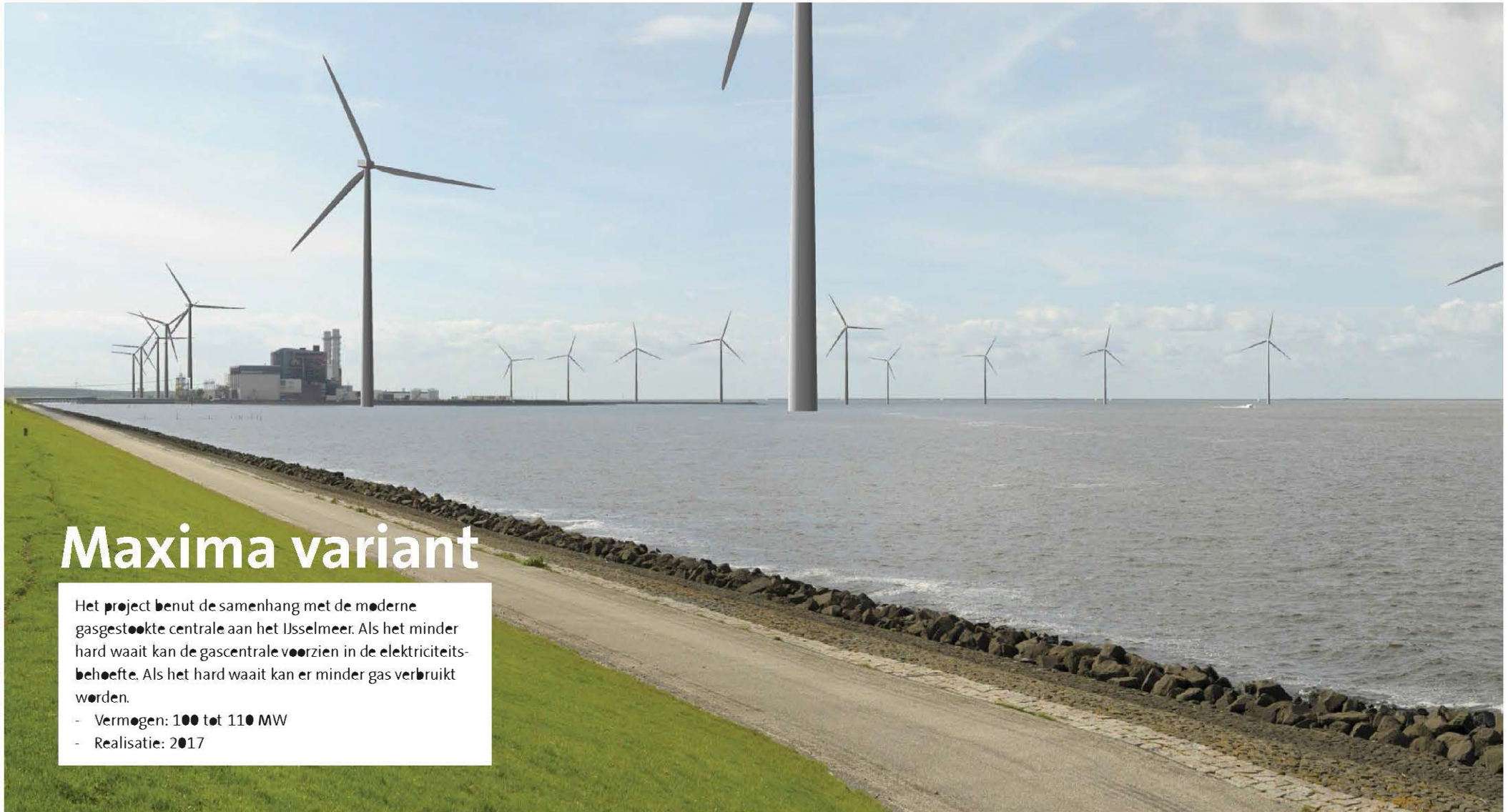
Op basis van deze landschappelijke analyse zijn een drietal conceptvarianten voorgesteld. Deze varianten verschillen in omvang en karakter. Het is niet per se een keuze voor één van deze drie. Er kunnen ook mogelijkheden onderzocht worden, waarbij twee van deze opties in verschillende projectfases gerealiseerd kunnen worden.

In de gekozen varianten is globaal rekening gehouden met beperkende factoren zoals het Rijksvaarwegennet en belangrijke milieufactoren. Toch moet het hier nogmaals worden benadrukt dat dit een schetsmatig concept is en het zoekgebieden betreffen. Verder onderzoek, buiten het blikveld van deze melding om in aanmerking te komen voor de Rijkscoördinatieregeling en gesprekken met belanghebbenden en overheid leiden vrijwel zeker tot de nodige aanpassingen.

In de figuur hiernaast zijn de drie varianten opgenomen gevolgd door een visualisatie per variant. Het gaat om:

- Maxima variant
- Markermeer variant
- Houtribdijk variant

In de hieropvolgende pagina's is een visualisatie gegeven van elke variant met een korte toelichting.

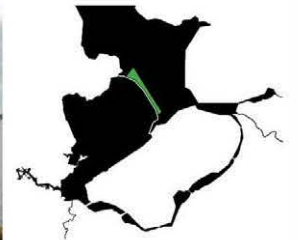

Markermeer variant

De ruimte in het Markermeer en het project vallen goed samen. In een beperkt gebied wordt optimaal wind-energie opgewekt. Zo is er minder ruimte nodig op land. Voor recreatie en beroepsvaart staat de veiligheid voorop.

- Vermogen: 150 MW
- Realisatie: 2017 – 2018

3 Ontwikkelfasen: de hoofdlijn en planning

We staan aan het begin van een plan- nings- en besluitvormingstraject rond een windpark. Dit is een dynamisch traject. Het zetten van stappen, het beoordelen van de resultaten en het bijsturen van het proces en de vervolgstappen is een centraal onderdeel van het traject. Het is van belang een goede processturing in een brede context en langere tijdshorizon inzichtelijk te hebben. Hieronder wordt daarom op hoofdlijnen ingegaan op de verschillende ontwikkelfasen.

Initiatieffase

In deze startfase staat het 'laten landen' van het initiatief voor het aan te leggen windpark in Markermeer (IJsselmeer) centraal. Aan de hand van een globaal ruimtelijk concept en eventuele alternatieven daarvoor en een inhoudelijke beschrijving van het initiatief (een factsheet) worden meningen van de meest dominante stakeholders gepeild. Het doel is een impressie te krijgen van en werken aan draagvlak voor het initiatief en op basis daarvan een inschatting te maken van de haalbaarheid van het initiatief. Kan het initiatief tot realisatie van een windpark leiden conform het wensbeeld van GDF SUEZ en zijn de daarvoor benodigde inspanningen acceptabel? Het beoogde resultaat is het sluiten van een intentieverklaring met de relevante overheden over de uitwerking van het initiatief tot een concreet plan. Deze fase wordt afgerond met een go – no-go beslissing.

Definitiefase

Een 'go' zet de volgende fase in gang. In deze fase wordt het initiatief uitgewerkt tot een niveau dat zich leent om formeel juridisch-procedurele voorbereidingen in gang te zetten. Dit betekent dat gewerkt wordt aan concreetheid van locatie(s), principe)draagvlak daarvoor, zicht op verdere procedures en spelers daarbij en commitment om aan de procedures mee te werken. Deze fase wordt afgerond met de beschrijving van het concept-windpark tot een niveau dat het als basis kan dienen voor de start van de relevante procedures. Daarnaast wordt een eerste globale business case opgezet, inclusief risicoanalyse. Ook hier wordt bewust een go – no-go moment ingelast.

Ontwerffase

In deze fase wordt het concept-windpark aan de hand van mer- en vergunning-procedures uitgewerkt tot het niveau dat formele inspraakprocedures kunnen worden doorlopen. Na doorlopen van deze procedures en het verkrijgen van de benodigde onherroepelijke vergunningen ligt er een te realiseren plan voor het windpark. Parallel aan de juridisch-procedurele activiteiten en de verwerving van de vergunningen wordt het technisch ontwerp gemaakt en wordt de financiering van het project voorbereid. Dit document gaat niet verder in op het financieringsmodel en de subsidiemogelijkheden. Waarschijnlijk wordt de SDE+ structuur vervangen door een verplichtingenstelsel (met mogelijke aanpassingen van de investeringsaftrek). In de voorbereidingsfase wordt daar verder op ingegaan. De business case en risicoanalyse worden in deze fase verder uitgewerkt en gedetailleerd. In de ontwerffase komen aan de orde:

- Doorlopen van de mer-procedure inclusief opstellen van het MER zelf en het verrichten van aanverwante activiteiten;
- Binnen het mer-proces worden de ruimtelijke alternatieven uitgewerkt;
- Voor het uiteindelijk gekozen alternatief worden de benodigde vergunningen aangevraagd. De belangrijkste vergunningen zijn:
  - De Watervergunning;
  - De Nb-wetvergunning;
  - De vergunning / ontheffing inzake de Flora- en faunawet;
  - De Omgevingsvergunning.

Het resultaat van deze fase is een concreet ontwerp voor een windpark dat is geaccepteerd en goedgekeurd door het bevoegd gezag. Ook hier ligt er weer een go – no-go moment.

Vorbereidingsfase

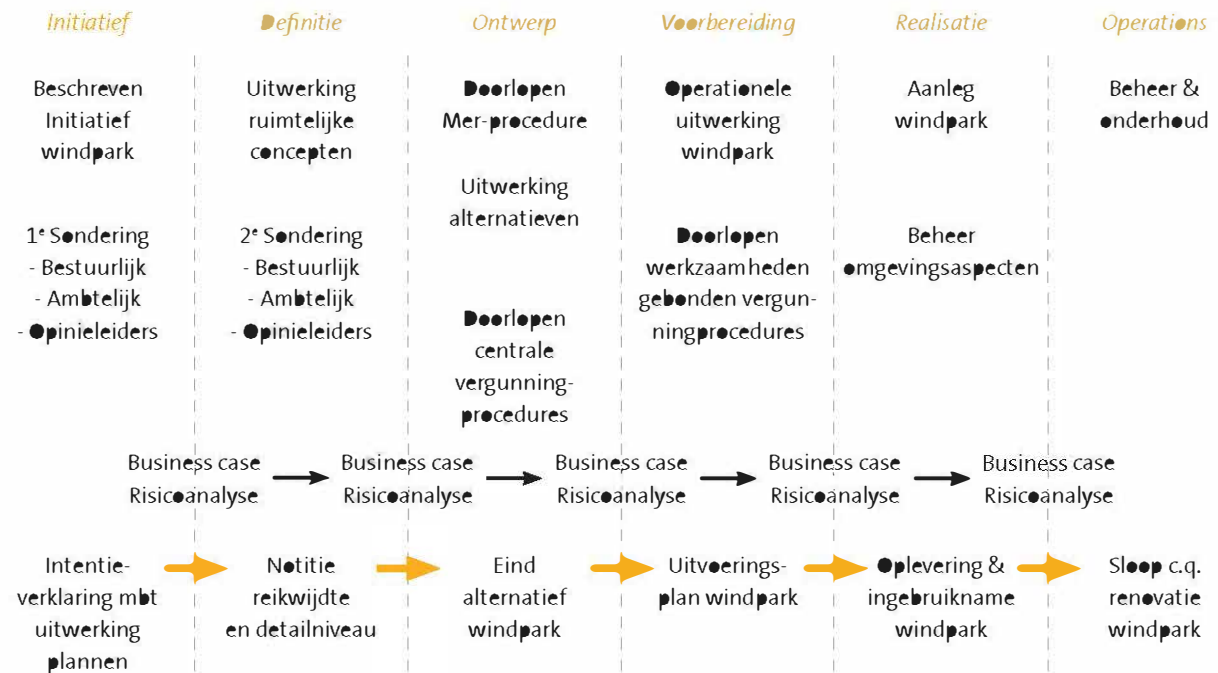
In deze fase worden verdere technische en site studies uitgevoerd en het ontwerp gedetailleerd. Dit resulteert in specificaties voor de aanbesteding van de realisatie fase. Het plan wordt nog verder geoperationaliseerd tot een uitvoeringsplan. De business case en risicoanalyse worden afgerond. De financiering van het windpark is nu in de eindfase. Ook hier ligt er weer een go – no-go moment met betrekking tot de start van de aanleg (Financial Close).

Na Financial Close wordt de aanleg van het windpark uitbesteed. Daartoe moeten nog diverse vergunningen aangevraagd worden voor de concrete aanlegwerkzaamheden. In de voorbereidingsfase wordt het ontwerp dus allereerst geoperationaliseerd tot een niveau dat het werk kan worden uitbesteed. Dit houdt in dat ondermeer:

- Technische operationele details worden uitgewerkt;
- Dat een aanbestedingsprocedure wordt gekozen en voorbereid;

- Dat de documentatie voor de uitvraag wordt samengesteld;
- Dat een aannemer wordt geselecteerd;
- Dat de aannemer een concreet plan van uitvoering opstelt;
- Dat de aannemer op basis van dat plan de relevante vergunningen aanvraagt voor de concrete bouwactiviteiten.

De onderstaande figuur geeft de hiervoor beschreven stappen schematisch weer.

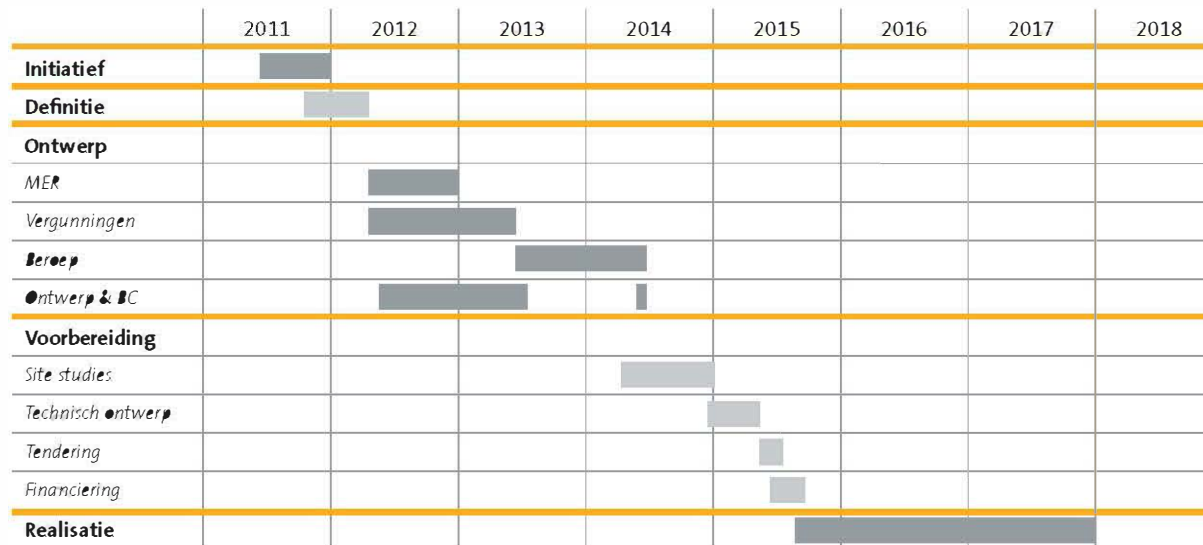
Realisatiefase

In de realisatiefase legt de aannemer het park aan. In deze fase wordt het plan uitgevoerd cq de windturbines geplaatst en aangesloten op het elektriciteitsnetwerk. Naast de aanleg werkzaamheden zelf zijn in deze fase omgevingsmanagement en bouwcommunicatie aan de orde. Deze fase sluit met in bedrijf nemen van het windpark.

Operations fase

Dit is de periode waarin, gedurende de 'life-cycle' van het windpark, beheer en onderhoud wordt gepleegd. Aan het einde van de life-cycle vindt decommissioning van het windpark plaats.

De planning tot en met realisatie van dit project is weergegeven in het onderstaande schema.

4 Stakeholdermanagement

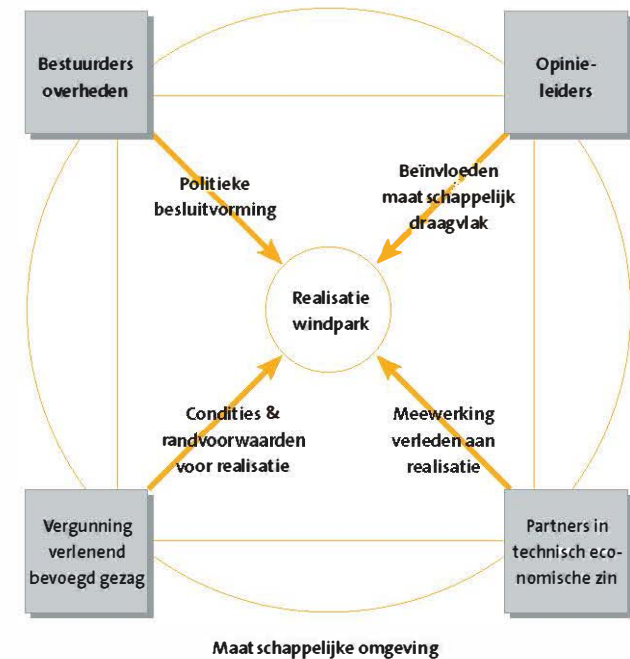
Het realiseren van windenergie is geen eenvoudige zaak. De aanpak van GDF SUEZ is gebaseerd op samenwerking en betrokkenheid. Voor ons is een windpark een onderdeel van een bredere gebiedsontwikkeling die we samen met andere belanghebbenden uitvoeren.

Samenwerking en betrokkenheid

Wij gaan hierbij partnerships aan met lokaal betrokkenen, gemeentes of andere ontwikkelaars. Wij bieden grondeigenaren, omwonenden en lokale ondernemers de mogelijkheid om mee te investeren in het windpark en mee te profiteren van de opbrengsten. Door deze betrokkenheid creëren we draagvlak voor onze projecten. Het ontwikkelproces dat GDF SUEZ hierbij voor ogen heeft gaat van een eerste grove opzet van het project op basis van terugkoppeling van belanghebbenden naar steeds fijner. Het doorlopen van het traject is een proces van zetten van geplande stappen, beoordelen van de resultaten, terugkoppeling aan de intenties van het plan en het zetten van (al dan niet bijgestelde) vervolgstappen.

Het is voor dit project noodzakelijk een gedegen beeld te hebben van de rollen van stakeholders. Diverse stakeholders vervullen immers verschillende rollen gedurende het plannings- en besluitvormingstraject. Een niet uitputtende typering van rollen in relatie tot de realisatie van het windpark levert het onderstaande beeld op.

Rollen van type stakeholders

Draagvlak

Het is duidelijk dat er zowel voor- als tegenstanders binnen de verschillende stakeholders zijn. GDF SUEZ onderkent dit en heeft het creëren van draagvlak bij de verschillende belanghebbenden als prioriteit in de projectplanning opgenomen. Een uitgebreide omgevingsanalyse en stakeholdersmanagementplan zijn hiervoor voorbereid.

In de lopende procedures rondom de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de Rijksstructuurvisie Wind op Land worden de posities van verschillende partijen zichtbaar. Daarbij is duidelijk dat de landschappelijke inpassing, veiligheid en de invloed op ander gebruik van de ruimte (bijvoorbeeld recreatie) een belangrijke rol gaan spelen.

GDF SUEZ is bovendien actief betrokken bij de discussie rondom de Rijksstructuurvisie Wind op Land en participeert in de OIM-bijeenkomst "Rijksstructuurvisie Windenergie op land".

Naast de positie van de verschillende partijen in de discussie over inpassing staat de ambitie van het Rijk van 6.000 MW wind op land. Met alléén echte onshore locaties

wordt een zeer zware druk op de beschikbare ruimte gelegd. In dit licht vormen de voorgestelde varianten een interessant alternatief. Samen met de belanghebbenden kan binnen de in deze bijlage beschreven zoekgebieden een deel van de duurzame energie ambitie gerealiseerd worden.

GDF SUEZ ziet ook in het Markermeergebied mogelijkheden tot samenwerking, zoals met bijvoorbeeld de aanleg van een

Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES). Dit wordt ook door RRAAM/WMIJ uitdrukkelijk genoemd in het Optimalisatierapport Werkmaatschappij Markermeer-IJmeervan 17 November 2011. WMIJ heeft hier al studies naar laten uitvoeren.

Al met al is een zorgvuldige afstemming met de verschillende belanghebbenden op het gebied van ecologie, visserij, scheepvaart, recreatie en omwonenden van groot belang om het project zijn uiteindelijke vorm te geven. Onderstaande tabel geeft een voorlopige opsomming van stakeholders.

Stakeholders

Politiek en bestuur

Ministerie EL&

Ministerie I&M

De provincie Noord Holland

De provincie Flevoland

De provincie Friesland

De gemeente Almere

De gemeente Lelystad

De gemeente Amsterdam

De gemeente Weesp

De gemeente Waterland

De gemeente Edam – Volendam

De gemeente Zeevang

De gemeente Koggenland

De gemeente Hoorn

De gemeente Drechterland

De gemeente Stede Broec

De gemeente Enkhuizen

Rijkswaterstaat Dienst IJsselmeer Gebied (+waterdistrict)

Maatschappelijke stakeholders

Stakeholders natuur en milieu

Stichting Flevolandschap

Natuur en milieu Flevoland

Milieu federatie NH

Natuurmonumenten

Vogel bescherming NL

Algemene belangenkoepels IJsselmeer/Markermeer

Werkmaatschappij Markermeer IJmeer (WMIJ)

Stichting verantwoord beheer IJsselmeer (VBIJ)

Stichting kwade zwaan

Stakeholders scheepvaart

Koninklijke schippers vereniging Schuttevaer

Centraal Bureau Rijn- en Binnen- vaart (CBRB)

Watersport vereniging Lelystad

Stichting waterrecreatie IJsselmeer en Randmeren

Ned. Vereniging van toerzeilers

Vereniging voor beroepschartervaart

Koninklijk Nederlands Watersportverbond

Reddingsbrigades

Stakeholders visserij

Productschap Vis

VisNed

Nederlandse vereniging van sportvissers federatie NVVS

Nederlandse Vissersbond

Stakeholders recreatie en toerisme

ANWB

VVV's

Stakeholders windenergie

NWEA

WOWF

ROYAL HASKONING

productie 3

verzendwijze: aantekenen en mail windenergie.flevoland@flevoland.nl

Provincie Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Postbus 1474
8001 BL ZWOLLE

Jufferenwal 30
8011 LE ZWOLLE

info@wertheimadvocatuur.nl
T 038 7601383
F 038 8450170

KvK-nr. 62228943
BTW-nr. NL854716798B01

Zwolle, 1 december 2015

Dossienaam: GDF SUEZ Energie NL/Prov. Flevoland (Regioplan en Omgevingsplan) № 20150083
Uw kenmerk: ontwerp partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind;
ontwerp Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland
Behandeld door: _____, advocaat
Mobiel: _____
E-mail: _____

Geachte dames en heren,

1. Inleiding

- Als advocaatgemachtigde van GDF SUEZ Energie Nederland N.V., gevestigd aan Grote Voort 291 te Zwolle (8041 BL), (hierna: GDF SUEZ Energie NL) dien ik hierbij een zienswijze in over:
  - Ontwerp 'partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind' (hierna: ontwerp-Omgevingsplan);
  - Ontwerp vaststellingsbesluit 'partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind';
  - Ontwerp 'Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland' (hierna: ontwerp-Regioplan);
  - Ontwerp vaststellingsbesluit 'Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland';
  - Plan Milieu Effect Rapport (planMER) windenergie Flevoland (hierna: plan-MER),
 zoals deze stukken blijken uw kennisgeving in Staatscourant 21 oktober 2015, nr. 36714, van 22 oktober tot en met 2 december 2015 ter inzage liggen.
- Volgens de genoemde kennisgeving wordt met de partiële herziening het bestaande windbeleid uit het Omgevingsplan Flevoland geactualiseerd en in consistentie gebracht met het Regioplan. Nieuwe windmolens zijn in principe alleen toegestaan binnen zogenoemde projectgebieden als invulling wordt gegeven aan opschalen en saneren; er zijn voorwaarden omschreven waaraan een project voor opschalen en saneren moet voldoen, aldus de kennisgeving.

3. De kennisgeving vermeldt voorts dat in het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland het opschalen en saneren van windmolens binnen een aantal projectgebieden op land nader geconcretiseerd wordt. Het Regioplan heeft betrekking op het buitengebied van de gemeenten Dronten, Lelystad, Zeewolde en een klein deel van Almere; in het Regioplan staat een ontwikkelingsstrategie met bijbehorende (ruimtelijke) kaders met betrekking tot opschalen, saneren en participeren bij windenergieprojecten, zo vermeldt de kennisgeving.
4. GDF SUEZ Energie NL is een toonaangevende energiespeler op de Nederlandse markt. Naast producent van energie is zij dé energiespecialist voor de zakelijke markt. GDF SUEZ Energie NL maakt deel uit van GDF SUEZ groep, een wereldspeler op het gebied van energie, services, water en milieu. GDF SUEZ Energie NL heeft haar hoofdkantoor in Zwolle. In Flevoland is GDF SUEZ Energie NL eigenaar en drijver van de inrichting Maximacentrale (voorheen: Flevocentrale) aan de IJsselmeerdijk 101 in Lelystad. De Maximacentrale ligt binnen het gebied van de partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind en grenst direct aan het plangebied van het Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. GDF SUEZ Energie NL wil een actieve rol vervullen in de transitie van fossiele naar duurzame energie en ontwikkelt daartoe nu reeds verscheidene projecten op het terrein van zonne-, bio- en windenergie.
5. De thans ter inzage gelegde plannen houden met die ambities onvoldoende rekening en miskennen bovendien de (eigendoms)posities die GDF SUEZ Energie NL reeds binnen het grondgebied van uw provincie heeft. Zo is het terrein van de Maximacentrale buiten het plangebied van het Regioplan gehouden en valt het volgens het ontwerp-Omgevingsplan buiten de gebieden van de kaart “ph_wind_toegestaan” bij het ontwerp-Omgevingsplan, dit alles om volstrekt onduidelijke redenen. GDF SUEZ Energie NL wenst op gelijke voet met anderen windprojecten in de provincie Flevoland te kunnen realiseren of daarin te kunnen participeren. De ter inzage liggende stukken beperken de mogelijkheden van GDF SUEZ Energie NL naar haar oordeel onevenredig en zullen, als zij in hun huidige vorm worden vastgesteld, kunnen leiden tot willekeur. Dit wordt per ter inzage gelegd stuk als volgt nader toegelicht.

2. Ontwerp-Omgevingsplan

6. GDF SUEZ Energie NL merkt om te beginnen op dat het ontwerp-Omgevingsplan een op punten onduidelijk stuk is, om de navolgende redenen:
  - In de beleidstekst wordt nergens verwezen naar de twee kaarten “ph_wind_toegestaan” en “ph_wind_uitgesloten”, zoals die zijn te vinden op de site www.ruimtelijkeplannen.nl.¹ De status van die kaarten is dus onduidelijk. In de Beleidstekst, kopje “Uitzonderingen op het beleid voor opschalen en saneren van windmolens”, is ook de term “projectgebieden” niet gedefinieerd.

¹ <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9924.SVPHOPFwindenergie-ON01>.

- In de toelichting, hoofdstuk 2, paragraaf 2,² wordt tot tweemaal toe een passage uit de Structuurvisie Noordoostpolder 2025 geciteerd. Bovendien wordt aangegeven dat de gemeente Noordoostpolder buiten de werkingssfeer van de Noodverordening wind is gebracht, maar er wordt niet duidelijk gemaakt in hoeverre het beleid uit de Structuurvisie nog zal gelden na vaststelling van de thans in ontwerp ter inzage gelegde partiële herziening van het Omgevingsplan.
- In de toelichting, hoofdstuk 2, paragraaf 2, wordt verwezen naar de Beleidsregel windmolens, zonder dat een vindplaats van die beleidsregel wordt gegeven en zonder dat wordt aangegeven in hoeverre die beleidsregel nog zal gelden na vaststelling van het onderhavige ontwerp-Omgevingsplan.
- Hetzelfde geldt voor het daar genoemde beleid van de gemeente Almere voor turbi's. Dat begrip wordt overigens niet gedefinieerd.
- In bijlage 2 van de toelichting wordt gesproken van groene tekst die behouden blijft en zwarte, nieuwe tekst. Op www.ruimtelijkeplannen.nl zijn die kleuren niet zichtbaar. GDF SUEZ Energie NL heeft een gekleurde tekst wel kunnen terugvinden via www.windwaarts.nl. Ook daar is echter niet duidelijk of de in bijlage 2 weergegeven tekst van paragraaf 5.7.1 dient ter vervanging van de gehele, thans geldende van het Omgevingsplan, dan wel alleen het tekstgedeelte dat eindigt met "Ruimte voor windmolens op land wordt gegeven in delen van Zuidelijk en Oostelijk Flevoland en het deel van het IJsselmeer voor de kust van Dronten en Lelystad tot aan de huidige vaargeul Amsterdam en Lemmer en een zone ten noordoosten van de Houtribdijk." In het tot nog toe geldende Omgevingsplan volgt hierna nog een tekstgedeelte, dat begint met "Voor het opstellen van nieuwe plannen is de situatie ...".³ Het lijkt waarschijnlijk dat die tekst niet meer zal hebben te gelden, maar dat wordt niet duidelijk tot uitdrukking gebracht.

7. GDF SUEZ Energie NL maakt voorts de volgende, meer inhoudelijke opmerkingen over het ontwerp-Omgevingsplan.
8. Als gezegd ontbreekt een koppeling tussen de kaarten en de beleidstekst en zijn de projectgebieden niet gedefinieerd. Ten onrechte ontbreekt duidelijkheid. Wellicht worden met de projectgebieden bedoeld de projectgebieden uit het ontwerp-Regioplan. Misschien echter moet ervan uitgegaan worden dat de projectgebieden samenvallen met de gebieden van de kaart "ph_wind_toegestaan". Het lijkt het meest logisch van dat laatste uit te gaan, omdat die kaart deel uitmaakt van het ontwerp-Omgevingsplan. Over die kaart valt het volgende op te merken.
9. Om te beginnen wijken de gebieden van de kaart "ph_wind_toegestaan" in belangrijke mate af van de gebieden voor grootschalige windenergie uit de Structuurvisie Windenergie op land,

² Te vinden via http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.9924.SVPHOPFwindenergie-ON01/pt_NL.IMRO.9924.SVPHOPFwindenergie-ON01.xml#NL.IMRO.PT.s15318.

³ Te vinden via <http://provincie.flevoland.nl/producten-en-diensten/omgevingsplan-geconsolideerd/gecon-omgevingsplan/>.

vastgesteld door de ministerraad op 28 maart 2014, Stcrt. 2014, 10001, en te vinden op www.ruimtelijkeplannen.nl onder NL.IMRO.0000.IMsvWindOpLand-3000 (hierna: SvWOL).

Lagere overheden behoeven structuurvisies van het Rijk ingevolge de rechtspraak niet in acht te nemen, maar zij dienen daarmee wel rekening te houden. Afwijkingen dienen gemotiveerd te worden. Zie bijvoorbeeld ABRS 16 januari 2013, AB 2013/134. In het ontwerp-Omgevingsplan ontbreekt elke motivering.

10. De keuze van de gebieden op de kaart “ph_wind_toegestaan” en “ph_wind_uitgesloten” getuigt bovendien van volstrekte willekeur en is niet of ondeugdelijk gemotiveerd.
11. Het gebrek aan motivering ziet men terug bij de verschillende gebieden (bijvoorbeeld de gehele Noordoostpolder) die worden aangewezen als gebied aangewezen waar opschalen en saneren is uitgesloten; zie ontwerp-Omgevingsplan, Beleidstekst, laatste kopje “Gebieden waar projecten opschalen en saneren windmolens zijn uitgesloten” en vervolgens ontwerp-Omgevingsplan, hoofdstuk 2, § 4, kopje “Toelichting Gebieden waar projecten voor opschalen en saneren windmolens zijn uitgesloten”. Onder dit laatste kopje worden de gebieden uit de beleidstekst slechts herhaald, zonder nadere motivering voor de keuze van de gebieden.
12. De keuze voor gebieden waar saneren en opschalen wel is toegestaan, wordt evenmin gemotiveerd. Bovendien zijn de beleidsuitgangspunten die voor deze gebieden worden gehanteerd en zoals die worden uiteengezet in het ontwerp-Omgevingsplan, hoofdstuk 2, §3, kopje 2.3 “Projecten voor opschalen en saneren”, onduidelijk of ondeugdelijk gemotiveerd:
  - In het ontwerp-Omgevingsplan, Beleidstekst, kopje “Projecten opschalen en saneren windmolens”, wordt als uitgangspunt geformuleerd dat “[p]er projectgebied (voor opschalen en saneren) één initiatiefnemer de gelegenheid [krijgt] om een ‘project voor opschalen en saneren’ uit te voeren”. Het waarom wordt niet uitgelegd. Ook wordt niet uitgelegd hoe die ene initiatiefnemer precies wordt geselecteerd. Nieuwkomers lijken bovendien te worden buitengesloten, gelet op de eis dat een project voor opschalen en saneren zowel nieuw te bouwen als te saneren molens in een projectgebied dient te omvatten. GDF SUEZ Energie NL vraagt zich daarbij in gemoede af of uw provinciebestuur met de gekozen systematiek geen concurrentie beperkende afspraken faciliteert en daarmee niet handelt in strijd met het mededingingsrecht. Niet ondenkbaar is voorts dat de gekozen systematiek leidt tot ongeoorloofde staatssteun (in de zin van artikel 107 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie) aan de betrokken initiatiefnemers. De vraag is tot slot of de betrokken overheden het saneren en het plaatsen van windmolens gelet op het aanbestedingsrecht zo maar aan bepaalde initiatiefnemers mogen opdragen.
  - Onduidelijk is waarom in “de afweging voor ruimte voor windenergie en andere provinciale belangen – waaronder landschap – de voorkeur [wordt] gegeven aan projectlocaties op het land boven die in het water.” Landschapsbelangen zouden net zo

goed of zelfs beter kunnen zijn gediend met projectlocaties in het water. Bovendien is het hier bedoelde uitgangspunt niet consequent doorgevoerd (zie randnummer 13 hieronder).

- Enerzijds wordt opgemerkt dat de uitgangspunten voor projecten voor opschalen en saneren gelden voor elk project voor opschalen en saneren, ongeacht waar het wordt uitgevoerd. Anderzijds wordt opgemerkt dat niet meer wordt uitgegaan van een saneringsequivalent en dat per projectgebied wordt uitgegaan van een economisch perspectief. Dat laatste uitgangspunt komt erop neer dat in strijd met het eerste uitgangspunt per projectgebied andere saneringseisen gelden. Dit zal tot willekeur leiden, te meer daar niet verder wordt beschreven hoe het bedoelde economische perspectief zal worden beoordeeld.
- Overwogen wordt dat “niet meer [wordt] uitgegaan van 50% minder molens van alle windmolens inclusief de grote parken die onlangs zijn gerealiseerd”, maar van “meer energie met minder molens”. Dat laatste wordt echter niet verder uitgewerkt.

13. Van volstrekte willekeur getuigt ook het feit dat het terrein van de Maximacentrale en de ruimere omgeving binnen de gebieden voor grootschalige windenergie van de SvWOL vallen, maar dat zij blijkens de kaarten “ph_wind_toegestaan” en “ph_wind_uitgesloten” van het ontwerp-Omgevingsplan voor een groot gedeelte buiten de projectgebieden van dat ontwerp-Omgevingsplan worden gelaten. GDF SUEZ Energie NL wil onder meer windprojecten ontwikkelen op het terrein van en in de ruimere omgeving van haar Maximacentrale. Andere gebieden die vallen binnen de gebieden voor grootschalige windenergie uit de SvWOL, worden wel overgenomen in het ontwerp-Omgevingsplan. Daarbij zitten ook gebieden in het water, terwijl volgens het ontwerp-Omgevingsplan, toelichting, hoofdstuk 2, § 3, kopje 2.3 “Projecten voor opschalen en saneren”, “de voorkeur wordt gegeven aan projectlocaties op het land boven die in het water.” Te noemen valt hier bijvoorbeeld het buitendijkse gebied langs de IJsselmeerdijk/Rijkssnelweg A6, waar Vattenfall/NUON thans een lijnopstelling met windturbines heeft (windpark Irene Vorrink). Wordt hier Vattenfall/NUON op oneigenlijke gronden bevoordeeld? De willekeur laat zich het best illustreren aan de hand van de volgende uitsneden van onderscheidenlijk de kaart bij de SvWOL en de kaart “ph_wind_toegestaan” bij het onderhavige ontwerp-Omgevingsplan:

14. Overigens valt GDF SUEZ Energie NL op dat de kaart “ph_wind_toegestaan” windenergie mogelijk lijkt te maken op zeer korte afstand van bestaande stedelijke bebouwing.
15. Kortom, het ontwerp-Omgevingsplan is op punten onduidelijk, niet in lijn met de SvWOL en innerlijk tegenstrijdig. Het houdt tot slot onvoldoende rekening met de belangen van GDF SUEZ Energie NL, die ter plekke, gelet op de Maximacentrale en de mogelijkheden op het terrein en in de omgeving daarvan, ten onrechte geen positie in de plannen lijkt te krijgen en ten onrechte wordt beperkt in haar mogelijkheden de productie ter plaatse (en langs de Ketelmeerdijk, zie onder) met windenergie uit te breiden.

3. Ontwerp-Regioplan

16. Over het ontwerp-Regioplan merkt GDF SUEZ Energie NL het volgende op.
17. Onduidelijk is de verhouding tussen het ontwerp-Regioplan en het ontwerp-Omgevingsplan. In het ontwerp-Omgevingsplan, toelichting, hoofdstuk 1, § 1, wordt overwogen dat het “Regioplan wind” (met de hier door mij gehanteerde afkorting: ontwerp-Regioplan) is bedoeld als uitwerking van het Omgevingsplan. In het ontwerp-Regioplan, kopje “Relatie met provinciaal beleid en de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving”, p. 11, wordt opgemerkt dat het Regioplan geldt voor de provincie als thematische structuurvisie en uitwerking van het Omgevingsplan, inclusief de beide partiële herzieningen. Het ontwerp-Regioplan bestrijkt echter anders dan het Omgevingsplan niet het gehele grondgebied van de provincie. In de kaart “ph_wind_toegestaan” bij het ontwerp-Omgevingsplan zijn gebieden aangewezen buiten de deelgebieden die het ontwerp-Regioplan definieert. Daarmee rijst de vraag of het opschalings- en saneringsbeleid zoals beschreven in beide ontwerpen, alleen geldt voor de deelgebieden van het ontwerp-Regioplan dan wel tevens voor de gebieden van de kaart “ph_wind_toegestaan”. Beide stukken zijn volgens de toelichtingen structuurvisies. Het is al met al verwarrend om voor één en hetzelfde onderwerp en voor grotendeels overlappende gebieden twee structuurvisies vast te stellen.
18. Het ontwerp-Regioplan zou volgens de toelichting, p. 9, de formele status van een provinciale en intergemeentelijke structuurvisie volgens de Wet ruimtelijke ordening (Wro) hebben. Uit de artikelen 2.1, lid 4, en 2.2, lid 4, Wro kan echter worden afgeleid dat intergemeentelijke respectievelijk interprovinciale structuurvisies mogelijk zijn, maar dat de figuur van een structuurvisie die zowel door provinciale staten als door de gemeenteraad wordt vastgesteld, niet in de wet is voorzien en daarmee strijdig moet worden geacht. Bovendien strekt het ontwerp-Regioplan zich uit tot het grondgebied van de gemeente Almere, terwijl de gemeenteraad van die gemeente de structuurvisie blijkens de toelichting, p. 9, niet zal vaststellen. Voor de gemeente Almere zal het Regioplan dus niet als gemeentelijke structuurvisie kunnen gelden.
19. In het ontwerp-Regioplan wordt gekozen voor vier projectgebieden voor opschalen en saneren. Per projectgebied krijgt één initiatiefnemer de gelegenheid om een project voor opschalen en

saneren uit te voeren. Binnen de projectgebieden zijn plaatsingszones windmolens aangeduid. Zie in de zin bijvoorbeeld p. 13 van het ontwerp. Volgens diezelfde p. 13 volgt de keuze voor de projectgebieden en plaatsingszones uit de doelstellingen van het beleid en zijn de projectgebieden begrensd aan de hand van de criteria landschappelijke samenhang; economisch perspectief; en het organiserend vermogen om het opschalen en saneren als één project in zijn geheel te realiseren. De vier projectgebieden zouden ruimtelijk en functioneel samenhangen, aldus p. 14. De plaatsingszones zijn gekozen op omgevingskwaliteit, maatschappelijk draagvlak en economisch perspectief (p. 13).

20. Blijkens de artikelen 2.1, lid 1, en 2.2, lid 1, Wro moeten structuurvisies strekken tot een goede ruimtelijke ordening. De indeling in en begrenzing van de projectgebieden hebben echter niets met een goede ruimtelijke ordening te maken maar getuigen van willekeur. Elders in het ontwerp komt immers de aap uit de mouw:

“In de praktijk komen de initiatiefnemers voort uit de bestaande windverenigingen, al dan niet in een alliantie met verschillende partijen.” (p. 6)

“Hun inbreng en hun rol in de uitwerking en uitvoering is van grote waarde voor het maatschappelijke draagvlak van het opschalen en saneren. Deze windverenigingen hebben aangegeven dat zij zich willen ontwikkelen tot ‘initiatiefnemers’ die zich verantwoordelijk stellen voor de gebiedsgerichte projecten van opschalen en saneren, dan wel te willen deelnemen aan allianties die als initiatiefnemer optreden.” (p. 12)

“Projectgebieden zijn zo afgebakend, dat er evenwicht mogelijk is tussen de nieuwbouwcapaciteit, de saneringsopgave en de financiële participatie. De projectgebieden bieden perspectief op opstellingen met een goede landschappelijke kwaliteit, en er is rekening gehouden met gemeentegrenzen en de werkgebieden van windverenigingen.” (p. 14)

“De projectgebieden zijn zo afgebakend dat één initiatiefnemer het project integraal kan uitvoeren.” (p. 14)

21. De werkgebieden van de bestaande windverenigingen zijn dus slechts relevant geweest. Dat heeft echter niets met een goede ruimtelijke ordening te maken.
22. De willekeur blijkt ook uit de keuze voor de plaatsingszones. In het ontwerp-Regioplan, p. 16, wordt overwogen dat de meeste plaatsingszones in de halfopen agrarische ruimte staan, maar een volzin verder wordt opmerkt dat ook plaatsing in het open landschap op een aantal plaatsen mogelijk is gemaakt, “omwille van het economisch perspectief en het draagvlak”. Dat laatste kan ook niet anders worden gezien dan als verwijzing naar de werkgebieden van de bestaande windverenigingen. Deelgebied Noord ligt bovendien in het water, niet toevallig op de plek waar

Vattenfall/NUON nu een lijnopstelling heeft, terwijl, als besproken bij randnummer 13 hierboven, volgens uw ontwerp-Omgevingsplan de voorkeur wordt gegeven aan projectlocaties op het land boven die in het water.

23. Nu wordt elders in het ontwerp wel opgemerkt dat bewoners en ondernemers de gelegenheid krijgen om financieel te participeren; zie bijv. de tekst in het kader op p. 21. Op p. 22 is vervolgens een van de voorwaarden voor financiële participatie dat “een eventueel verlangd lidmaatschap of belang bij een initiatiefnemer geen onnodige belemmeringen opwerpt.” GDF SUEZ Energie NL heeft zelf de ervaring dat voor buitenstaanders aansluiting bij de windverenigingen in deelgebied Noord (Vereniging Windpark Rivierduin, Natuur Stroom Groep, en Vereniging Initiatiefgroep Windpark Ketelmeerzoom) onmogelijk is. Zo heeft GDF SUEZ Energie NL getracht als bedrijf en werkgever in het gebied aan de IJsselmeerdijk 101 te Lelystad zich aan te sluiten bij die windverenigingen, aangezien deelgebied Noord geografisch het meest logische deelgebied is om bij aan te sluiten. Bij alle drie de verenigingen kreeg GDF SUEZ Energie NL nul op het rekest. Ook een samenwerkingsalliantie met een windvereniging – zoals Vattenfall/Nuon wel heeft met in ieder geval Vereniging Windpark Rivierduin – is niet gesteund. Daarnaast heeft GDF SUEZ Energie NL de relevante overheden waaronder de provincie, meermalen verzocht om uitgenodigd te worden bij het overleg tussen de overheden, de drie windverenigingen en Vattenfall/Nuon. Ook daar werd niet op ingegaan. GDF SUEZ Energie NL werd medegedeeld dat GDF SUEZ Energie NL maar moest afwachten tot de initiatiefnemers van de windprojecten de omwonenden zouden uitnodigen voor participatie, waarbij niet duidelijk gemaakt werd wat dat dan zou gaan inhouden. Ook aan het verzoek van GDF SUEZ Energie NL om in ieder geval haar grondgebieden te mogen integreren in deelgebied Noord is geen gehoor aangegeven. GDF SUEZ Energie NL heeft kortom zelf de ervaring dat aansluiting bij de windverenigingen voor buitenstaanders onmogelijk is.
24. Door het stellen van de eis van lidmaatschap (zie ontwerp-Regioplan, p. 22) handelt uw provinciebestuur bovendien in strijd met het recht van vrijheid van vereniging, zoals dat onder meer in artikel 11, lid 2, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens is neergelegd; zie ook de relevante literatuur, bijvoorbeeld Asser/Rensen 2–III* 2012/2:
- “Onder vrijheid van vereniging kan mede worden verstaan het ontbreken van de verplichting om tot een bepaalde vereniging toe te treden en de vrijheid om het lidmaatschap van een vereniging te beëindigen (negatieve vrijheid van vereniging). Een grondregel van ons recht is, dat er geen organisatiedwang bestaat.”
25. GDF SUEZ Energie NL vraagt zich ook af hoe uw provinciebestuur denkt te zullen kunnen afdwingen dat burgers en ondernemers de gelegenheid krijgen financieel te participeren (vgl. ontwerp-Regioplan, p. 19). Volgens het ontwerp, p. 19, zal de eis van participatie in het projectplan worden opgenomen. De voorwaarden waar het projectplan aan moet voldoen, zullen volgens p. 19 worden geborgd het nieuwe hoofdstuk Windenergie bij de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving, dat na vaststelling van het Regioplan in besluitvorming wordt gebracht. Of

dat daadwerkelijk zal kunnen worden afgedwongen, is maar zeer de vraag, omdat participatie-eisen niets met een goede ruimtelijke ordening te maken hebben. Bovendien is onduidelijk hoe die participatie-eisen precies zullen komen te luiden. Op p. 23 wordt verwezen naar de gedragscode van de Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA) en anderen, die als uitgangspunt zou gelden. Die gedragscode noemt globaal enkele participatiemodellen maar laat de precieze voorwaarden van participatie echter ongeregeld.

26. Als gezegd is de verhouding tussen ontwerp-Omgevingsplan en ontwerp-Regioplan niet duidelijk. Als bedoeld wordt dat buiten de deelgebieden geen projecten voor saneren en opschalen mogelijk zijn, valt te constateren dat die deelgebieden grote delen van de gebieden voor grootschalige windenergie uit de SvWOL weglaten, zonder duidelijke motivering, en dat die gebieden ten onrechte het terrein van de Maximacentrale en de (buitendijkse en op land gelegen) gebieden ten zuidwesten daarvan uitsluiten. Dit betreft gebieden waar ook het gemeentebestuur van Lelystad haar ambitie van “honderd procent energieneutraliteit in 2025” (vgl. ontwerp-Regioplan, p. 11) zal moeten waarmaken.
27. Dat die gebieden noch in het ontwerp-Regioplan, noch in het ontwerp-Omgevingsplan zijn aangewezen als gebieden voor windenergie, verbaast te meer nu blijkbaar een belangrijk uitgangspunt is losgelaten om de saneringsopgave te realiseren. Uit p. 15 van het ontwerp-Regioplan blijkt namelijk dat er 144 km aan plaatsingszones nodig kan blijken om de saneringsopgave te realiseren; daarvoor is het uitgangspunt van drie grote clusters met daartussen een leegtussengebied losgelaten, aldus het ontwerp. Als zo'n belangrijk uitgangspunt wordt losgelaten, waarom worden er dan niet ook elders, bijvoorbeeld buitendijks in de SvWOL-gebieden, windmolens mogelijk gemaakt? Zulke gebieden zouden bij uitstek kunnen bijdragen aan verwezenlijking van de saneringsopgave en het halen van de provinciale doelstelling voor windenergie. De ruimtelijke overwegingen die tot de huidige vier projectgebieden hebben geleid, getuigen sowieso van willekeur, zoals hierboven al bleek (“op land”, maar toch deels in het water; in de “halfopen agrarische ruimte”, maar elders toch weer in “open landschap”; enz.).
28. GDF SUEZ Energie NL maakt ook nog enkele losse opmerkingen over het ontwerp-Regioplan:
- Waarom wordt op p. 19 gesproken van “gemiddeld” € 1050 per MW per jaar? Hoe zal het precieze bedrag bepaald worden?
  - Hoe kan uw provinciebestuur enerzijds eisen dat er per project één initiatiefnemer is, terwijl anderzijds volgens het ontwerp-Regioplan, p. 25, een initiatiefnemer een alliantie van partijen kan zijn? Moet zo'n alliantie zich dan verenigen in één rechtspersoon? Zo niet, dan is er geen sprake van “één initiatiefnemer” en kan er niet één initiatiefnemer verantwoordelijk worden gehouden voor de uitvoering van het projectplan (vgl. ontwerp-Regioplan, p. 25).
  - Een exploitatieperiode van maximaal 25 jaar (ontwerp-Regioplan, p. 27) is te kort voor een rendabele exploitatie. GDF SUEZ Energie NL pleit voor een exploitatieperiode van 40 jaar.

29. Hier kan dus grotendeels dezelfde tussenconclusie worden getrokken als bij het ontwerp-Omgevingsplan: het ontwerp-Regioplan is op punten onduidelijk en strijdig met de SvWOL; de verhouding tot het ontwerp-Omgevingsplan is onduidelijk. Het plan zal bovendien tot willekeur leiden. Het houdt tot slot onvoldoende rekening met de belangen van GDF SUEZ Energie NL, terwijl andere partijen op rechtens onhoudbare gronden bevoordeeld dreigen te worden. De provinciale doelstellingen voor windenergie zouden sneller bereikt kunnen worden als in het Omgevingsplan ook gebieden buiten de vier deelgebieden van het Regioplan zouden kunnen worden gebruikt voor windenergie.

4. Plan-MER

30. Over het plan-MER maakt GDF SUEZ Energie de volgende opmerkingen.
31. In het plan-Mer worden verschillende alternatieven voor het herstructureren van circa 600 (van de ongeveer 650 in de provincie aanwezige) windmolens in Flevoland beschreven. In het plan-MER worden in eerste instantie drie alternatieven beschouwd, te weten "Alternatief Landschap", "Alternatief Natuur" en "Alternatief Opbrengst". Deze alternatieven worden aan de hand van zes themata, 1) landschap, 2) cultuurhistorie en archeologie, 3) natuur, 4) woon- en leefomgeving, 5) energieopbrengst en 6) ruimtegebruik beoordeeld.
32. Elk van de drie alternatieven kent plaatsingsruimte voor nieuwe windturbines verspreid over een groot deel van de provincie. Dat blijkt uit de figuren S.2, S.3 en S.4 in het hoofdstuk Samenvatting en uit de figuren 3.3, 3.4, 3.5 en 3.6 in hoofdstuk 3, Alternatieven (waarbij de figuren 3.5 en 3.6 twee varianten van het Alternatief Opbrengst vormen).
33. Volgens het plan-MER, p. 175, zijn de hoofdstukken 1 tot en met 12 medio 2014 afgerond. In hoofdstuk 13 wordt een vierde alternatief gepresenteerd, het zogeheten Poldermodel, dat als voorkeursalternatief wordt aangeduid. Ook dit model bevat opstellingszones voor nieuwe windturbines die een groot deel van de provincie bestrijken (maar net als bij de drie bedoelde alternatieven niet de gehele provincie).
34. De drie oorspronkelijke alternatieven zijn beoordeeld door de verschillende criteria te toetsen op telkens vijf deelgebieden, te weten 1) IJsselmeerdijken, 2) Noordflank, 3) Oostflank, 4) Middengebied en 5) Zuidflank. Zie de figuren S.7 (p. 13) en 4.1 (p. 41). Die beoordelingen per deelgebied ziet men vervolgens terug in de tabellen 12.2 tot en met 12.6 (p. 169 e.v.). GDF SUEZ Energie NL interpreteert tabel 12.1 als een gemiddelde van die tabellen. Bij het voorkeursalternatief, het Poldermodel, worden weliswaar vier deelgebieden genoemd, te weten de deelgebieden Noord, Oost, Zuid en West, maar de beoordeling van het Poldermodel heeft niet plaatsgehadt door de scores op die deelgebieden te middelen. Dit wordt expliciet bevestigd in het plan-MER, p. 181, § 14.1. Als reden wordt gegeven dat de eerder gehanteerde deelgebieden zijn losgelaten in het voorkeursalternatief.

35. GDF SUEZ Energie NL meent dat de keuze voor de beschouwde alternatieven getuigt van willekeur. In artikel 7.7, lid 1, van de Wet milieubeheer (Wm) is onder meer bepaald:
1. Het milieueffectrapport dat betrekking heeft op een plan, wordt opgesteld door het bevoegd gezag en bevat ten minste
    - (...)
    - b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
    - c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
      - (...)
      - e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
        - (...).
36. Om te beginnen ontbreekt een deugdelijke motivering voor de indeling in deelgebieden bij de beoordeling van de drie oorspronkelijke alternatieven. Volgens het plan-MER, p. 41, is de indeling in deelgebieden noodzakelijk om de effecten van de windturbines in de gehele provincie mogelijk te maken (lees?: om een beoordeling van de effecten van de windturbines in de gehele provincie mogelijk te maken) en is in dat kader alleen bedoeld voor gebruik in het plan-MER. De deelgebieden zijn, zo wordt vervolgd, bepaald aan de hand van een logische ruimtelijke clustering van te plaatsen lijnopstellingen en is gebaseerd op de lijnen (plaatsingsruimte) die in de alternatieven zijn opgenomen. Naar het oordeel van GDF SUEZ Energie NL kan op basis van de lijnen/plaatsingsruimte uit de alternatieven net zo gemakkelijk een andere indeling in deelgebieden worden verzonnen. De indeling in deelgebieden bepaalt echter wel de uitkomst. Als bijvoorbeeld deelgebied 1, IJsselmeerdijken, niet mede de Houtribdijk zou omvatten (bijvoorbeeld om de redenen die op p. 18/19 genoemd worden!) en samengevoegd zou worden met deelgebied 2, Noordflank, zou dat de score kunnen beïnvloeden, wellicht zelfs in positieve zin. Om een voorbeeld te noemen: doordat de IJsselmeerdijk tezamen met de Houtribdijk is beoordeeld in één gebied "IJsselmeerdijken", is de score voor Natuur, met name op het punt van de effecten op vogels, slechter dan wanneer de IJsselmeerdijk in gebied "Noordflank" of afzonderlijk zou zijn beoordeeld. Royal HaskoningDHV heeft in opdracht van GDF SUEZ Energie NL de effecten op vogels onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat een windpark op de Houtribdijk een grotere barrièrewerking en groter aanvaringsrisico heeft dan een park nabij de Maximacentrale/IJsselmeerdijk, omdat het aantal vogels dat daar vliegt, beperkt is.⁴

⁴ Royal Haskoning Nederland B.V., Effecten van windmolenparken op vogels, Beoordeling van de haalbaarheid van de realisatie van windmolenparken langs de Houtribdijk en nabij de Maximacentrale, september 2014.

37. Opvallend is dat bij de drie oorspronkelijke alternatieven een indeling in deelgebieden “noodzakelijk” is om de effecten in de gehele provincie te beoordelen, terwijl die noodzaak bij het voorkeursalternatief Poldermodel er opeens niet meer blijkt te zijn. Bij dat voorkeursalternatief kunnen de effecten zichtbaar meteen voor het gehele gebied beoordeeld worden.
38. Het (zoek)gebied (voor nieuwe windturbines) dat bestreken wordt door de drie oorspronkelijke alternatieven (dus het geheel van de deelgebieden 1 tot en met 5), bestrijkt niet de gehele provincie. Hetzelfde geldt voor het (zoek)gebied van het voorkeursalternatief Poldermodel. Dat is zelfs nog iets kleiner dan het zoekgebied van de drie oorspronkelijke alternatieven. De beide begrenzingen getuigen van willekeur en zijn niet deugdelijk gemotiveerd. In het plan-MER, p. 13, § S.3.1, valt te lezen:
- “Het studiegebied betreft het gebied tot waar zich mogelijke effecten kunnen voordoen als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling. In dit geval de ontwikkelingsmogelijkheden op het gebied van windturbines zoals vastgelegd gaat worden in het Regioplan Windenergie Flevoland.”
- De enige reden is dus aansluiting zoeken bij het Regioplan, terwijl hierboven is uiteengezet dat ook het ontwerp-Regioplan geen deugdelijke motivering voor de gebiedsbegrenzing geeft. Als ruimere zoekgebieden zouden zijn beschouwd (bijvoorbeeld ook de gebieden rondom de Maximacentrale), zouden er wellicht nog betere alternatieven gevonden zijn. Andere gebieden dan de nu onderzochte hadden redelijkerwijs in beschouwing genomen dienen te worden in de zin van artikel 7.7, lid 1, onder b, Wm. Gelet op artikel 7.7, lid 1, onder c, Wm had in het plan-MER ook veel uitdrukkelijker aandacht besteed dienen te worden aan de alternatieven die in het plan-MER voor de SvwOL zijn onderzocht. Zoals hierboven al is opgemerkt, zijn om onduidelijke redenen gebieden voor grootschalige windenergie uit de SvwOL niet in het ontwerp-Regioplan opgenomen en dus ook niet beschouwd in het voorliggende plan-MER.
39. GDF SUEZ Energie NL constateert bij dit alles dat in het ontwerp-Regioplan gekozen wordt voor wat in het plan-MER als voorkeursalternatief wordt gepresenteerd, het Poldermodel. Het Poldermodel scoort echter het slechtst van alle in het plan-MER onderzochte alternatieven; in het plan-MER, p. 188, § 14.1.7, wordt dat met zoveel woorden toegegeven. Dat maakt de gebiedskeuze van het ontwerp-Regioplan des te onbegrijpelijk. In § 14.1.7 wordt ter vergoelijking nog opgemerkt dat gerelateerd aan de energieopbrengst die het poldermodel zal opleveren, kan worden geconcludeerd dat de milieugevolgen (van het poldermodel) relatief gezien – in vergelijking met de referentiesituatie – gunstig zijn. In § 14.1.5 wordt echter opgemerkt dat er geen afzonderlijke opbrengstberekeningen voor het poldermodel zijn uitgevoerd. De keuze voor het Poldermodel als voorkeursalternatief is derhalve ondeugdelijk.
40. GDF SUEZ Energie NL constateert dat het “Alternatief Landschap” voorziet in “Nieuwe plaatsingsruimte” (figuur S.2/figuur 3.3) langs de IJsselmeerdijk, ook op het terrein van de Maximacentrale en in een strook langs de dijk ten zuidwesten daarvan. In het voorkeursalternatief “Poldermodel” zijn juist die laatste strook en het terrein van de

Maximacentrale weggelaten, maar de strook ten noordoosten daarvan (waar de huidige, hierboven al genoemde lijnopstelling windpark Irene Vorrink van Vattenfall/NUON staat) – als onderdeel van deelgebied Noord – wel als opstellingszone aangeduid. Dat getuigt van volstrekte willekeur.

41. GDF SUEZ Energie NL merkt voorts op dat in het plan-MER ten onrechte in het geheel geen aandacht wordt besteed aan VFR-corridor bij Luchthaven Lelystad. VFR route is een route voor vliegtuigen die vliegen op zicht (vooral kleinere vliegtuigen). Door NLR Air Transport Safety Institute is onderzoek verricht, dat gedeeld is met de gemeente Lelystad, de provincie Flevoland en het Ministerie van Economische Zaken, maar dat ten onrechte nu in het geheel niet wordt genoemd.⁵ Volgens dat onderzoek vormt de corridor een substantiële belemmering voor de nu ter inzage gelegde plannen. De 1 km brede VFR-corridor langs de A6 (van de Ketelmeerbrug tot aan het vliegveld) is niet meegenomen in het plan-MER, terwijl hij wel wordt genoemd in bijvoorbeeld het MER Lelystad Airport, Deel 3, Het route-optimalisatieproces, p. 46.⁶ In deze corridor geldt een bouwhoogtebeperking van 100 m. Er is destijds bij de totstandkoming van deze VFR-route door de betrokken partijen zeer uitgebreid gesproken en de corridor is na veel wikken en wegen tot stand gekomen. GDF SUEZ Energie NL meent dat over dit probleem, ook vanwege haar eigen belangen, eerst duidelijkheid verkregen dient te worden voordat het Regioplan vastgesteld wordt en ten uitvoer gebracht. De vraag is overigens of de guldensnederegel (rotordiameter : ashoogte = 1 : 1,2; vgl. ontwerp-Regioplan, p. 20) wel kan worden toegepast in gebieden waar een hoogtebeperking vanwege de luchtvaart geldt. Als aan de guldensnederegel voldaan moet worden, zal de rotordiameter zo klein worden dat de betreffende turbines niet meer rendabel zijn.

Terzijde: in het plan-MER, hoofdstuk 10, p. 157-158, wordt gekozen voor windturbine type M. Die heeft een ashoogte van 100m en een rotordiameter van $2 \times 57,5 = 115$ m. De verhouding rotordiameter : ashoogte is hier dus 1:1,15. Dat is dus niet in lijn met de eis uit het ontwerp-Regioplan.

42. Inmiddels hebben Pondera en Royal HaskoningDHV in opdracht van GDF SUEZ Energie NL haalbaarheidsscans naar Windpark Maximacentrale verricht. Uit de scans blijkt dat de effecten van windturbines op en in de omgeving van de Maximacentrale, in aanvulling op de turbines die voorzien worden in het ontwerp-Regioplan, op de verschillende relevante aspecten positief zouden kunnen scoren. Dit is dus reden te meer om de posities en ontwikkelingswensen van GDF SUEZ Energie NL niet op willekeurige gronden buiten beschouwing te laten. GDF SUEZ

⁵ De resultaten van het onderzoek zijn onder andere neergelegd in de volgende rapporten:

- Bouwhoogtebeperkingen geplande windparken nabij Maximacentrale en Houtribdijk, Flevoland, In verband met uitbreiding Luchthaven Lelystad, NLR Air Transport Safety Institute, juli 2014;
- Technische Notitie, De betekenis van de VFR Corridor bij Lelystad Airport voor windinitiatieven, NLR Air Transport Safety Institute, mei 2015.

⁶ Advanced Decision Systems Airinfra BV & To70 BV, Milieueffectrapport Lelystad Airport 2014. Deel 3: Het route-optimalisatieproces, 31 maart 2014, kenmerk: le140311-1, te vinden op http://api.commissiemer.nl/docs/mer/p27/p2792/2792-091mer_deel3.pdf.

Energie NL heeft verschillende plannen nabij de Maximacentrale al uitvoerig met de verschillende overheden gedeeld, maar haar plannen worden ten onrechte niet bij de autonome ontwikkelingen op p. 80 van de plan-MER genoemd.

43. GDF SUEZ Energie NL wil voorts een windpark ontwikkelen in het Ketelmeer. De buitendijkse strook langs de Ketelmeerdijk is ten onrechte buiten het plan-MER, het ontwerp-Regioplan en de kaart "ph_wind_toegestaan" van het ontwerp-Omgevingsplan gelaten, terwijl die strook wel is opgenomen als gebied voor grootschalige windenergie in de SvWOL. GDF SUEZ Energie NL heeft voor dit gebied op 27 november 2014 een RCR-melding krachtens artikel 9b, lid 2, van de Elektriciteitswet 1998 gedaan.
44. Kortom, het plan-MER beschouwt de gebieden uit het ontwerp-Regioplan als gegeven en laat op volstrekt willekeurige gronden allerlei alternatieven binnen het grondgebied van de provincie Flevoland buiten beschouwing, bijvoorbeeld het terrein van de Maximacentrale en de buitendijkse strook ten zuidwesten daarvan. De keuze van de onderzoeksgebieden van de drie oorspronkelijke alternatieven en het Poldermodel getuigen van willekeur. Voor de indeling in deelgebieden ter beoordeling van de drie oorspronkelijke alternatieven geldt hetzelfde. Onduidelijk is bovendien waarom die deelgebieden "noodzakelijk" zijn voor de effectbeoordeling, terwijl deelgebieden voor het beoordelen van het Poldermodel opeens niet meer nodig blijken. Het voorliggende plan-MER voldoet kortom niet aan de inhoudelijke en motiveringseisen die artikel 7.7 Wm stelt.

5. Conclusie/Tot slot

45. Aan het ontwerp-Omgevingsplan, het ontwerp-Regioplan en het plan-MER kleven belangrijke gebreken. GDF SUEZ Energie NL wil als sterke, lokale en betrokken partij bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen voor windenergie. GDF SUEZ Energie NL wil met deze zienswijze bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van de verschillende nu ter inzage gelegde documenten, opdat goede vervolgpcedures doorlopen kunnen worden. GDF SUEZ Energie NL wordt nu echter ten onrechte buiten spel gezet; de nu ter inzage gelegde stukken moeten zodanig worden aangepast dat GDF SUEZ Energie NL haar plannen voor windturbines, die passen binnen de gebieden voor grootschalige windenergie uit de Rijksstructuurvisie Windenergie op land, op en rondom Centrale Maxima en/of in het Ketelmeer kan realiseren. Die gebieden zijn niet meegenomen in het voorkeursalternatief van het nu ter inzage gelegde plan-MER, maar wel in de overige alternatieven die in de plan-MER zijn onderzocht. Die scores grotendeels zelfs beter dan het voorkeursalternatief, zodat er alle aanleiding is in die gebieden alsnog windenergie mogelijk te maken en het Regioplan en het Omgevingsplan daarop aan te passen.
46. Bij dit alles wordt opgemerkt dat GDF SUEZ Energie NL de grootste duurzame energieproducent van Europa is. In plaats van GDF SUEZ Energie NL nu buiten te sluiten zou het veel verstandiger

zijn GDF SUEZ Energie NL in de armen te sluiten als medestander om de opgaven voor windenergie te helpen realiseren.

- 47. Uw provincie- en gemeentebesturen dienen derhalve niet conform de ter inzage gelegde ontwerpen tot vaststelling van die plannen over te gaan. Ik verzoek u mij in kennis te stellen van uw besluiten zodra u die genomen heeft. GDF SUEZ Energie NL behoudt zich al haar rechten voor.

Met vriendelijke groet, .

PostNL

Barcode : 3SRPKS698755692 (AVP)
Product : Aangetekende brief
Gewicht : 92 g
Aan : Postbus 55
8200AB LELYSTAD
Bestemming : NL

Het vervoer geschiedt door PostNL
onder de geldende Algemene Voorwaarden
universele Postdienst (laatste versie).
Deze kunt u vinden op www.postnl.nl.
U kunt uw zending volgen op
www.postnl.nl/directregelen.

113991 01-12-15 17:48 0726549400067981

Tarief: EUR 7.95
Reeds gefrankeerd: EUR 0
Door u Betaald: EUR 7.95

Op de websites van PosNL wordt gebruik gemaakt van cookies

Akkoord

[Lees meer](#)

menu

3SRPKS698755692

Zending bezorgd

Bezorgd op

Woensdag 2 december

Bezorgadres

POSTBUS 55
8200 AB LELYSTAD

Afzender

Afzender onbekend

Gegevens

Gewicht: 0,00 kg

[Verberg details](#)

Veelgestelde vragen

- › **Het volgen van mijn pakket werkt niet, wat nu?**
- › **Hoe volg ik mijn buitenlandse zending?**
- › **Wat doe ik als mijn zending niet is afgeleverd?**
- › **Wat doe ik als ik niet thuis ben als de bezorging gepland staat?**

Van:
Aan: [*windenergie.flevoland@flevoland.nl*](mailto:windenergie.flevoland@flevoland.nl); [*info@flevoland.nl*](mailto:info@flevoland.nl)
Onderwerp: ontwerp 'partiele herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind'; ontwerp 'Regioplan windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland'
Datum: dinsdag 1 december 2015 17:11:00
Bijlagen: [2015-12-01 Wertheim-Prov. Flevoland. Zienswijze Regioplan ca. GDF SUEZ.pdf](#)
[image002.png](#)

Geachte dames en heren,

Als advocaatgemachtigde van GDF SUEZ Energie Nederland N.V. dien ik de bijgevoegde zienswijze in. Ik verwijs u uitdrukkelijk naar de bijlage, die ik tevens per post aan u zal sturen.

Met vriendelijke groet,

<http://www.wertheimadvocatuur.nl/>

Wertheim advocatuur b.v.

overheid --- ruimtelijke ordening --- milieu

T +31 38 7601383

Postbus 1474
8001 BL Zwolle

bezoekadres

[Jufferenwal 30](#) (ingang via [tussendoorgang](#))

8011 LE Zwolle

Juridische kennisgeving

Dit bericht en de eventuele bijlage(n) zijn slechts bedoeld voor de geadresseerde en kunnen informatie bevatten die valt binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht of een verschoningsrecht. Indien u niet de bedoelde ontvanger bent, wordt u er hierbij op gewezen dat elke vorm van verdere verspreiding, distributie of kopiëren van dit bericht onrechtmatig is en eventueel tot aansprakelijkheid kan leiden. Indien u dit bericht onbedoeld hebt ontvangen, wordt u verzocht info@wertheimadvocatuur.nl te informeren en het bericht te verwijderen zonder kopieën te behouden. Wertheim advocatuur b.v. is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 62228943.

productie 4

Uitvoeringsplan Duurzaamheid Lelystad 2017-2020

***Alleen ga je misschien sneller,
samen kom je verder***

(Keniaans gezegde)

juli 2016

Inhoudsopgave

Inhoud

Voorwoord	5
1. Het uitvoeringsplan Duurzaamheid	6
1.1 Duurzame ontwikkeling in Lelystad	6
1.2 De kaders van het duurzaamheidsbeleid	7
1.2.1 De visie en de missie	7
1.2.2 De speerpunten	7
1.2.3 De duurzame gemeente	8
1.3 Het uitvoeringsplan(proces).....	9
1.3 De leeswijzer	10
2. Speerpunt 1: Energie	11
2.1 De doelstelling.....	11
2.2 De context van het uitvoeringsplan energie	11
2.2.1 Ontwikkelingen	11
2.2.2 Gelopen proces en samenwerkende partijen.....	12
2.3 De uitvoeringsactiviteiten.....	16
2.3.1 Korte termijn – tot 2018	16
2.3.2 Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	21
3. Speerpunt 2: Afval & Circulaire Economie	22
3.1 De doelstelling	22
3.2 De context van het uitvoeringsplan afval & circulaire economie	22
3.2.1 De ontwikkelingen.....	22
3.2.2 Gelopen proces en betrokken partijen.....	23
3.3 De uitvoeringsactiviteiten.....	24
3.3.1 Korte termijn - tot 2018	24
3.3.2 Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	27
4. Speerpunt 3: Voedsel	28
4.1 De doelstelling	28
4.2 De context van het uitvoeringsplan voedsel.....	28
4.2.1 Ontwikkelingen	28
4.2.2 Gelopen proces en samenwerkende partijen.....	29
4.3 De uitvoeringsactiviteiten.....	31
4.3.1 Korte termijn - tot 2018	31
4.3.2 Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	34
5. Speerpunt 4: Fysieke leefomgeving.....	35
5.1 De doelstelling.....	35

5.2	De context van het uitvoeringsplan fysieke leefomgeving	35
5.2.1	Ontwikkelingen	35
5.2.2	Gelopen proces en betrokken partijen.....	36
5.3	De uitvoeringsactiviteiten.....	36
5.3.1	Korte termijn - tot 2018	37
5.3.2	Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	39
6.	Speerpunt 5: Mobiliteit.....	40
6.1	De doelstelling	40
6.2	De context van het uitvoeringsplan mobiliteit	40
6.2.1	De ontwikkelingen.....	40
6.2.2	Het proces en de betrokken partijen.....	41
6.3	De uitvoeringsactiviteiten.....	43
6.3.1	Korte termijn - tot 2018	43
6.3.2	Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	45
7.	Speerpunt 6: Onderwijzen en Ondernemen.....	46
7.1	De doelstelling	46
7.2	De context van het uitvoeringsplan Onderwijs en Ondernemen	46
7.2.1	De ontwikkelingen.....	46
7.2.2	Het gelopen proces en de samenwerkende partijen	48
7.3	De uitvoeringsactiviteiten.....	49
7.3.1	Korte termijn- tot 2018	49
7.3.2	Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	50
8.	Thema De duurzame gemeente	51
8.1	MVO binnen de gemeentelijke organisatie.....	51
8.1.1	De doelstelling	51
8.1.2	De context.....	51
8.1.3	De uitvoeringsactiviteiten.....	52
8.1.3.1	Korte termijn - tot 2018.....	52
8.1.3.2	Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	54
8.2	Het organiseren van het duurzaamheidsproces.....	55
8.2.1	De doelstelling	55
8.2.2	.....	55
8.2.3	Context	55
8.2.4	Het uitvoeringsplan	55
8.2.4.1	Korte termijn - tot 2018	55
8.2.4.2	Doorkijkje naar de middellange termijn – na 2018	59
9.	Financiële paragraaf.....	60
9.1	De financiële instrumenten	60

9.1.1	Beschikbare regelingen	60
9.1.2	Gemeentelijke stimuleringsregelingen.....	61
9.1.3	Inzet fiscaal instrumentarium.....	63
9.2	Inzet van de gemeente	64

Bijlagen:

1. Collegereactie op aangenomen raadsmoties over duurzaamheid
2. Overzicht van duurzaamheids- en innovatieregelingen

Voorwoord

Voor u ligt een bijzonder product. Bijzonder omdat ideeën, intenties en kaders voor een duurzaam Lelystad nu concreet vorm hebben gekregen in dit uitvoeringsplan Duurzaamheid. En zeker ook bijzonder omdat deze uitgewerkte plannen tot stand zijn gekomen in een intensieve samenwerking tussen verschillende stakeholders in de stad, inwoners en gemeente als partner.

Verschillende partijen hebben een trekkersrol vervuld bij het ontwikkelen van de duurzame activiteiten en projecten in dit uitvoeringsplan. Ik ben onder de indruk van het vele werk dat is verzet en ben er trots op dat we als gezamenlijke partners dit hebben bereikt.

De volgende stap zal zijn gezamenlijk uitvoering aan de activiteiten en projecten te geven en zo onze duurzaamheidsdoelstellingen daadwerkelijk te realiseren.

Wethouder Duurzaamheid

<i>Regioplan</i>	1 (opwek)	2,4
<i>Grote ruimten</i>	≥ 1 (opwek) ²	$\geq 3,4$
<i>Agrarisch gebied</i>	<i>n.t.b.</i>	<i>n.t.b.</i>
<i>Particuliere woningen</i>	0,020 opwek; 0,025 besparing	$\geq 3,44$
<i>Huurwoningen</i>	0,015 opwek; 0,05 besparing	$\geq 3,51$
<i>Maatschappelijk vastgoed</i>	0,015 opwek; 0,05 besparing	$\geq 3,57$
<i>MKB</i>	0,025 opwek; 0,075 besparing	$\geq 3,67$
<i>Bedrijventerreinen</i>	0,025 opwek; 0,1 besparing	$\geq 3,79$

Gezien de onzekerheidsmarges in met name de opwek in grote ruimten en de conservatieve aannamen t.a.v. energiebesparing en opwek in de gebouwde omgeving, is het doel van 4,4 PJ in 2025 zeker binnen bereik indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Betrokkenheid en inzet van alle partijen
- Het juiste “klimaat” en enthousiasme; Lelystad als energieproeftuin!
- Samenwerking waar zinvol/nodig en mogelijk
- Zien en benutten van kansen om een extra stap te maken
- Ondersteunend fiscaal en financieel instrumentarium
- Nieuwbouw energieneutraal of -leverend. Dit is opgenomen onder speerpunt fysieke leefomgeving.

2.3 De uitvoeringsactiviteiten

De uitvoeringsactiviteiten zijn gebaseerd op de aanpak zoals geschetst in de vorige paragraaf. Voor elke activiteit/project is een schatting gemaakt van de benodigde inzet van gemeentelijke uren en middelen. Deze schatting is gebaseerd op de huidige inzichten.

2.3.1 Korte termijn – tot 2018

Deelthema 1: Kansen buitengebied benutten

➤ Agrariërs energieneutraal

Krachten bundelen met LTO, gemeenten Dronten en Zeewolde en de provincie en DEon om kennis en financiering samen te brengen in een actieplan voor agrarische ondernemers. LTO neemt in september initiatie voor een plan

Trekker	LTO Noord, afd. Oostelijk Flevoland
Resultaat	Actieplan
Budget	pm
Beoogd effect	Energiebesparing en duurzame opwek (windenergie uitgezonderd, dit gaat via Regioplan en windenergie 2.0)
Rol gemeente	Faciliteren

➤ Gebiedsontwikkeling Maximacentrale – Flevokust (Energiehub)

ENGIE heeft uitgebreide plannen ontvouwd voor diverse activiteiten op en rondom haar locatie van de Maximacentrale. Zij ontwikkelt deze plannen voor eigen rekening en risico. De realisatie zal afhangen

² Het heeft de voorkeur voor de grote ruimten uit te gaan van een hogere ambitie van 1,5 tot 2,0 PJ. In overleg met de provincie en andere betrokkenen zal hier naar gekeken moeten worden.

van de verdere uitwerking van de plannen en de medewerking daarbij van andere partijen zoals het Rijk en de provincie.

Trekker	ENGIE
Resultaat	<ol style="list-style-type: none"> 1) realisatie van een LNG-bunkerstation voor schepen op de Maxima-centrale; 2) realisatie van zonne-energie op en/of rondom de Maxima-centrale; 3) realisatie van windenergie op en/of rondom de Maxima-centrale en Flevokust in lijn met Omgevingsplan Flevoland; 4) realisatie van een LNG-bunkerstation voor trucks op Flevokust; 5) hoogspanningsaansluitingen tussen toekomstige bedrijven en Maxima-centrale; 6) smart-grid-oplossingen voor het gehele gebied Maxima-centrale / Flevokust; 7) realisatie van zonne-energie op en/of rondom Flevokust; 8) warmte- en/of stoomuitwisseling tussen Maxima-centrale en toekomstige bedrijven Flevokust; 9) koel- en/of demiwaterlevering van de Maxima-centrale naar Flevokust voor nieuwe bedrijven; 10) biogasproductie middels vergistingsinstallatie.
Budget	-
Beoogd effect	Maximaal 1 PJ en werkgelegenheidseffect tot tientallen fte.
Rol gemeente	Faciliteren, optie financieel participeren zie ook Deelthema 2 participatie wind

➤ Restgronden: energieteelt

Trekker	St. Probos v.w.b. energieteelt
Resultaat	Inzicht in beschikbare locaties met ontwerp voor 4 locaties. Netwerk van ketenpartijen met afspraken voor teelt en afname van biomassa. Lokale werkgelegenheid en bijdrage promotie proeftuin Lelystad.
Budget	25.000 (cofinanciering incidentele ontwikkelingskosten van totaal 50.000)
Beoogd effect	Volledig voldoen aan de vraag van de Koploper naar lokaal geteelde duurzame biomassa (dit komt overeen met ca. 60 ha teelt). Ervaring opdoen om te komen tot een breed toepasbare business case. Benutten potentieel aan restgronden Lelystad voor biomassateelt en leveren van een bijdrage aan proeftuin Lelystad concept en PR
Rol gemeente	Stimuleren

➤ Zonneweiden

Er zijn drie categorieën gronden: agrarische gronden, restgronden en door de gemeente aangekochte gronden verpacht of in eigen exploitatie met oog op toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Wat betreft zonneparken op agrarische gronden zal de provincie het initiatief nemen. Zie ook speerpunt Voedsel.

Trekker	Gemeente i.s.m. provincie
Resultaat	Beleid t.a.v. vestiging van zonneparken in buitengebied
Budget	5.000 in 2016 (voor onderzoek naar effecten)
Beoogd effect	Inzicht in beschikbare locaties in het buitengebied
Rol gemeente	Regisseren

➤ Gebiedsagenda IJsselmeergebied

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) is bezig met het opstellen van een gebiedsagenda voor het IJsselmeergebied, waarbij ideeën worden ontwikkeld voor toekomstig gebruik van het gebied. Energie is één van de thema's die daarbij worden behandeld.

Trekker	Ministerie van I&M
Resultaat	Ontwikkelen van ideeën en inzicht in energieopties in de breedte (wind, zon, koude-warmte...)
Budget	-
Beoogd effect	Potentie IJsselmeergebied in kaart gebracht met alle belanghebbenden en (mogelijke) aanknopingspunten voor vervolgtraject richting realisatie.

productie 5

Dronten : 14 oktober 2016
 Verzonden : 14 oktober 2016
 Kenmerk : U16.018168/RRB/BS/aw
 Uw brief van : --
 Uw kenmerk : --
 Inlichtingen :

Provinciale Staten van Flevoland

Postbus 55

8200 AB LELYSTAD

Onderwerp: **Regioplan Wind op Land**
Gezamenlijke reactie gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde

Geachte leden van provinciale staten,

De provincie Flevoland en de gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde hebben in de afgelopen jaren intensief en eendrachtig samengewerkt aan de totstandkoming van het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Het Regioplan moest een eenduidig kader vanuit de regionale overheden vormen, waarbinnen samenwerkende initiatiefnemers invulling kunnen geven aan het opschalen en saneren van windturbines. In dit bottom-up georganiseerde proces hebben samenwerkende initiatiefnemers nadrukkelijk een stem gehad in de plaatsingsruimte, de voorwaarden en de uitvoeringsstrategie.

In de maand juni van dit jaar, hebben de gemeenteraden van Dronten, Lelystad en Zeewolde het Regioplan integraal vastgesteld. Om dit resultaat te bereiken hebben wij in het voortraject naar vaststelling door middel van extra vergaderingen, informatieverstrekking, zienswijzen en informatieavonden ons maximaal ingespannen om de wensen en bedenkingen vanuit de raad in een vroegtijdig stadium te adresseren en in de planvorming te betrekken. Wij zijn dan ook teleurgesteld dat, nadat de gemeenteraden reeds ingestemd hadden met het Regioplan, Provinciale Staten besloten heeft het Regioplan eenzijdig te amenderen op enkele cruciale punten.

Het gevolg van de aangenomen amendementen is dat er geen eenduidig overheidskader is voor de initiatiefnemers, zodat onduidelijkheid blijft bestaan en onderlinge discussies in de uitvoeringsfase moeten worden beslecht. Bovendien zet de per amendement toegevoegde hoogtebeperking van maximaal 120 meter ashoogte voor het volledige Regioplangebied de economische haalbaarheid van de windmolenprojecten verder onder druk. Het amendement voor het vrijwaren van het zoekgebied nabij de Maximacentrale is een te ingrijpende wijziging in verhouding tot de genoemde overwegingen. Eventuele toekomstige goed op de havenontwikkeling afgestemde windplannen zijn nu onmogelijk.

Bijlage(n): --

Datum : 14 oktober 2016
 Bladnr. : 2
 Kenmerk : U16.018168/RRB/BS/aw

De hoogte beperking is in onze ogen een onnodige extra complicatie in een toch al uitdagende projectomgeving. Bovendien beperkt deze restrictie de mogelijkheden voor verduurzaming van onze energievoorziening en de mogelijkheden voor het toepassen van de nieuwste technieken. Tenslotte vrezen wij dat de beperking consequenties kan hebben voor het draagvlak in de gebieden en de mogelijkheden voor ruimhartige financiële participatie en compensatie voor onze burgers.

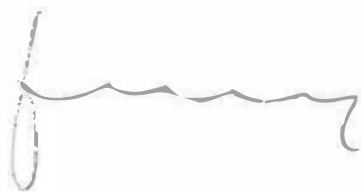
Kortom, wij betreuren de aanvullende beperkingen en zullen ons in de projectuitwerking inzetten voor een optimale balans tussen economie, duurzaamheid en landschap waarbij voor ons hoogte niet vooraf een beperking is.

Hoogachtend,

het college van Dronten

R. Kool
Secretaris

mr. A.B.L. de Jonge
burgemeester

het college van Lelystad

ir. N. Versteeg
Secretaris

mr. I. Adema
burgemeester

het college van Zeewolde

R. C. van Nunspeet
Secretaris

G.J. Gorter
burgemeester

productie 6

PROVINCIE FLEVOLAND

december 2016

GEMEENTE LELYSTAD,

PROVINCIE FLEVOLAND

en

ENGIE ENERGIE NEDERLAND N.V.

INTENTIEOVEREENKOMST

**GEBIEDSONTWIKKELING
FLEVOKUST / MAXIMA-CENTRALE**

INTENTIEOVEREENKOMST GEBIEDSONTWIKKELING FLEVOKUST / MAXIMA-CENTRALE

TUSSEN:

- (1) **Gemeente Lelystad**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw I.R. Adema, burgemeester, hierna te noemen: "**gemeente Lelystad**";
- (2) **Provincie Flevoland**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L. Verbeek, Commissaris van de Koning, hierna te noemen: "**provincie Flevoland**";
- (3) **ENGIE Energie Nederland N.V.**, een naamloze vennootschap opgericht naar Nederlands recht en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 05043978, hierna te noemen: "**ENGIE**".

De partijen bij deze Intentieovereenkomst hierna gezamenlijk de **Partijen** en afzonderlijk een **Partij** te noemen.

OVERWEGINGEN:

- De provincie Flevoland en de gemeente Lelystad ontwikkelen samen Flevokust. Flevokust is een nieuw te realiseren buitendijkse overslaghaven met industrieterrein ten noorden van Lelystad. Het komt te liggen op het kruispunt van hoofdvaarroutes naar het westen en noorden. Er komt een op- en overslaghaven, waar containers per binnenschip aankomen en per truck of (op termijn) trein naar het achterland getransporteerd worden.
- De gemeente Lelystad en de provincie Flevoland hebben beide de ambitie om van Flevokust een succesvol duurzame gebiedsontwikkeling (bedrijventerrein) te maken. Hierbij streven zij onder andere naar een duurzaamheidscertificaat voor gebiedsontwikkeling (BREEAM.NL Gebiedsontwikkeling).
- Daarnaast heeft de gemeente Lelystad de ambitie - recent nog bekrachtigd in de Kadernota Duurzaamheid - om in 2025 energieneutraal te zijn. Als missie ziet de gemeente het zodanig inrichten van de stad dat deze vanuit economisch, ecologisch en menselijk oogpunt gezond, aantrekkelijk en toekomstbestendig is. In een gezonde stad is ruimte voor duurzame energie-, water-, voedsel-, grondstoffen- en afvalkringlopen. Daarbij streeft de gemeente naar een samenhangende duurzame ontwikkeling met een betere balans tussen economie, ecologie en de mens.
- Flevoland is de duurzaamste provincie van Nederland. De provincie Flevoland ziet in de combinatie van groei en groen kansen voor de economie en werkgelegenheid en heeft de ambitie om in 2020 energieneutraal te zijn exclusief mobiliteit en voor 2030 energieneutraal inclusief mobiliteit. Hiervoor gaat de provincie Flevoland in samenwerking met maatschappelijke partners een Energieagenda opstellen. Daarbij wordt gestreefd naar een goede regionale balans tussen energetische, economische, sociale en ruimtelijke effecten. De provincie heeft zich aan een taakstelling van het ministerie van EZ verbonden om in 2020 1.390 MW aan opgesteld vermogen wind energie te hebben gerealiseerd. De provincie heeft een ambitie van opschalen, saneren en participeren die in het Regioplan Wind en de Partiële Herziening van het Omgevingsplan voor Wind is uitgeschreven. Het Regioplan Wind heeft een realisatiescope van 2030.
- ENGIE heeft op de Maxima-centrale twee gasgestookte elektriciteitsproductie-eenheden die qua rendement tot de absolute wereldtop behoren. ENGIE heeft de ambitie om legio duurzame projecten te realiseren op zowel haar percelen in het IJsselmeer (op en rondom de Maxima-centrale) als wel op en rondom beoogde percelen van Flevokust, waaronder - maar niet beperkt tot - windmolens, LNG-bunkerstations en zonneparken.

- Daarnaast ondersteunt ENGIE de ontwikkeling van Flevokust met, maar niet beperkt tot, het tijdelijk ter beschikking stellen van haar terrein en havenfaciliteiten om overslagactiviteiten te kunnen aanvangen en Flevokust een goede start te gunnen.
- De Provincie investeert gezamenlijk met CTU in het verbeteren van de aanlegfaciliteit in de haven van de Maxima-centrale. Deze aanlegfaciliteit is ten behoeve van tijdelijke overslag tot het moment dat Flevokust in gebruik wordt genomen. ENGIE investeert niet in de verbetering van deze faciliteit, maar wordt door natrekking eigenaar.

PARTIJEN VERKLAREN HET VOLGENDE TE ZIJN OVEREENGEKOMEN:

1. INTENTIE

Partijen (provincie Flevoland, gemeente Lelystad en ENGIE) zijn reeds geruime tijd in overleg over diverse ontwikkelingen op en rondom de Maxima-centrale en Flevokust. Partijen erkennen dat de samenwerking elkaars plannen en ontwikkelingen (zie volgende paragraaf) kunnen ondersteunen en versterken (synergie en grotere kans op succes). Partijen hebben daarom - vanuit de gemeenschappelijke belangen - de wens uitgesproken de intentie om samen te werken meer vorm en richting te geven middels het opstellen en ondertekenen van deze intentieovereenkomst (hierna te noemen de "intentieovereenkomst").

2. SAMENWERKING

- 2.1. Partijen zijn reeds geruime tijd in overleg over diverse ontwikkelingen op en rondom de Maxima-centrale en Flevokust. Partijen zien de volgende ontwikkelingen en kansen die zij samen verder willen brengen richting realisatie:
- 1) verkrijgen duurzaamheidcertificaat voor gebiedsontwikkeling Flevokust (BREEAM.NL Gebiedsontwikkeling);
  - 2) realisatie van een LNG-bunkerstation voor schepen op de Maxima-centrale;
  - 3) realisatie van zonne-energie op de Maxima-centrale;
  - 4) realisatie van een tijdelijke overslagfaciliteit op de Maxima-centrale ten behoeve van het opstarten van op- en overslagactiviteiten.
- 2.2. Partijen zien de volgende kansen die kunnen bijdragen aan het bereiken van de in de overwegingen benoemde energieambities en spreken de intentie uit om die ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid - met inachtneming van het vigerend beleid - in goed onderling overleg te gaan onderzoeken op haalbaarheid:
- 1) realisatie van windenergie op en/of in de directe omgeving van de Maxima-centrale en Flevokust in lijn met Omgevingsplan Flevoland. Dit overleg kan vanuit de provincie pas verder worden gevoerd nadat het Regioplan Wind en de Partiële Herziening van het Omgevingsplan definitief zijn vastgesteld;
  - 2) realisatie van zonne-energie in de directe omgeving van de Maxima-centrale;
  - 3) realisatie van een LNG-bunkerstation voor trucks op Flevokust;
  - 4) hoogspanningsaansluitingen tussen toekomstige bedrijven en Maxima-centrale (denk aan datacenters);
  - 5) smart-grid-oplossingen (bijv. netkoppeling Flevokust via windpark naar Maxima-centrale);
  - 6) realisatie van zonne-energie op en/of in de directe omgeving van Flevokust;
  - 7) synergie tussen de aanleg van Flevokust (inclusief aanleg luwtegebieden) en aanleg windturbines (zie ook lid 1 van dit artikel);
  - 8) warmte- en/of stoomuitwisseling tussen Maxima-centrale en toekomstige bedrijven Flevokust;
  - 9) koel- en/of demiwaterlevering van de Maxima-centrale naar Flevokust voor nieuwe bedrijven;
  - 10) biogasproductie middels vergistingsinstallatie;

- 11) speciale proposities met pr-potentieel voor de nieuwe zakelijk klanten van Flevokust;
- 12) speciale participatiemogelijkheden in bijvoorbeeld het windpark voor nieuwe bedrijven Flevokust (naast participatiemogelijkheden voor bewoners en bestaande bedrijven e.d.).
- 2.3. Bovenstaande lijsten (art 2.1 en 2.2) kunnen door partijen in gezamenlijk overleg aangepast of uitgebreid worden met nieuwe initiatieven. In het algemeen geldt als voorwaarde dat een ontwikkeling - wetende dat er altijd wel enige samenhang is tussen ontwikkelingen in een gebied - geen ongewenste interferentie heeft met de nautische ambities van de provincie en geen ongewenste belemmeringen vormt voor de huidige ontwikkeling van Flevokust en mogelijk toekomstige havenuitbreidingen. Daarnaast moet de ontwikkeling in relatie staan tot de gebiedsontwikkeling Flevokust.
- 2.4. Na beëindiging van het gebruik van de aanlegfaciliteit speciaal aangelegd voor tijdelijke overslag door CTU, mag deze aanlegfaciliteit bij de Maxima-centrale voor een bepaalde periode gebruikt worden door de provincie Flevoland (of door derden namens de provincie Flevoland). Reden hiervoor is dat de aanlegfaciliteit door de provincie Flevoland mogelijk is gemaakt. Provincie Flevoland en ENGIE zullen hier te zijner tijd een aparte gebruikersovereenkomst voor afsluiten waarbij de volgende uitgangspunten gelden:
- het toekomstig gebruik van de haven, na beëindiging van de tijdelijke functie, moet conform het vigerende bestemmingsplan zijn;
  - het gebruik door of namens de Provincie is om niet (geen gebruiksvergoeding);
  - de activiteiten waarvoor de aanlegfaciliteit door de provincie Flevoland wordt gebruikt maken deel uit van de Provinciale taken of staan ten dienste van de ontwikkeling van het gebied;
  - het gebruik van de aanlegfaciliteit mag de bedrijfsvoering van de Maxima-centrale niet negatief beïnvloeden en zal enkel plaatsvinden na overeenstemming met en na goedkeuring door ENGIE. ENGIE zal gegronde redenen (zoals -maar niet beperkt tot- concurrerende activiteit of impact op reputatie) moeten overleggen om het gebruik te weigeren;
  - het gebruik van de aanlegfaciliteit moet kostenneutraal zijn voor ENGIE. Eventuele kosten dienen te worden vergoed;
  - indien ENGIE de aanlegfaciliteit structureel zelf wil exploiteren voor andere doeleinden dan energieproductie en/of LNG-bunkering voor welke activiteiten de aanlegfaciliteit van toegevoegde waarde is, dan beëindigt het gebruik van de aanlegfaciliteit door de provincie Flevoland. ENGIE zal dan in overleg treden met de provincie Flevoland over een vergoeding voor de aanlegfaciliteit.

3. ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

- 3.1. ENGIE is en blijft verantwoordelijk voor de ontwikkeling van haar projecten en plannen en evenzo blijven de gemeente Lelystad en provincie Flevoland verantwoordelijk voor hun projecten en plannen.
- 3.2. Wanneer uit de, op grond van artikel 2.2 uitgevoerde, onderzoeken blijkt dat er mogelijkheden zijn om deze kansen te realiseren, zullen de gemeente Lelystad en de provincie Flevoland zich ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheden inspannen om
- met inachtneming van de relevante wet- en regelgeving en rekening houdend met het door hen vastgestelde beleid - medewerking te verlenen aan vergunningaanvragen/ procedures.

- 3.3. Deze overeenkomst heeft als doel de intentie om samen te werken meer vorm en richting te geven. Partijen benadrukken dat zij zich niet committeren aan het doen van de investeringen noodzakelijk voor de realisatie van de hierin genoemde en beschreven projecten en plannen.

4. WIJZIGINGEN, OVERDRAAGBAARHEID

- 4.1. Deze intentieovereenkomst kan alleen schriftelijk met wederzijdse instemming worden gewijzigd.
- 4.2. Het is geen der Partijen toegestaan zijn rechten en verplichtingen ingevolge deze intentieovereenkomst geheel of gedeeltelijk over te dragen aan, of de overname daarvan te bewerkstelligen door, enig ander persoon zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij. ENGIE is evenwel gerechtigd, zonder dat toestemming van de andere Partijen nodig is, rechten en verplichtingen ingevolge deze intentieovereenkomst over te dragen aan, of de overname daarvan te bewerkstelligen door, een lid van de groep in de zin van artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek van ENGIE.

5. EINDIGHEID

- 5.1. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege op 31 december 2018, tenzij partijen naar aanleiding van de bij artikel 5.2 genoemde evaluatie gezamenlijk besluiten deze termijn te verlengen.
- 5.2. Halverwege deze termijn houden partijen een tussentijdse evaluatie.
- 5.3. Indien een van de partijen de overeenkomst tussentijds wil beëindigen dan treden partijen daarover met elkaar in overleg.

6. SLOTBEPALING

Partijen komen overeen dat deze intentieovereenkomst niet in rechte afdwingbaar is.

Getekend op ..... 2016.

Voor akkoord namens de gemeente Lelystad

Mevrouw I.R. Adema
Burgemeester van de gemeente Lelystad

Voor akkoord namens de provincie Flevoland

De heer L. Verbeek
Commissaris van de Koning
Provincie Flevoland

Voor akkoord namens ENGIE Nederland N.V.

ENGIE Generation Europe, Cluster Gas Benelux

ENGIE Energie Nederland N.V.

productie 7

GDF SUEZ Energie Nederland N.V.

Grote Voort 291
8041BL ZWOLLE

uw brief van
21 januari 2016

uw kenmerk
E-12

ons kenmerk
U16-97828

datum
15 JULI 2016

behandeld door

doorkiesnummer

bijlagen
3

dossiernummer

onderwerp

Principe-uitspraak inzake windpark Maximacentrale te Lelystad

pr-nummer
160001319

Geachte heer

Op 21 januari heeft u ons schriftelijk verzocht om over te gaan tot een principe-uitspraak inzake het steunen van uw windpark Maximacentrale te Lelystad. Daarnaast heeft u aangegeven open te staan voor suggesties bij de inhoud van het initiatief. Uw initiatief betreft een windmolenpark in het gebied rond de Maximacentrale. U heeft hiervoor een aantal varianten ontwikkeld.

Wij zijn in principe bereid medewerking te verlenen aan uw plannen. Aan deze medewerking liggen een aantal overwegingen ten grondslag en er zijn voorwaarden waar rekening mee gehouden dient te worden. De belangrijkste hiervan staan in de brief omschreven. Voor de andere overwegingen en voorwaarden verwijzen wij u naar de bijlage.

Het initiatief kan een positieve bijdrage leveren aan de energiedoelstelling uit de Kadernota Duurzaamheid. Het is van belang bij de uitwerking van het initiatief rekening te houden met de regels rondom opschalen en saneren. Als de partiële herziening van het omgevingsplan door provinciale staten vastgesteld wordt, kan er medewerking verleend worden. Het initiatief kan binnen de spelregels van het omgevingsplan ontwikkeld worden. Deze spelregels gaan over sanering, participatie en ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast is het van belang dat uw initiatief het regioplanproces niet frustreert en indien nodig ondersteunt. Verdere afstemming met de provincie en gemeente over uw initiatief is daarom ook van groot belang.

Naast de MER-plichtige onderwerpen zoals het effect op natuur zal u de impact op de hoofdvaarroutes, het effect op het (watersport) toerisme, de Markerwadden, de ontwikkelingen rondom Flevokust en de Baai van Eesteren moeten onderzoeken. Bij de ontwikkeling van het windpark moet er rekening gehouden worden met de voorgenoemde ontwikkelingen. Afstemming met de gemeente over uw initiatief in relatie tot deze ontwikkelingen is daarom van groot belang. Daarnaast is de grote variant 1 in het tracé van de toekomstige N23 gepland. Een kleinere variant zal dan ook voor de hand liggen.

ons kenmerk

datum
15 JULI 2016pagina
2

Tot slot verzoeken wij u in afstemming met ons zorgvuldig om te gaan met de communicatie rond het initiatief in verband met de gevoeligheden in de omgeving.

Hoogachtend,

het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

de burgemeester,

P.C. Klooster, locosecretaris

M. Horselenberg

Bijlagen:

- I: 3 getoetste varianten (kopie uit NRD)
- II: Formulier Voorwas NI031
- III: Advies loket nieuwe initiatieven
- IV: Brief Engie: verzoek principe uitspraak

Resultaten eerste, globale toetsing

Getoetst nieuw initiatief:

NI-031 Windmolens Flevokust

Gebaseerd op informatie van GDF Suez van 21 januari 2016

Toelichting:

Onderstaand overzicht geeft de uitkomsten weer van een eerste, globale toetsing van het initiatief op de genoemde aspecten, verricht op basis van gebieds- en vakkennis, maar zonder dat onderzoeken of berekeningen zijn uitgevoerd.

Dit overzicht geeft slechts inzicht in aandachtspunten betreffende het initiatief en heeft geen enkele status bij een eventuele realisatie van het initiatief of de voorbereiding daarvan.

Getoetst aspect	Toetsresultaat	Korte toelichting toetsresultaat	Hoe kunnen we met de initiatiefnemer tot een gunstig (groen) toetsresultaat komen? (denk aan aanpassing van initiatief, omgeving, beleid, bestemmingsplan, andere locatie, ...)
Geluid	D: Ten aanzien van het getoetste aspect geldt dat er waarschijnlijk geen specifieke zaken hoeven te worden geregeld: de reguliere voorwaarden en verplichtingen (wettelijk of beleidsmatig) zijn naar verwachting van toepassing.		
Bodem	D: Ten aanzien van het getoetste aspect geldt dat er waarschijnlijk geen specifieke zaken hoeven te worden geregeld: de reguliere voorwaarden en verplichtingen (wettelijk of beleidsmatig) zijn naar verwachting van toepassing.		
Archeologie	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	Er is een onderzoek nodig naar archeologische waarden en de eventuele bescherming hiervan.	
Externe veiligheid	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	De vaarroute A'dam-Lemmer maakt onderdeel uit van het Basisnet voor route gevaarlijke stoffen en loopt nabij de voorgenomen windmolen locatie. Mogelijk overleg met rijksoverheid nodig.	
Fysieke veiligheid	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	Bekeken zal moeten worden hoe de locatie is gesitueerd t.o.v. de aanlegroute van de luchthaven en welke beperkingen er gelden t.a.v. de maximale tiphoogte van de wieken.	
Luchtkwaliteit	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Programmatische Aanpak Stikstof (PA)	D: Ten aanzien van het getoetste aspect geldt dat er waarschijnlijk geen specifieke zaken hoeven te worden geregeld: de reguliere voorwaarden en verplichtingen (wettelijk of beleidsmatig) zijn naar verwachting van toepassing.		
MER-plicht	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	Dit punt wordt al goed opgepakt. Anderzijds is het jammer dat de gemeente niet eerder is betrokken bij het proces rondom de MER. Belangrijk punt van aandacht is: ruimtebeslag van Flevokust in relatie tot het ruimtebeslag van het initiatief. Daarnaast mis ik de ruimtelijke reservering voor de Baai van Van Eesteren. Ook de golfbreker heeft zijn ruimtebeslag en is tevens een mitigerende maatregel en heeft ook een vogelaantrekkende werking. Het is niet handig/tegenstrijdig dat exact op die locatie windmolen worden gepositioneerd.	

Getoetst aspect	Toetsresultaat	Korte toelichting toetsresultaat	Hoe kunnen we met de initiatiefnemer tot een gunstig (groen) toetsresultaat komen? (denk aan aanpassing van initiatief, omgeving, beleid, bestemmingsplan, andere locatie, ...)
Verkeer - Beleid & BOR	B: Ten aanzien van het getoetste aspect past het plan (naar verwachting) niet binnen de geldende kaders. Het is niet zeker of het mogelijk is deze beperkingen weg te nemen. Daarvoor zal een ingrijpende wijziging van het plan en/of aanpassing van het beleid nodig zijn.	Het initiatief ligt in hoofdvaarroute Amsterdam-Lemmer en voor de te ontwikkelen haven Flevokust. Daarnaast ligt in ieder geval variant 1 in het tracé van een toekomstige wegverbinding (N23) over de Baai van Van Eesteren (Structuurvisie Lelystad, Omgevingsplan Flevoland, Nota Mobiliteit Flevoland).	
Groenbeheer	D: Ten aanzien van het getoetste aspect geldt dat er waarschijnlijk geen specifieke zaken hoeven te worden geregeld: de reguliere voorwaarden en verplichtingen (wettelijk of beleidsmatig) zijn naar verwachting van toepassing.		
Natuur / Ecologie	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	De aspecten moeten nog onderzocht worden. Een uitspraak is nog niet mogelijk.	
Spelen / Recreatie	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Afval	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.	niet van toepassing	
Riolering	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.	Lijkt niet van toepassing. Wel dient een WION-meiding plaats te vinden.	
Water	D: Ten aanzien van het getoetste aspect geldt dat er waarschijnlijk geen specifieke zaken hoeven te worden geregeld: de reguliere voorwaarden en verplichtingen (wettelijk of beleidsmatig) zijn naar verwachting van toepassing.	De watertoets dient te worden doorlopen bij Rijkswaterstaat en/of het Waterschap Zuiderzeeland. Het betreft werkzaamheden op of nabij een waterkering en in of nabij water. Ook dienen de gevolgen voor de scheep- en recreatievaart in beeld te worden gebracht.	
Wegbeheer	D: Ten aanzien van het getoetste aspect geldt dat er waarschijnlijk geen specifieke zaken hoeven te worden geregeld: de reguliere voorwaarden en verplichtingen (wettelijk of beleidsmatig) zijn naar verwachting van toepassing.		
Service	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Civiel technische aspecten	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	De locatie van de windmolens ten opzichte van de dijk zal nader moeten worden bekeken. Plaatsing van de molens mag niet te nkoste gaan van verzwakking van het dijklichaam	

Getoetst aspect	Toetsresultaat	Korte toelichting toetsresultaat	Hoe kunnen we met de initiatiefnemer tot een gunstig (groen) toetsresultaat komen? (denk aan aanpassing van initiatief, omgeving, beleid, bestemmingsplan, andere locatie, ...)
Juridische aspecten	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	<p>Gekeken naar de Wet markt en overheid is er geen aanleiding om aan te nemen dat zich daarin een belemmering bevindt.</p> <p>Gekeken naar het aanbestedingsrecht is er in beginsel ook geen aanleiding om aan te nemen dat zich daarin belemmeringen bevinden, indien door initiatiefnemer geen ontwikkelingen wordt uitgevoerd die primair als taak bij de gemeente liggen.</p> <p>Gekeken naar het staatssteun is er in beginsel ook geen aanleiding om aan te nemen dat zich daarin belemmeringen bevinden uitgaande dat er door de gemeente geen staatsmiddelen in de zin van het Europese recht worden verstrekt aan initiatiefnemer</p> <p>Ten aanzien van het Aansprakelijkheidsrecht zal nader onderzocht dienen te worden in hoeverre de gemeente het risico loopt dat omwonenden en/of omliggende bedrijven zich tot de gemeente kunnen wenden met een verzoek om planschade of nadeelcompensatie. Op basis van de thans beschikbare stukken is tot dit toetsresultaat gekomen.</p>	<p>Indien initiatiefnemer ontwikkelingen uitvoert die primair als taak bij de gemeente liggen (bijvoorbeeld het aanleggen van een (openbare) weg), zal hierbij de Europese wet- en regelgeving en alsmede landelijke wet- en regelgeving (zoals de Aanbestedingswet) in acht genomen dienen te worden.</p> <p>Indien er staatsmiddelen worden verstrekt aan initiatiefnemer zal per staatsmiddel bekeken dienen te worden in hoeverre de Europese wet- en regelgeving daartoe mogelijkheden biedt en onder welke voorwaarden.</p> <p>Indien met initiatiefnemer schriftelijke afspraken kunnen worden gemaakt inzake het doorleggen van eventuele planschade of nadeelcompensatie, wordt daarmee het risico voor de gemeente terug gebracht tot een aanvaardbaar niveau.</p>
Beleid-wonen	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Structuurvisie	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	In de structuurvisie is dit gebied opgenomen als indicatieve zoekruimte windenergie Jsselmeerdijk-Rivierduingebied.	In de structuurvisie is dit gebied opgenomen als indicatieve zoekruimte. Gekeken zal moeten worden naar of deze zoekruimte ook daadwerkelijk ingevuld kan worden in relatie tot bijvoorbeeld de ontwikkeling van het vliegveld. Daarnaast als deze indicatieve zoekruimte daadwerkelijk gebruikt wordt voor het realiseren van windmolens, dan zal gekeken moeten worden wat dat betekent voor de andere zoekgebieden.
Lokaal akkoord Gem-Centrada	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Economie algemeen	F: Het initiatief is, in het licht van dit aspect, (zeer) gewenst.		
Ladder voor duurzame verstedelijking	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.	Gelet op de begripsbepalingen m.b.t. de Ladder is i.c. geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Ook niet van een stedelijke voorziening. In de jurisprudentie is hierover tot nu toe ook niets te vinden. Op windmolens is bovendien specifiek beleid van toepassing van verschillende overheden. Wel is het uiteraard zo dat een ruimtelijke afweging moet worden gemaakt t.a.v. de locatie v.w.b. (regionale) behoefte en de gevolgen van realisering. Dit heeft echter niet direct met de Ladder te maken maar met de algemene plicht om medewerking aan een initiatief ruimtelijk goed te onderbouwen.	

Getoetst aspect	Toetsresultaat	Korte toelichting toetsresultaat	Hoe kunnen we met de initiatiefnemer tot een gunstig (groen) toetsresultaat komen? (denk aan aanpassing van initiatief, omgeving, beleid, bestemmingsplan, andere locatie, ...)
Ruimtelijke plannen -planologie	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	<p>De drie varianten zijn geheel of vrijwel geheel gelegen binnen bestemmingsplan "Flevokust-Havengebied 2014" en zijn gelegen binnen de gronden welke bestemd zijn voor "Water".</p> <p>In artikel 5.1 is bepaald dat de voor "Water" aangewezen gronden zijn bestemd voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. 1. vaardoelinden; 2. visserij; 3. recreatie; 4. nautische voorzieningen. <p>b. de bescherming van de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied IJsselmeer door het treffen van passende maatregelen en het voorkomen van aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied, zoals nader omschreven in het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied IJsselmeer.</p> <p>c. voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding.</p> <p>d. waterstaatsdoelinden.</p> <p>e. bouwwerken, geen gebouw zijnde, waaronder golfbrekers en keerwanden.</p> <p>In artikel 5.2.2 is bepaald dat voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde, de volgende regels gelden:</p> <ol style="list-style-type: none"> d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, bedraagt ten hoogste 3,00 meter. <p>Het initiatief is in de drie varianten in strijd met het bestemmingsplan Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheid tot afwijking.</p>	
Ruimtelijke plannen-stedenbouw	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	<p><u>variant 1:</u> De gekozen richtingen van de lijnen zijn niet logisch in relatie tot de kustlijn. De hoeveelheid lijnen zorgt voor een visuele barriere tussen Flevokust en het IJsselmeer. Juist bij een havenontwikkeling is zoveel mogelijk openheid tussen het open water en containerterminal gewenst.</p> <p><u>variant 3:</u> De gekozen richting van de drie lijnen parallel aan de kustlijn is logischer en zorgt voor iets meer rust ten aanzien van de inpassing. De overige bezwaren zoals beschreven bij variant 1 blijven echter overheid.</p> <p><u>variant 4:</u> In relatie tot de voorgaande varianten is dit de variant met de meest negatieve impact op het landschap. Het grid zal een sterke mate van barrierewerking veroorzaken tussen het open water en de containerterminal. Bovendien zal door de gelijkmatige afstand van de molens geen richting meer gegeven worden aan het landschap en ontstaat er een woud van windturbines.</p> <p>aandachtspunt bij alle varianten is hoe deze zich verhouden tot de geplande golfbreker.</p>	een opstelling met enkele helder én duidelijk van elkaar te onderscheiden lijnen parallel aan de kustlijn biedt de meeste rust en ingetogenheid.

Getoetst aspect	Toetsresultaat	Korte toelichting toetsresultaat	Hoe kunnen we met de initiatiefnemer tot een gunstig (groen) toetsresultaat komen? (denk aan aanpassing van initiatief, omgeving, beleid, bestemmingsplan, andere locatie, ...)
Ruimtelijke kwaliteit	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	zie bij ruimtelijke plannen-stedenbouw. Hoe verhoudt dit initiatief zich tot het aan de andere kant van de dijk gelegen Markerwadden? Het vooral mij hier vooral om de natuurbeleving en daarmee de aantrekkelijkheid van de wadden met op de achtergrond mogelijk enorme windmolens. Verder de vaarroutes is daar goed rekening mee gehouden en doorkruist dat niet deontwikkelingen van het buitendijkse gedeelte van Flevokust	zie bij ruimtelijkeplannen-stedenbouw
Leefbaarheid-wonen	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Leefbaarheid-Veiligheid	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Zorg/ondersteuningskosten	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Behoeft (zorggerelateerd)	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Consequenties buurt (zorggerelateerd)	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Toerisme-recreatie	B: Ten aanzien van het getoetste aspect past het plan (naar verwachting) niet binnen de geldende kaders. Het is niet zeker of het mogelijk is deze beperkingen weg te nemen. Daarvoor zal een ingrijpende wijziging van het plan en/of aanpassing van het beleid nodig zijn.	Het IJsselmeergebied is een belangrijk watersportgebied. Lelystad heeft veel ligplaatsen bij jachthavens, zowel aan het IJsselmeer als het markermeer. Met alle ontwikkelingen in de watersport, waaronder minder bootbezitters en bootbewegingen, is het momenteel een uitdaging om een jachthaven exploitabel te houden. Daarnaast is er een belangrijke vaarroute van bijvoorbeeld riviercruiseschepen die via de sluisen naar de Lelystadse haven, dan wel de havens in de Amsterdamse regio varen. Momenteel is het niet mogelijk om een inschatting te maken van het negatieve effect op de toeristische ontwikkeling, mn op het gebied van watersport, van Lelystad. Daar zal goed naar moeten worden gekeken. De komst van windmolens volgens de maximale varianten heeft naar verwachting een negatief effect op de aantrekkelijkheid van Lelystad als (watersport)bestemming of vertrekhaven.	Effect op Toeristische ontwikkeling (waaronder watersport) onderzoeken, mogelijk andere locatie of minder windmolens,
Bedrijventerreinen	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	De windmolens mogen geen belemmering vormen voor de exploitatie van de binnenvaarthaven en de binnenvaart.	
Kantoren	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Detailhandel	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Leisure	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		

Getoetst aspect	Toetsresultaat	Korte toelichting toetsresultaat	Hoe kunnen we met de initiatiefnemer tot een gunstig (groen) toetsresultaat komen? (denk aan aanpassing van initiatief, omgeving, beleid, bestemmingsplan, andere locatie, ...)
Airport	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	De windmolens mogen geen belemmering vormen voor de ontwikkeling van de luchthaven.	In de structuurvisie is dit gebied opgenomen als indicatieve zoekruimte. Gekeken zal moeten worden naar of deze zoekruimte ook daadwerkelijk ingevuld kan worden in relatie tot bijvoorbeeld de ontwikkeling van het vliegveld. Op dit moment loopt een onderzoek naar windturbines en vliegveiligheid in het kader van de ontwikkeling van Lelystad Airport.
Grondbedrijf	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Kansen personeel werkbedrijf/Social F	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Beleid Sport	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	De ontwikkeling in het IJsselmeer heeft naar verwachting een negatief effect op de uitstraling en de ontwikkeling van Lelystad Watersportstad omdat het de zeilmogelijkheden in de nabijheid van Lelystad aanzienlijk beperkt. Er liggen in de nabijheid van het gebied 3 jachthavens die de gevolgen ervan mogelijk zullen ondervinden.	
Cultuur	E: Op het eerste gezicht speelt het getoetste aspect voor dit plan geen (noemenswaardige) rol.		
Projectontwikkeling kust	B: Ten aanzien van het getoetste aspect past het plan (naar verwachting) niet binnen de geldende kaders. Het is niet zeker of het mogelijk is deze beperkingen weg te nemen. Daarvoor zal een ingrijpende wijziging van het plan en/of aanpassing van het beleid nodig zijn.	Het initiatief mag de geplande realisatie en exploitatie van bedrijventerrein Flevokust (buitendijks 10 ha en binnendijks 45 ha) niet hinderen of bemoeilijken. Ook dient gewogen te worden wat het initiatief kan betekenen voor toekomstige verdere ontwikkeling van Flevokust (totaal gebied 225 ha). Hierbij ook de provincie betrekken, zijnde de partner bij de realisatie van Flevokust en eerst verantwoordelijke voor de realisatie van buitendijks. Verder dienen natuurlijk ook rws en waterschap door GDF aangehaakt te worden.	
Duurzaamheidsnota	F: Het initiatief is, in het licht van dit aspect, (zeer) gewenst.	Het initiatief kan een positieve bijdrage leveren aan het speerpunt energie uit de duurzaamheidsnota.	
Beleids opschalen en saneren	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	Op dit moment is de noodverordening van kracht. Op basis van deze verordening is de realisatie lastig. Als de partiële herziening van het omgevingsplan vastgesteld wordt zal de noodverordening ingetrokken worden. Medewerking kan dan op basis van het herziene omgevingsplan. Het plan kan binnen de spelregels van het omgevingsplan ontwikkeld worden. Deze spelregels gaan over sanering, participatie en ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast is het van belang dat het regioplanproces niet gefrustreerd wordt. Afstemming met de provincie over de timing van het aanvragen van de vergunningen is daarom van groot belang.	

Getoetst aspect	Toetsresultaat	Korte toelichting toetsresultaat	Hoe kunnen we met de initiatiefnemer tot een gunstig (groen) toetsresultaat komen? (denk aan aanpassing van initiatief, omgeving, beleid, bestemmingsplan, andere locatie, ...)
Ontwikkeling Markerwadden	C: Ten aanzien van het getoetste aspect zal door nader overleg of onderzoek afgetast moeten worden of realisatie wenselijk/mogelijk is en welke aanpassingen/maatregelen daarvoor nodig zijn.	Het project Marker Wadden één van de grootste natuurherstelprojecten van West Europa, een initiatief van Natuurmonumenten, aan de overzijde van de Houtribdijk van de voorgestelde windmolenontwikkeling, met een verwachte sterk vogelaantrekkende werking. Het kan in de loop van de tijd doorgroeien tot 10.000 ha aan eilandjes. Onderzocht moet worden of en in hoeverre het initiatief de realisatie van Marker Wadden kan hinderen of bemoeilijken en wat de wisselwerking is tussen de vogels en de windmolens.	
Bestemmingsplan Flevokust	Dit aspect is nog niet getoetst		

Disclaimer:

Bovenstaand overzicht geeft de uitkomsten weer van een eerste, globale toetsing van het initiatief op de genoemde aspecten, verricht op basis van gebieds- en vakkennis, maar zonder dat onderzoeken of berekeningen zijn uitgevoerd.

Dit overzicht geeft slechts inzicht in aandachtspunten betreffende het initiatief en heeft geen enkele status bij een eventuele realisatie van het initiatief of de voorbereiding daarvan.

Aan dit overzicht kunnen geen rechten ontleend worden.

Het Loket Nieuwe Initiatieven

Advies initiatief: NI031 Windmolens Flevokust

Inleiding

Het Loket Nieuwe Initiatieven draagt zorg voor een integraal advies bij nieuwe initiatieven die binnenkomen binnen de gemeente. Hierbij beperkt Het Loket zich tot initiatieven die op voorhand niet passen binnen de vigerende bestemmingsplannen en/of beleid en die door hun complexiteit en/of omvang vragen om een brede aanpak.

Voor het formuleren van het advies wordt het nieuwe initiatief breed verspreid onder vakspecialisten binnen de gemeente. Op basis van de reacties is het mogelijk een integraal advies op hoofdlijnen af te geven zodat er duidelijkheid is over de mogelijkheden voor het initiatief, alsmede de eventuele aandachtspunten waar rekening mee moet worden gehouden bij de uitwerking.

Op basis van dit advies kan besluitvorming plaatsvinden over het meewerken aan het initiatief, alsmede over de manier waarop het initiatief aangestuurd kan worden.

Het initiatief

Het onderhavige nieuwe initiatief is een initiatief van GDF Suez, de eigenaren van de aanpalende Maximacentrale. In het gebied rond de Maximacentrale is een windmolenpark beoogd. GDF Suez heeft hiervoor een aantal varianten ontwikkeld.

Als bijlage I zijn de uitgebreide plannen en het principeverzoek van initiatiefnemer bijgevoegd. In de voorwas zijn uiteindelijk de drie grootste varianten getoetst zodat er inzicht zou komen in de impact (bijlage II). Bijlage III is een visualisatie van het windmolenpark.

De initiatiefnemer is met diverse overheden in gesprek en heeft reeds een aantal onderzoeken laten uitvoeren. Een positief besluit van de gemeente Lelystad zal de initiatiefnemer helpen in het de verdere processtappen.

Belangrijkste randvoorwaarden

Als bijlage IV is het "Formulier Voorwas" bijgevoegd waarin de reactie van de verschillende vakspecialisten zijn opgenomen. Dit document geeft het totaaloverzicht en is een belangrijk basisdocument bij de eventuele uitwerking van het initiatief.

Onderstaand wordt extra aandacht besteed aan de belangrijkste randvoorwaarden:

MER-plicht

Belangrijk punt van aandacht is: ruimtebeslag van Flevokust in relatie tot het ruimtebeslag van het initiatief. Daarnaast mist de ruimtelijke reservering voor de Baai van Van Eesteren. Ook de golfbreker heeft zijn ruimtebeslag en is tevens een mitigerende maatregel en heeft ook een vogelaantrekkende werking. Het is niet handig/tegenstrijdig dat exact op die locatie windmolens worden gepositioneerd.

Verkeer (Beleid)

Het initiatief ligt in de hoofdvaarroute Amsterdam-Lemmer en voor de toekomstige haven Flevokust. Daarnaast ligt in ieder geval variant 1 in het tracé van de toekomstige N23 over de Baai van Eesteren.

Toerisme/recreatie

Het IJsselmeergebied is een belangrijk watersportgebied. Lelystad heeft veel ligplaatsen bij jachthavens, zowel aan het IJsselmeer als het Markermeer. Met alle ontwikkelingen in de watersport, waaronder minder bootbezitters en bootbewegingen, is het momenteel een uitdaging om een jachthaven exploitabel te houden. Daarnaast is er een belangrijke vaarroute van bijvoorbeeld riviercruiseschepen die via de sluisen naar de Lelystadse haven, dan wel de havens in de Amsterdamse regio varen. Momenteel is het niet mogelijk om een inschatting te maken van het negatieve effect op de toeristische ontwikkeling, met name op het gebied van watersport, van Lelystad. Daar zal goed naar moeten worden gekeken.

De komst van windmolens volgens de maximale varianten heeft naar verwachting een negatief effect op de aantrekkelijkheid van Lelystad als (watersport)bestemming of vertrekhaven.

Projectontwikkeling Kust

Het initiatief mag de geplande realisatie en exploitatie van bedrijventerrein Flevokust (buitendijks 10 ha en binnendijks 45 ha) niet hinderen of bemoeilijken. Ook dient gewogen te worden wat het initiatief kan betekenen voor toekomstige verdere ontwikkeling van Flevokust (totaal gebied 225 ha).

Advies

- Het Loket Nieuwe Initiatieven geeft op basis van de uitgevoerde "Voorwas" een positief advies, onder voorwaarden. In het "Formulier Voorwas" staan de benodigde uitwerkingspunten aangegeven. Naast de MER-plichtige onderwerpen als het effect op natuur zal de initiatiefnemer de impact op de hoofdvaarroutes moeten onderzoeken, het effect op het (watersport) toerisme, de Markerwadden en de ontwikkelingen rondom Flevokust en de Baai van Eesteren. Deze ontwikkelingen mogen geen hinder ondervinden van het te ontwikkelen windpark. Daarnaast is de grote variant 1 in het tracé van de N23 gepland. Een kleinere variant zal dan voor de hand liggen.
- Randvoorwaarde is afstemming met de overige partijen als provincie, het waterschap en Rijkswaterstaat, maar ook omwonenden, en betrokken (recreatieve) ondernemers.
- Omdat het project een beperkte complexiteit heeft en een beperkt aantal afdelingen betrokken moeten worden wordt voorgesteld om het initiatief na positieve besluitvorming voor uitwerking bij de afdeling Beleid (Duurzaamheid) neer te leggen.

Het Loket heeft Robert Hijmissen, regisseur Duurzaamheid van Beleid-REB doorgekregen als projectmanager/contactpersoon voor communicatie richting de initiatiefnemer en zal tevens voor verdere besluitvorming, inclusief eventuele dekking (financieel/uren), zorgen.

Vervolgprocedure:

De volgende vervolgprocedure wordt voorgesteld:

- De interne contactpersoon informeert initiatiefnemer over het advies en het besluit van de Stuurgroep Nieuw Initiatieven, alsmede over de uit te werken aandachtspunten en de vervolgprocedure.
- De interne contactpersoon begeleidt de beantwoording van het principeverzoek eventueel in samenhang met bestaande intentieovereenkomst GDF Suez.
- Er dient op termijn besluitvorming in het College plaats te vinden over het initiatief, waarbij er over de genoemde voorwaarden en de impact daarop duidelijkheid/onderzoek moet komen.
- Deze besluitvorming wordt door de afdeling Beleid (duurzaamheid) voorbereid.
- Het Loket Nieuwe Initiatieven rond met dit advies haar werkzaamheden af.

Bijlagen:

- I: Brief + NRD van GDF Suez (NRD= Notitie Reikwijdte en Detailniveau)
- II: 3 getoetste varianten (kopie uit NRD)
- III: Visualisatie Windmolenpark
- IV: Formulier Voorwas NI031

Met vriendelijke groet

Het Loket Nieuwe Initiatieven

_____, BLD.

10 maart 2016

Postbus 10087, 8000 GB Zwolle

GDF SUEZ Energie Nederland N.V.
 Grote Voort 291
 8041 BL Zwolle
 Tel. 088 769 29 00 - Fax 088 769 29 15

Gemeente Lelystad
 College van Burgemeester en Wethouders
 Ter attentie van
 Postbus 91
 8200 AB LELYSTAD

160001319

uw referentie	onze referentie	datum
	E-12	21 januari 2016
contact	e-mail	telefoon

betreft: Verzoek tot een "principe-uitspraak" inzake windpark Maximacentrale te Lelystad

Geachte heer

GDF SUEZ Energie Nederland (hierna "GDF") is een toonaangevende energiespeler op de Europese en Nederlandse markt. GDF behoort daarnaast tot de grootste producenten van duurzame energie in Europa. GDF wil in Europa een actieve en leidende rol vervullen in de transitie van fossiele naar duurzame energie en ontwikkelt daartoe o.a. projecten op het terrein van zonne-, bio- en windenergie.

In Flevoland is GDF eigenaar en exploitant van de Maxima-centrale (voorheen: Flevocentrale) aan de IJsselmeerdijk in Lelystad. GDF is al geruime tijd bezig (vanaf ca. 2005) met de ontwikkeling van een windmolenproject rondom de Maxima-centrale en heeft enkele jaren geleden daartoe reeds een melding inzake de Rijkscoördinatieregeling gedaan (het betrof destijds een groter gebied). Van het Ministerie van Economische zaken heeft GDF vernomen dat er verder geen andere partijen zijn die interesse hebben getoond voor dit zoekgebied (zie onderstaande figuur).

GDF heeft reeds diverse onderzoeken uitgevoerd en afgerond waaronder meerdere haalbaarheids- onderzoeken (Pondera), aeronautische studies (Nationaal Luchtvaart- en Ruimtevaartlaboratorium), landschappelijke inpassing/visualisaties en een quick scan passende beoordeling (beide Royal Haskoning DHV). Daarnaast heeft GDF een hierna te noemen concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau gereed. Op basis van het uitgevoerde onderzoek concludeert GDF dat het technisch mogelijk is om in het betreffende zoekgebied windmolens te plaatsen.

Gesteund door de uitkomsten van voorgenoemde onderzoeken is GDF voornemens om een windpark met een maximaal vermogen van circa 75 MW te ontwikkelen, te realiseren en te exploiteren rondom en ten zuidwesten van het eiland in het IJsselmeer waarop de Maximacentrale is gevestigd. Het hier bedoelde zoekgebied valt volledig binnen de gebieden van de Structuurvisie Wind op Land (SvWOL) en het beoogde

gebied van het ontwerp van de partiële herziening Omgevingsplan Flevoland voor wind (zie onderstaande figuur). De uiteindelijke opstelling en omvang van het windpark zal afhangen van de nog uit te voeren onderzoeken en de overleggen met onder andere het projectteam Flevokust, de omwonenden en de verschillende overheden.

Figuur: 1) het beoogde zoekgebied (rode arcering op linker illustratie), 2) maximale windmolen-opstelling (middelste illustratie) en 3) het zogenoemde SvWOL-gebied (rechter illustratie)

GDF heeft in het betreffende zoekgebied een substantiële grondpositie en optie- c.q. voorkeursrechten op een aantal aanliggende kavels. Zeker vier tot zes van de beoogde windmolens zullen op eigen grond gerealiseerd kunnen worden. Daarnaast is GDF in gesprek met het projectteam Flevokust inzake een brede en duurzame samenwerking met windenergie als dragend thema. GDF heeft verder het vertrouwen dat de aanvullende en benodigde grondposities (bijvoorbeeld in de vorm van een recht van opstal) zullen worden verkregen. Het Rijksvastgoedbedrijf laat zich bij de uitgifte van zulke posities volgens zijn vaste beleidslijn leiden door de wensen van de betrokken overheid, zodat uw hierna te noemen principe-uitspraak behulpzaam zal zijn.

In de bijlage vindt u de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) met verschillende windmolenopstellingen (en omvang) zoals die in de voor ons liggende fase zullen worden onderzocht, uitgewerkt en beschreven in een Milieueffectrapport (MER). GDF zou graag zo spoedig mogelijk, uiteraard in goed overleg met uw gemeente, beginnen met de voorbereidingen om te komen tot het indienen van een vergunningaanvraag.

GDF zal het beoogde windpark binnen de richtlijnen en voorwaarden zoals beschreven in (het ontwerp van de partiële herziening van) het Omgevingsplan Flevoland ontwikkelen. GDF zal daarbij specifiek rekening houden met de provinciale saneringsopgaven en met de participatiemogelijkheden voor (nieuwe) bedrijven (denk bijvoorbeeld aan Flevokust) en omwonenden (waaronder de windmolenverenigingen). GDF zal – in goed overleg met uw gemeente – het vereiste Projectplan opstellen en ter beoordeling en toetsing aan uw gemeentebestuur voorleggen. Onder participatie - een belangrijk onderdeel van het Projectplan - verstaan wij de mogelijkheid tot substantiële financiële deelname, gedifferentieerd naar verschillende doelgroepen, maar bijvoorbeeld ook een intensieve betrokkenheid en inspraak bij de totstandkoming van het windmolenproject.

Het project zal een substantiële bijdrage leveren aan het behalen van de duurzame doelstellingen (energie-neutraal in 2025) van de Gemeente Lelystad. De plannen van GDF kunnen daarnaast ook goed

samengaan met de Flevokust-ontwikkelingen. GDF is reeds geruime tijd betrokken bij de ontwikkeling van Flevokust en werkt samen middels bijvoorbeeld het ter beschikking stellen van haar havenfaciliteiten. Momenteel is GDF met het projectteam Flevokust in gesprek om de duurzame samenwerking verder vorm te geven inclusief het knelpunt rondom de baggerwerkwerkzaamheden voor de vaargeul op grond van GDF.

Met deze brief verzoekt GDF daarom aan uw college om over te gaan tot een principe-uitspraak inzake het steunen van ons hierboven beschreven initiatief. Voor uw suggesties voor bijvoorbeeld de inhoud van het Projectplan, de communicatie met de omgeving en de verdere aanpak staat GDF uiteraard open.

GDF is graag bereid om het project aan u te presenteren. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met onze collega de heer

Wij zien uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Plant Manager Gas Fired Power Plants NL

Sr. Vice President Renewable Energie

Sr. Business Developer

Bijlagen ter informatie

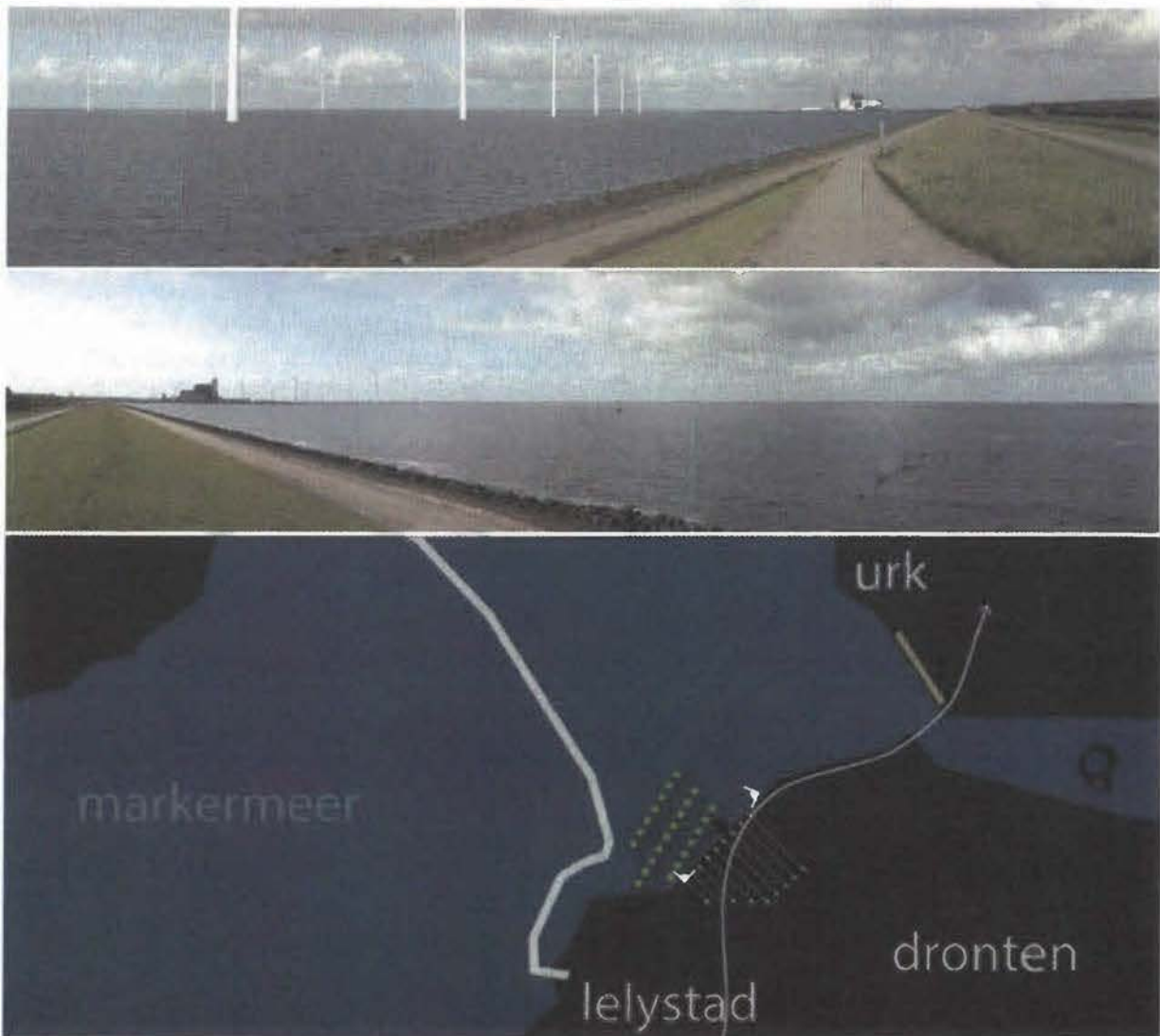
- Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept NRD)
- Visualisaties (illustratief)

3.3.3 Alternatief windmolens buiten VFR-corridor

In het alternatief VFR-corridor, worden de windmolens buiten de VFR-corridor geplaatst. Binnen deze corridor geldt een beperking van de bouwhoogte van 100 meter. Door de windmolens buiten deze corridor te plaatsen, kan hoger dan 100 meter worden gebouwd. Binnen het alternatief VFR-corridor zijn drie varianten geformuleerd, die hieronder zijn uitgewerkt.

Variant 1: A6-lijnen

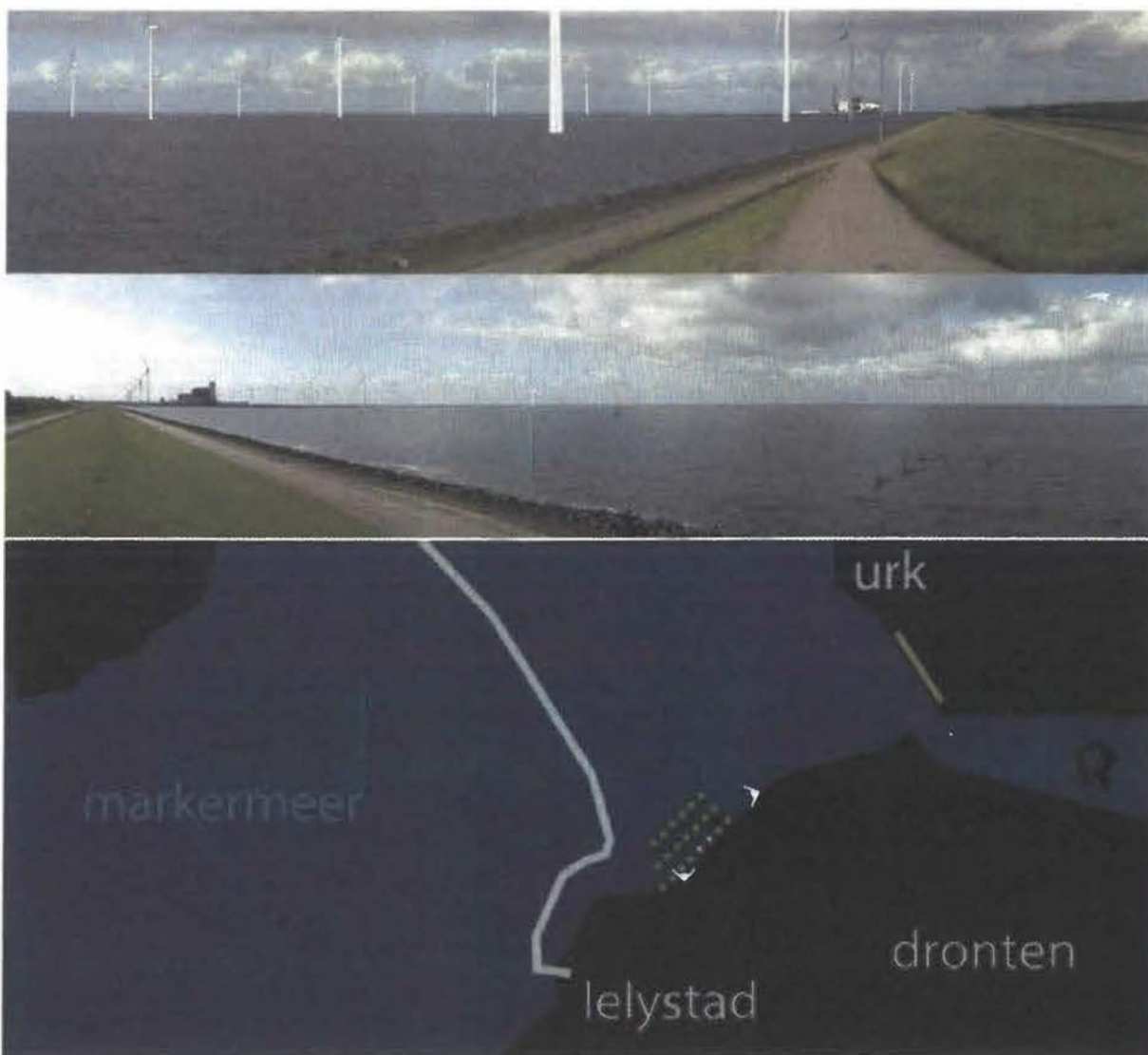
In de variant A6-lijnen worden parallel aan de A6 ter begeleiding van de vliegcorridor drie lijnopstellingen gemaakt met 23 windmolens in totaal. De molens in de lijnen worden zo geplaatst dat de dwarslijnen die ontstaan de richting hebben van het kavel- en wegenpatroon van dit deel van Flevoland. De eerste lijn bevat zeven windmolens, de tweede lijn bevat negen windmolens en de derde lijn bevat zeven windmolens. De windmolens overlappen niet met het geplande buitendijkse haven terrein van Flevokust. In onderstaande visualisatie (Figuur 9) is uitgegaan van windmolens met een hoogte van 150 meter (circa 3,5 MW). De onderlinge afstand tussen de windmolens is bepaald door het kavelpatroon.

Figuur 9 Alternatief windmolens buiten VFR-corridor – variant A6-lijnen

Variant 3: drie lijnen

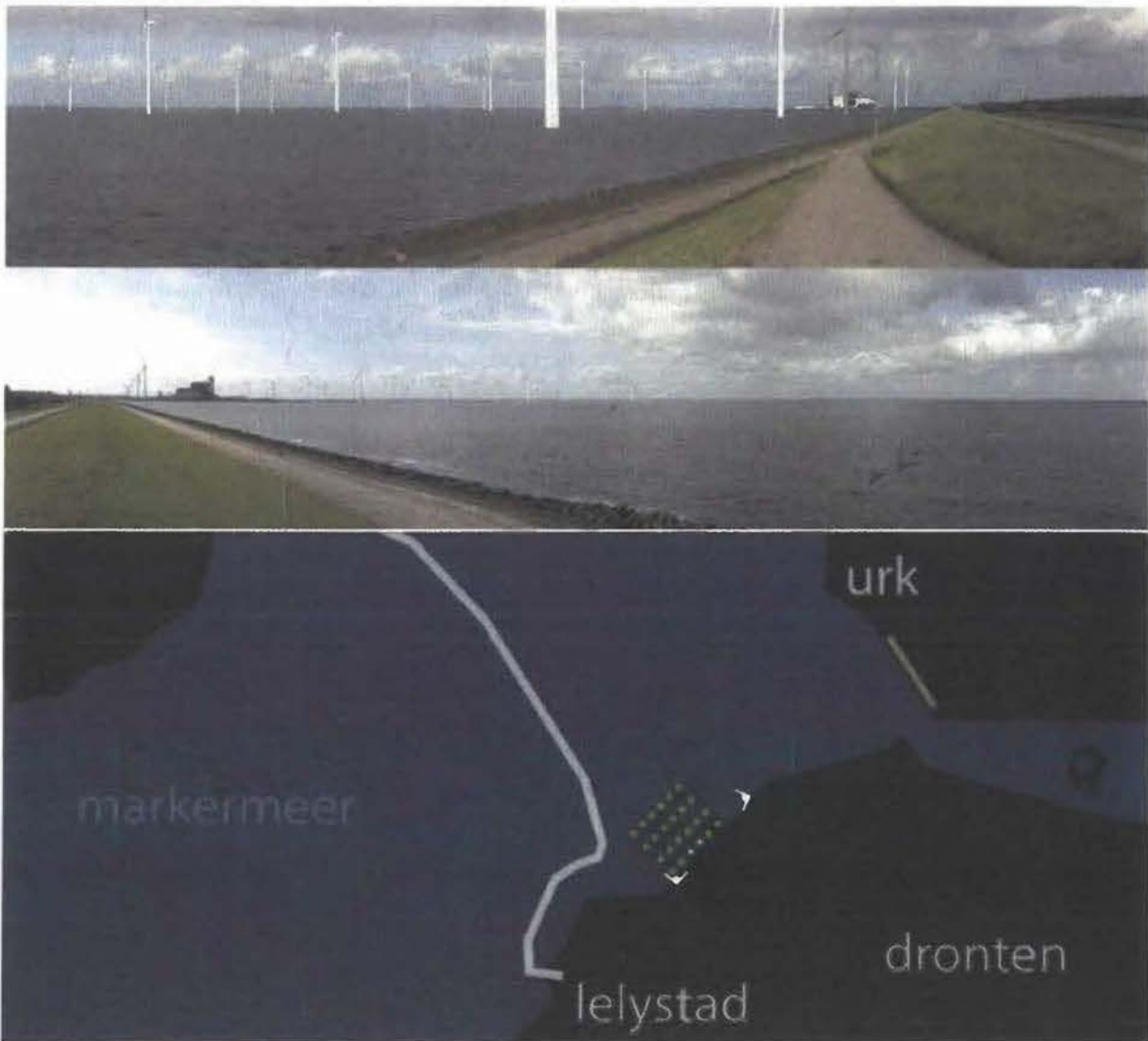
In de variant drie lijnen worden in het zoekgebied voor het Windpark Maximacentrale drie lijnen van windmolens langs de kust geplaatst. Deze lijnopstelling bevat 21 windmolens: 8 windmolens in de eerste lijn, 7 windmolens in de tweede lijn en 6 windmolens in de derde lijn. Twee windmolens in de eerste lijn overlappen met het geplande buitendijkse haven terrein van Flevokust (grijs aangeduid in Figuur 13). Over de inpassing van het Windpark Maximacentrale in relatie tot dit terrein, voert ENGIE goed overleg met Flevokust.

Figuur 13 Alternatief windmolens tot 150 meter – variant drie lijnen
(windmolens die overlappen met Flevokust zijn grijs weergegeven)

Variante 4: cluster

In de variant cluster wordt nabij de Maximacentrale een cluster van windmolens geplaatst van 24 windmolens, verdeeld in 4 rijen van 6 molens. Twee windmolens in de eerste rij overlappen met het geplande buitendijkse haven terrein van Flevokust (grijs aangeduid in Figuur 14). Over de inpassing van het Windpark Maximacentrale in relatie tot dit terrein, voert ENGIE goed overleg met Flevokust.

Figuur 14 Alternatief windmolens tot 150 meter – variant cluster
(windmolens die overlappen met Flevokust zijn grijs weergegeven)

PostNL

Barcode : 3SRPKS072576283 (AVP)
Product : Aangetekende brief
Gewicht : 492 g
Aan : Postbus 248
2250AE VOORSCHOTEN
Bestemming : NL

Het vervoer geschiedt door PostNL
onder de geldende Algemene Voorwaarden
universele Postdienst (laatste versie).
Deze kunt u vinden op www.postnl.nl.
U kunt uw zending volgen op
www.postnl.nl/directreken.

113991 11-01-17 16:59 0726549400114741

Tarief: EUR 8.35
Reeds gefrankeerd: EUR 0
Door u Betaald: EUR 8.35

Verzonden: Woensdag 11 januari 2017 20:06
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Voornemen windpark Windplan Blauw

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres: vice-voorzitter@dorpsbelangenswifterbant.nl
 Als: Organisatie
 Organisatie: Dorpsbelangen Swifterbant

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerp-notitie?

Ons zijn geen aparte onjuistheden opgevallen.

Zijn er grote zaken/belangen over het hoofd gezien?

1. Invloed van trillingen op alle soorten fauna in en op de bodem.
2. Invloed van aanleg, gebruik en ontmanteling van windmolens/turbines op toekomstige uitbreidingsplannen van Swifterbant.
3. Idem op de plannen voor het natuurproject Swifterpark.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Ja, de vereniging Dorpsbelangen Swifterbant heeft onder andere ten doel: de behartiging van de maatschappelijke en culturele belangen van de bewoners van Swifterbant en omgeving (statuten 28 dec. 2011).

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

- a. In de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt voor de referentie-waarde van de CO₂-reductie uitgegaan van het jaar 1990. Voor een goede besluit-vorming is het van belang dat ook de reductie t.o.v. de huidige situatie en t.o.v. de situatie met autonome ontwikkeling wordt aangegeven.
- b. Onduidelijk is welke besluiten worden betrokken bij het bepalen van de autonome ontwikkeling, cq in hoeverre er wordt afgeweken van een standstill wat betreft uit-breiding van de bestaande molens/turbines.
- c. Bij het bepalen van de milieueffecten zal onder meer gebruik worden gemaakt van modellen. Het is gewenst dat de monitoring van effecten expliciet ook is gericht op de toetsing van de met modellen berekende effecten.
- d. Het is van belang dat voor kennisleemten die 'van belangrijke betekenis' zijn, niet uitsluitend wordt vertrouwd op expert-judgement. Deze is per definitie tijdgebonden, zodat het gewenst is met name op deze terreinen extra aandacht te besteden aan de monitoring van de mogelijke effecten.

Reactie

Verzonden: Donderdag 12 januari 2017 13:39
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Voornemen windpark Windplan Blauw

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 181
Postcode: 9700 AD
Woonplaats: GRONINGEN
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Gasunie Transport Services B.V.

Zijn er grote zaken/belangen over het hoofd gezien?

In het plangebied van Windplan Blauw bevinden zich hoge druk aardgastransportleidingen. Een windturbine wordt op grond van artikel 11, 3e lid van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) gezien als een risicoverhogend object voor de buisleidingen met gevaarlijke stoffen. In de notitie reikwijdte en detailniveau staat geen informatie over de aanwezigheid van buisleidingen met gevaarlijke stoffen in combinatie met de verplichtingen uit het Bevb.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dat toelichten?

Voor informatie over het beleid van Gasunie Transport Services t.a.v. windturbines nabij gasinfrastructuur verwijs ik u naar hetgeen staat in de bijlage. Verzoek is om hier in de verdere planontwikkeling rekening mee te houden.

Ik verzoek u t.a.v. de gewenste planontwikkeling contact op te nemen met de heer _____, e-mail: _____

Reactie

HET BELEID VAN GASUNIE TRANSPORT SERVICES INZAKE HET VEILIG PLAATSEN VAN WINDTURBINES BIJ HAAR GASINFRASTRUCTUUR.

31-07-2015

In dit document beschrijft Gasunie Transport Services (hierna: Gasunie) haar beleid ten aanzien van windturbines die nabij de gasinfrastructuur worden geplaatst.

Gasunie wil hiermee haar standpunt aan belanghebbenden duidelijk maken zodat er in de plannen en initiatieven voor nieuwe windturbineprojecten tijdig rekening gehouden kan worden met de aanwezige gasinfrastructuur. Gasunie streeft ernaar dat er tijdig overleg met tussen de betrokken partij(en) en Gasunie plaats kan vinden om onnodige hinder en vertraging bij de uitwerking van de plannen en initiatieven te voorkomen.

Het beleid is gebaseerd op de volgende afwegingen:

- Eén van de doelstellingen van het externe veiligheidsbeleid van de overheid, zoals vastgelegd in o.a. het Bevb¹ en het Bevi², is dat het bestaande veiligheidsniveau niet mag verslechteren maar dat dit in de tijd gezien door onderhoud, inspecties en vervanging juist moet verbeteren.
- Naar de mening van Gasunie vereist een goede ruimtelijke ordening dus dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen niet leiden tot escalatie van het risico van reeds aanwezige risico veroorzakende objecten.
- Gasunie heeft veel geïnvesteerd in de veiligheid van de gasinfrastructuur. Het plaatsen van risico verhogende objecten bij de gasinfrastructuur mag geen afbreuk doen aan dit veiligheidsniveau.

In het licht van deze afwegingen beoordeelt Gasunie windturbine initiatieven nabij haar gasinfrastructuur op de onderstaande wijze:

1. Tijdig overleg

Als er visies, zoekgebieden of plannen ontwikkeld worden voor het plaatsen van windturbines in de nabijheid van de gasinfrastructuur wordt sterk aanbevolen om in een zo vroeg mogelijk stadium van de planontwikkeling in overleg te treden met Gasunie. Gezamenlijk kan dan nauwkeurig worden bepaald wat de juiste aan te houden afstanden zijn. De ervaring leert dat daarmee grote risico's voor de voortgang van het windturbineproject voorkomen kunnen worden. Overleg is niet nodig als de windturbines op meer dan de bladworpafstand (zie § 2) van de gasinfrastructuur zijn geprojecteerd.

2. Aan te houden afstand tussen de windturbines en de gasinfrastructuur

Gasunie vindt dat in beginsel een intrinsiek veilige afstand aangehouden moet worden tussen de windturbines en de gasinfrastructuur.

- Deze intrinsiek veilige afstand is gelijk aan de bladworpafstand van een bij overtoeren³ van de windturbine afgebroken rotorblad.

¹ Bevb: [Besluit externe veiligheid buisleidingen](#)

² Bevi: [Besluit externe veiligheid inrichtingen](#)

³ Het [Handboek Risicozonering Windturbines](#) (HRW) definieert "overtoeren" als 2 x nominaal toerental. Gasunie heeft begrepen dat het fysiek niet mogelijk is dat moderne, grote windturbines een toerental van 2 x nominaal kunnen halen. Als het RIVM kan instemmen met het bladworpafstand op basis van een lager toerental dan 2 x nominaal voor de overtoerensituatie dan kan die bladworpafstand in de risicoberekeningen voor de gasinfrastructuur worden toegepast.

- Voor de ondergrondse gasleidingen beschouwt Gasunie de grootste waarde van ofwel de bladworpafstand van een bij nominaal toerental afgebroken rotorblad ofwel de afstand gelijk aan de masthoogte + 1/3 wieklengthe als een voldoende veilige afstand.
- Als het vermogen, de ashoogte en/of de bladworpafstand van de windturbine nog niet bekend is kan, bij de huidige stand van zaken (tabel 2 Handboek Risicozonering Windturbines versie 3.1), als generiek veilige afstanden worden aangehouden:
  - voor ondergrondse gasinfrastructuur: meer dan 245 meter
  - voor bovengrondse gasinfrastructuur: meer dan 716 meter

Bij het in acht nemen van deze afstanden zal de plaatsing van de windturbine niet leiden tot een (significante) verhoging van de faalkans van de gasinfrastructuur, waardoor ook het risico voor de omgeving door de aanwezigheid van de gasinfrastructuur niet (significant) zal toenemen en de transport- en leveringszekerheid van het aardgas niet (significant) worden aangetast.

Een algemeen geaccepteerde berekeningswijze van de additionele faalfrequenties van de leiding als gevolg van het falen van een windturbine is beschreven in de meest recente versie van het Handboek Risicozonering Windturbines.

3. Geen risicoverhoging door de plaatsing van windturbines

Als aan de in §2. genoemde afstanden niet kan worden voldaan dan is plaatsing van de windturbines voor Gasunie slechts acceptabel als:

- er géén PR 10^{-6} per jaar contour ontstaat die bij Bevb-transportleidingen tot buiten de belemmeringenstrook reikt en bij Bevi-inrichtingen tot buiten het hekwerk reikt als die PR 10^{-6} per jaar contour vóór plaatsing van de windturbines ook niet buiten de belemmeringenstrook resp. het hekwerk reikte.
Dat betekent voor situaties waar het PR niveau binnen de belemmeringenstrook resp. het hekwerk lager is dan 10^{-6} per jaar, het PR wel mag toenemen tot maximaal 10^{-6} per jaar;
- de PR 10^{-6} per jaar contour niet groter wordt als die vóór de plaatsing van de windturbines al wel buiten de belemmeringenstrook resp. het hekwerk reikte;
- De frequentie dat een inrichting die onder het Activiteitenbesluit Milieubeheer valt door een onderdeel van de windturbines wordt getroffen lager is dan:
  - 5×10^{-6} per jaar voor meet- en regelstations en exportstations;
  - $2,5 \times 10^{-4}$ per jaar voor gasontvangstations.

Als aan het bovenstaande wordt voldaan dan is tevens de transport- en leveringszekerheid van de gasinfrastructuur voldoende gewaarborgd.

4. Bewaking

Gasunie beoordeelt ruimtelijke plannen op strijdigheid met de externe veiligheidsregelgeving Bevb voor transportleidingen en Bevi en Activiteitenbesluit voor inrichtingen, op de in acht genomen afstanden van risico verhogende objecten tot de gasinfrastructuur en op andere bedreigingen van de veilige en ongestoorde ligging van de gasinfrastructuur.

Er wordt beoordeeld of er naar de mening van Gasunie sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Als er strijdigheid is met de wet, met de bovengenoemde afstanden of met de veilige en ongestoorde ligging wordt geconstateerd zal het bevoegd gezag daar middels een zienswijze van op de hoogte worden gesteld.

Verzonden: Donderdag 12 januari 2017 17:04
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Voornemen windpark Windplan Blauw

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres: penningmeester@ijsselmeervereniging.nl
Als: Organisatie
Organisatie: IJsselmeervereniging

Reactie

IJsselmeervereniging
Huizingastraat 4
2313 PW Leiden

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark Blauw
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

20170112

Onderwerp: Zienswijze ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windpark Blauw Flevoland

Geachte heer, mevrouw,

Namens de IJsselmeervereniging doe ik u hierbij een zienswijze toekomen naar aanleiding van de publicatie van het ontwerp voor de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windpark Blauw (hierna: NRD).

1. De IJsselmeervereniging schaart zich achter de zienswijze die door het Flevolandschap is ingediend. Deze zienswijze dient hier als herhaalt en ingelast te worden beschouwd. De IJsselmeervereniging voegt daar de navolgende aanvullende opmerkingen aan toe.

2. **Fasering MER**

Met het Flevolandschap vraagt IJsselmeervereniging voldoende aandacht voor de natuureffecten in de eerste fase. Er bestaat grote twijfel – ook gezien de ervaringen tot nu toe met andere windparken rond het IJsselmeer – of alleen bureauonderzoek wel voldoende kwantitatieve gegevens op zal kunnen leveren om verantwoorde keuzes ten aanzien van de natuureffecten, in het bijzonder ten aanzien van beschermde gebieden (N2000, NNN) en beschermde soorten. In het bijzonder gaat het daarbij om de kans op significante effecten in het kader van Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming (WNB) of het behoud respectievelijk bereiken van de gunstige staat van instandhouding van soorten in het kader van Hoofdstuk 3 van dezelfde wet.

In dit kader is ook van belang, dat het studiegebied voldoende ruim wordt gekozen ook in verband met de externe effecten die door het Flevolandschap al zijn genoemd. Voor zeldzame soorten vooral als die zich aan de top van de voedselketen bevinden kan sterfte van een enkel individu, bijvoorbeeld door aanvaring, grote effecten hebben op de populatieontwikkeling in een groot gebied.

Het is bij voorbaat zeker, dat voor dit initiatief een passende beoordeling (PB) zal moeten worden gemaakt. Gezien het voorgaande is het raadzaam om die PB geheel of vrijwel geheel onderdeel uit te laten maken van fase 1 van de MER-procedure. Ook al om te voorkomen, dat in een late fase van de procedure blijkt, dat significante effecten niet kunnen worden uitgesloten of dat de gunstige staat van instandhouding van soorten onbereikbaar is of wordt. Beide kunnen grote gevolgen

hebben voor de realiseerbaarheid van het initiatief.

3. In en rond het IJsselmeergebied zijn of worden in het kader van de energietransitie verschillende windparken gerealiseerd. Bij de beoordeling van de effecten op het landschap zullen ook de effecten van al die verschillende windparken in hun onderlinge samenhang deel uit moeten maken van de beoordeling. Het is de vraag of fotovisualisaties alleen wel voldoende inzicht bieden om verantwoord te kunnen beoordelen wat het totaal aan landschappelijke effecten is. In dit verband zal er ook serieus gekeken moeten worden naar het effect van een IJsselmeer, dat aan tenminste drie zijden omgeven zal zijn door grote tot zeer grote windturbines (het 'gevangeniseffect').

4. In het beoordelingskader valt op, dat de bescherming van soorten die een instandhoudingsdoelstelling hebben op grond van Hoofdstuk 2 Wnb, niet expliciet worden genoemd, terwijl dat toch een van de belangrijkste toetsingen zal zijn in het kader van de natuur. In veel gevallen wordt er zowel bij de bescherming van soorten op grond van Hoofdstuk 2 Wnb als bij Hoofdstuk 3 Wnb uitgegaan dat bij het beneden blijven van 1% van de natuurlijke sterfte van die soort er geen significante effecten zijn of de staat van instandhouding van die soort niet in het geding is. In veel gevallen in het IJsselmeergebied is door de ongunstige staat van instandhouding van die soorten en/of de neerwaartse trend dit criterium niet zomaar van toepassing en zal op basis van populatie-dynamische modellen nadere onderbouwing noodzakelijk zijn. Bij de bescherming op grond van Hoofdstuk 3 Wnb speelt ook nog, dat goed zal moeten worden nagegaan wat de populatie van de betreffende soort is in landelijk, provinciaal of regionaal verband. Van veel vogelsoorten is niet of onvoldoende bekend welke effecten de nieuwste en hogere windturbines hebben. Bij het onderzoek zullen dus zeker de monitoringsgegevens van recent gerealiseerde windparken betrokken moeten worden. Aangezien het IJsselmeergebied zeer specifiek is, heeft het zeker de voorkeur om monitoringsgegevens van windparken in dat gebied er bij te betrekken zoals bijvoorbeeld de windparken Noordoostpolder. In ieder geval zal niet zomaar mogen worden uitgegaan van de gegevens uit de betreffende PB'en. Hiervoor is al aangegeven, dat in dit kader alleen bureauonderzoek in fase 1 wel eens te kort zal kunnen schieten.

IJsselmeervereniging,
Hoogachtend,

penningmeester

Stichting Flevo-landschap

Vlotgrasweg 11 8219 PP Lelystad

Postbus 2181 8203 AD Lelystad

tel. 0320 - 286111

e-mail info@flevolandschap.nlwww.flevolandschap.nl

SNS Bank 94.11.71.744

IBAN NL87 SNSB 0941 1717 44

KvK Lelystad 410 239 12

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark Blauw
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

12 JAN 2017

N a t u u r d i e h t b i j

HET FLEVO
 LANDSCHAP

Lelystad, 9 januari 2017

Kenmerk: 170007

Betreft: Zienswijze Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau Windpark Blauw

Geachte heer/mevrouw,

Graag maakt Het Flevo-landschap van de gelegenheid gebruik om te reageren op de Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Windpark Blauw. Wij leggen enkele vragen om verheldering en verzoeken tot aanscherping voor.

voorgenomen activiteit en plaatsingszones

Wij vinden het jammer dat in de NRD nog geen (min of meer) concrete plaatsingszones zijn aangeduid. Dat betekent dat in de mer-periode zowel planvorming als toetsing plaatsvinden. Dit kan tot goede synergie leiden, maar wel moet worden bewaakt dat de beoordeling volkomen transparant blijft.

De NRD geeft bovendien aan dat alternatieve plaatsingszones worden gezocht indien de plaatsingszones in het Regioplan niet voldoende benut kunnen worden. Het lijkt ons in dit verband maar eigenlijk überhaupt wenselijk om de MW-ambitie van het windpark op voorhand vast te stellen, zodat de omgeving als gevolg van alternatieve en misschien wel extra plaatsingslocaties niet meer wordt belast dan strikt noodzakelijk. 200 – 300 MW is wel een erg rekkelijke ambitie.

opschalen en saneren in fasen

Indien windmolens hinder van elkaar hebben, worden de oude windmolens gesaneerd voorafgaand aan de plaatsing van de nieuwe. Wij verzoeken u om de oude windmolens ook direct te verwijderen waar deze effect hebben op de waarden van N2000 of NNN. En dit als (sub)variant mee te nemen in de milieueffectrapportage.

fasering van milieueffectrapportage

De milieueffectbeoordeling wordt gefaseerd uitgevoerd. Wij vragen om voldoende - ook kwantitatieve - aandacht voor natuureffecten in de eerste ronde. De eerste fase mag niet te globaal blijven. Wij adviseren om bij twijfel al in de eerste fase passende beoordeling(en) doen.

herstructureringsperiode

In het windpark is sprake van een nog nader te bepalen dubbeldraaiperiode. Terecht wordt aangegeven dat de effecten van de dubbeldraaiperiode worden meegenomen in de milieueffectrapportage. Wij verzoeken u om in de milieueffectrapportage daarbij uit te gaan van het worst case scenario t.a.v. dubbeldraaien: van de aanbouw van de eerste nieuwe molens tot en met het amoveren van alle (oude en nieuwe) molens. Voor een goede beoordeling is het ook nodig om de duur van de herstructureringsperiode concreet te benoemen.

cumulatie

De cumulatie is terecht onderdeel van de effectbeoordeling. Wij willen vragen om hierbij te kijken naar zowel interne cumulatie (in welke mate leiden de gezamenlijke effecten van bijv. aanvaringen en barrièrewerking tot een groter effect dan de afzonderlijke effecten) als naar de externe cumulatie (in welke mate leiden de effecten van Windpark Blauw samen met andere ontwikkelingen zoals Luchthaven Lelystad en buitendijkse havenontwikkelingen tot grotere effecten). Dit ten aanzien van natuurwaarden maar ook voor landschappelijke waarden.

beoordelingskader

Wij verzoeken om t.a.v. de effecten op ecologie direct in de eerste fase van de milieueffectrapportage kwantitatief te beoordelen op basis van recente waarnemings- en onderzoeksgegevens.

Wij stellen het op prijs dat bij de effectbeoordeling voor ecologie naast Natura 2000 en Natuur Netwerk Nederland speciale aandacht is voor weidevogels en trekvogels. Voor trekvogels vervult natuurgebied Kamperhoek een belangrijke rol als pleisterplaats; hier worden tijdens de trek regelmatig zeer grote aantallen rustende en foeragerende (en dus dalende en weer opvliegende) vogels waargenomen.

Wellicht ten overvloede willen wij erop wijzen dat het bij de effectbeoordeling niet alleen om additionele sterfte van vogels en vleermuizen dient te gaan, maar ook om verloren gaan of versnippering van leefgebied. Ook dient het effect van de obstakelverlichting op fauna te worden betrokken in de analyse.

T.a.v. het aspect landschap verzoeken wij om de visualisatie ook te doen vanuit het gezichtspunt van watersporters en tegenoverliggende kusten en dijken. Wij vragen om de effecten van de obstakelverlichting niet alleen in de lichtsituatie maar zeker ook in de nachtsituatie te beschouwen.

mitigatie, compensatie en monitoring

Tenslotte vragen wij om in de milieueffectrapportage en het Inpassingsplan niet alleen in beeld te brengen welke mitigerende (en eventueel welke compenserende maatregelen nodig zijn), maar ook hoe en waar deze vorm krijgen. Hetzelfde geldt voor de monitoring; ook daar is naast de te monitoren aspecten de wijze waarop dit vorm krijgt, van belang voor een goed inzicht.

Met deze reactie hopen wij bij te dragen aan een zorgvuldige inpassing van de belangen van natuur en landschap in de ontwikkeling van het Windpark Blauw.

Met vriendelijke groet,

Hoofd Beleid, Kwaliteit Ontwikkeling
Het Flevo-landschap